EFLÂTUN CEM GÜNEY ÇETİN EFLÂTUN GÜNEY

RUHSATÎ

HAYATI VE ŞİİRLERİ

İSTANBUL MAARİF KİTAPHANESİ

Halk Şairleri Serisi: 10

ÂŞIK RUHSATÎ

Hayatı ve Şiirleri

EFLÂTUN CEM GÜNEY ÇETİN EFLÂTUN GÜNEY

Tâbi ve Nâşiri
İSTANBUL MAARİF KİTAPHANESİ
Ankara caddesi No. 46 - 83
MCMLIII

Ülkü Matbaası

ÖN SÖZ

Âşık Ruhsatî, son asır halk şairlerimizdendir. Yakın zamanlara kadar adı duyulmamış, eserleri yayınlanmamıştı. Kendi köyünün kokularını taşıyan içli deyişleri, yine o toprak adamlarının dilinde, telinde yaşıyordu.

Otuz beş yıl önce, Sıvas çevresinde, edebiyatımızın mazisini araştırırken onu, halk ruhunun, halk zevk'inin yeni bir hazinesi gibi buldum ve daha o zamanlar edeb'yat âlemimize duyurdum. [1] Bu suretle, yalnız Ruhsatî değil, hocası Feryadî, ustası Noksanî, oğlu Münhacî, çırağı Meslekî, çırağının çırağı Kusurî gibi Sıvasın bir bucağında unutulup kalmış büyük bir âşık kolu da - hayat ve şahsiyetlerine ait verdiğimiz notlar ve örnek eserlerile - edebiyat tarihlerine ve antolojilerine geçti.

Fakat, eşin, dostun ısrarlarına rağmen bugüne kadar (Ruhsatî) yi bir kitap halinde ortaya koymaktan çekindim. [2] Çünkü bir eser basılıp yayınlandıktan sonra bir

---

[1] Ruhsatî'nin hayatı, şahsiyeti ve eserleri hakkındaki yazılarımız 1927 - 1944 tarihleri arasında, Sıvasta: Duygu ve Düşünce, Ankarada: Halk Bilgisi mecmuası, Samsunda, Duygu ve Dilek, Afyonda: Taşpınar mecmualarile, İstanbulda: Edebiyat gazetesi, Kütahyada: Kütahya gazetesi, İstanbulda: İncili Çavuş, ve Vakit gazetelerinde neşredilmiştir.

[2] Günün birinde Kadri Özyalçın ile, Vehbi Cem Aşkun Ruhsatî'ye ait birer eser neşretmişlerdir. Kadri Özyalçın Sıvas öğretmen okulundan talebemdi. Halk edebiyatının zevki içinde yetişmek istiyordu. Ben de bir hoca ruhile bu arzusunu yerine getirmek için Ruhsatîye ait notlarımı da kendisinden esirgemedim. Hoca olur olmaz, hocasından önce Ruhsatî'ye ait bir eser neşretmeğe muvaffak oldu. Ancak, pek aceleye geldiği için midir nedir? Bütün bunları unutmuş olacak ki matbuatın tenkit ve ikaz-

daha kolay kolay bize dönmüyor. Gerçi onun halk dilinde yaşayan söz cevherlerini Deliktaşlılardan derlemiş; çırağı Meslekîden de çok şeyler dinlemiştik. Hattâ bizden sonra Sıvas lisesi edebiyat muallimliğinde bulunan şair dostumuz Ahmet Kudsi Tecer de Kütahyaya kadar gelerek kendi derlediklerini bize teklif etmek nezaketinde bulunmuşlardı. Ancak, Sıvasta iken haber aldığım el yazmasını elde edemediğim için, çıkaracağım eserin yarım eser halinde kalmasından korktum. Nihayet aradığımız Ruhsatî yazması yirmi beş yıl sonra geldi, bizi İstanbulda buldu. Vaktile derleyip topladıklarımızı bu defterde karşılaş-

---

larile karşılandı. Değerli Folklorcu Sayın Naki, Ülkü mecmuasında o eserciğe dokunacağı kadar dokunduktan sonra: «Kadri Özyalçın kitabını yazarken kendinden önce yapılan bazı tetkiklerden bahsetmiş; ilk önce bize Ruhsati'yi Mustafa Nihadın 1930 da çıkardığı (Muasır Türk Edebiyatı Tarihi) adlı kitapla tanıdığını söylüyor! Mustafa Nihadın kitabı nihayet bir ders kitabıdır. Ruhsati hakkındaki bilgiyi başka yerlerden aldığını, kendinden evvelki tetkiklerden istifade ettiğini gözönünde bulundurmak lâzımdır. Şair Ruhsati'yi bizim bildiğimize göre ilk defa tanıtan Eflâtun Cem olmuş ve bu değerli âşık hakkında (duygu ve Düşünce) mecmuasının onuncu, onbirinci, onikinci sayılarında oldukça etraflı malûmat vermiştir. Aynı muharririn (Halk Bilgisi) mecmuasında (S : 1) şairin dört manzumesini ayrıca neşrettiği de malûmumuzdur. Görülüyor ki, Mustafa Nihada mehaz olan Eflâtun Cem'in yazdığı makaleler olmuştur.» demek suretile bir hakikate vuzuh vermek nezaketini göstermiştir.

Sıvas lisesinden talebem olan Vehbi Cem Aşkun ise, daha vefalı davranarak eserine: «Ruhsati'yi basın ve yayınımıza tanıtıp adını edebiyat dünyamıza sunan (Eflâtun Cem Güney) olmuştur» diye başladığı gibi, Kadri Özyalçın'ın hareketlerine de benden fazla üzülerek: «Kadri Ozyalçının eserini haber alan ve kendi çalışmalarından bahsedilmediğini öğrenen Eflâtun Cem Güney bu ihmale üzülmüşlerdi.» Ve yine Kadri Özyalçın ile: «Merzifonda buluştuğumuz zaman kendisini ikaz ederek üstadın makalelerini gösterdim demek suretile kendi kadirbilirliğini de göstermiştir.

tırarak âşık Ruhsatî'yi bir bütün halinde vermek fırsatını şimdi kazanmış bulunuyoruz. Ruhsatî'nin hayatını; daha doğru bir görüşle mısralarından çıkararak rahmetli oğlum beraber hazırlamıştık. Ben de, hayatına biraz daha ışık serpmek için, çırağı Mesleki'den dinlediğim hâtıraları, rivayetleri ekledim ve sonra, alfabetik bir metodla eserlerini sıraladım. Fakat, - daha çok halk için hazırlanan bir halk eseri olduğu için - (Duygu ve Düşünce) de yaptığım gibi, alışılmamış bir dil ile tahlil ederek edebî hüviyetini belirtmeğe özenmedim. Bunu okuyanların zevkine; memleketin edebî, içtimaî tarihini yazacakların hayat ve san'at anlayışına bırakıyorum. Esasen o, canlı, duygulu eserlerinin arasında, şahsiyetinin bütün cepheleriyle boy verip görünerek «ben buyum!» diyor. Gerçekten, Ruhsatî, gitgide nurunu kaybeden halk edebiyatımızın son büyük şairi, sönmek üzere bulunan bir mumun sönerken çıkardığı son ışık, son pırıltıdır. Mısraları, ateşten damlalar gibi, ısıtarak, okşayarak tatlı tatlı ürpertiyor bizi; bilmem, siz ne diyeceksiniz.

Eflâtun Cem Güney

HAYATI

Âşık Ruhsatî Sıvasın Kangal kazasına bağlı Deliktaş bucağındandır.

Dedem vilâyeti gitsem Tunusa

Mısraından öğrendiğimize göre, Ruhsatî'nin soyu, yaz baharda yaylalar yaylayan kış gelince Tunusta kışlayân Avşar soyudur. Konar göçer obaları kimbilir hangi devirde - bugün Şarkışla ismini alarak Sıvasa bağlı bir kaza halini alan - Tunustan gelmiş, Deliktaşa yerleşmiş ve bu köyün yerlisi olmuştur. O şimdi bununla öğünüyor:

Deliktaşın yerlisiyiz essalâ
Konar, göçer obalardan değiliz

Kütük kâğıdından daha sağlam sayılan mısraları 1251 de doğduğunu gösteriyor.

Elli birde zuhur edip
Doğup meydana geldim ben.

Asıl adı, Mustafadır. (Ruhsatî) onun âşıklık mahlâsıdır:

Mustafadır öz adım
Mahlâsım Ruhsat koydum

Bir zamanlar (İcadî) mahlâsını taşımış; hattâ «Leb-dağmez» söylediği şeylerde (Cehdî) yi kullanmıştır.

Bir zaman İcadî, bir zaman Cehdî
Şimdi de Ruhsatî baba dediler.

Anası Safiye, adı gibi, saf yürekli bir köy anası, babası Ahmet ağa da fakir halli bir toprak adamı imiş, iki si de çok erken, çocuklarını çocuk denecek bir yaşta yetim bırakarak gitmiştir.

On iki yaşımda sabavetimde
Yetirdim pederi, anamı vah vah

Hayatta öksüz ve kimsesiz kalan Mustafa Del'ktaş ağalarından Ali ağanın yanına giriyor. Ali ağa, sonradan görme ağalardan değil, kökten sürme; hatır, gönül bilir ağalardan olduğu için evine, odasına inen, konan eksik olmuyor; köylüsü de konuyor şehirlisi de, hele âşıklarla dervişlerin ayağı hiç eksik olmuyor. Küçük Mustafa da, her konup göçenden bir harf öğreniyor. Günün birinde aktan, karadan, sözden, sazdan, anlar bir delikanlı olup çıkıyor. Şüphesiz bu, her şeyden önce bir Hak vergisi.. Yoksa kimseye sonradan yeni bir kabiliyet verilemez.. Küçük Mustafa anadan doğma şair olmasaydı, kırk yıl usta önüne diz çökse bile ne eli saza yatar, ne dili söze yarardı. Söylendiğine göre eline kalemi veren (Hoca Feryadî) sazı veren de (Âşık Kusurî) olmuştur. Hattâ âşıklık yoluna girdikten sonra ananeye uyarak bir tarikate girmeği de düşünmüştür.

Tarikatim nakşi amma
Bize Veysi kulu derler

diyişine göre, Nakşibendî tarikatine intisap ettiği anlaşılıyorsa da, daha başka şiirlerinde de:

Tadan bilir tarikimiz
Bal gibi Bektaşiyiz

diyor. Bu itibar'a Ruhsatî'nin Nakşi mi, Bektaşi mi olduğu kestirilemiyor..

Ruhsatî'nin hayatı ıztıraplarla doludur.

Eğer nikâhtan sorarsan dördü bitirdi tamam
Eğer evlâttan sorarsan y'girmi üçtür heman

mısralarında çizgileştirdiği gibi başından dört nikâh geçmiştir; Meryem dediği Mihri, Fatma Gül, Ayşe, Mühimme.. Dördü de genç yaşlarında toprağa düşmüş; bunlardan yirmi üç çocuğu dünyaya gelmişse de çoğu yaşamamıştır. Hele yanık bir âşık olan oğlu (Münhacî) nin ölümü kalbinde onulmaz bir yara açmıştır. İnsan çocuğumun açtığı yara gibi.. Bugün Deliktaşın ihtiyarları arasında yalnız Abdüssamed ismindeki küçük oğlile, iki kızı yaşıyor.

Ruhsatî'nin sürüp savuracak toprağı olmadığı için duvarcılık, değirmencilik gibi işlere koşulmuşsa da, emek ve yorgunluklarının nasibi husran olmuş; nihayet çırağı Meslekî ile birlikte yer yer, köy köy dolaşmış, söz ve saz metalarını satarak haytını kazanmaya çalışmıştır.

Sinnim vardı yetmişine dayandı

diyen Ruhsatî, yokluk ve ıztırap içinde hayatını biraz daha sürüklemiş ve 1327 de yetmiş altı yaşında gözlerini hayata kapamıştır.

AŞKI ve ÂŞIKLIĞI

«Âşık Ruhsati, hayal ve hulyalarını değil, kendi duygu ve düşüncelerini, köy halkının gönül ve ülkü dünyasını dile, tele getirmiş bir âşıktır; bütün şiirleri, duyulmuş ve yaşanmış bir hayatın ifadesidir. Çırağı (Âşık Meslekî); bu güzellemeleri, bu ağırlamaları, bu taşlamaları ustasının ne için ve kim için söylediğini bize birer birer anlattı. Gitgide hikâyeleşmekte olan bu hatıralardan bazılarını (Meslekî) nin ağzında çizgileştirmeğe çalışacağız:»

Âşık Ruhsatî, yaşını, başını almış, evlenecek çağa gelmişti. Delikanlış ağası da onu istediği gibi baş göz edecekti ama, âşıkın gözü tutmuyordu kimseyi:

Meşhur olur Darendenin güzeli
Lâkin hane hane gezeğen olur
Göründe çoktur edalı kızlar
Arkan sıra dudak büzeğen olur
Olursa da olsun bizlere köylü
Üç günlük ay gibi kaşları yaylı

Nihayet Allah gönlüne göre veriyor: Mihri, böylesine güzel bir yürük kızı.. Kendisi gibi anadan öksüz, babadan yetim. O da ayni kapıya kapılanmış.. Ruhsatî önce ona acımaktan gayri bir his beslemiyor. Fakat zamanla, bu duygunun yerinde başka bir duygu tomurcuklanıyor. Galiba bu aşk dedikleri şey:

Severim sunamı canda can gibi
Gözlerinden akar yaşlar kan gibi

Sevdiğimi gördüm bir ceylân gibi
Dizilmiş gerdana teller sabahtan.

İyi ama, belki gülünün ne renkte olduğunu o glün kendisi de bilmiyor.

Gönül ne dertlere soktun başını
Kimse bilmez ne irenkte gülüm yâr
Dört ırmak almıyor gözüm yaşını
Her dem akar boz bulanık selim yâr

Böyle iki göz iki pınar yaşamak ne güç, ne acı.. Fakat, dün: «Sana öyle bir acıyorum ki..» dediğine bugün dönüp de: «Seni öyle bir seviyorum ki..» demeğe dili nasıl varsın? Hele ağa duyarsa ne der adama!

Ama köy bir avuç, zaman bir kulaç.. bir gün geliyor, bu gül - bülbül efsanesini duyup işitmedik kalmıyor.

Deliklitaş ağası gün görmüş, umur görmüş, halden, dilden anlar bir ağa.. Elinde avucunda büyüyen bu iki bahtı karayı baş, göz edip dualarını alıyor, amma, ölümün gözleri kör olsun, çok sürmüyor, Mihrisini elinden alıyor:

Buyursun dertliler gam dükkânına
Kangi çeşit isterlerse bende var
Doksan üçte (Meryem) i mi yetirdim
Od dağladı hasret nârı canda var

Ayrılık ateşin çektim, oturdum
Bir derdimi bin deftere yitirdim
Sadakatli yoldaşımı yitirdim
Bakmıyon mu gözlerimde kan da var

Mihri, onun için melek gibi, Meryem gibi bir kadındı; bu acıya dayanılır mı? Fakat ham adamlar bu ahü vahı

ona yakıştıramıyorlar. Ruhsatî bunlara «aşk ehli» nin halini anlatıyor; «arkasından yetemediğim Mihri için göz yaşları döktüğüme kınamayın» diyor:

Mansur aşkı Hakla kendini dâre
Kement atup asmış deyu kınaman
Ferhat, Şirin için sarp kayaları
Külünk ile kesmiş deyu kınaman.

Eşim gitti yetemedim ardından
Kızıl kınat geçemedim yurdundan
(Ruhsatî) de Mihrisinin derdinden
Bulanmış da coşmuş deyu kınaman.

Mezarının başından ayrılmıyor, elinden gelse, elinden tutup getirecek:

Vardım nazlı yârin ziyaretine
Dedim kalk gidelim, dedi varamam
Dedim bu kadar mı vaz geçtin benden
Dedi vaz geçmedim ama varamam.

Dedim kuzulara nasıl dayandın
Dedi evvel Allah sana güvendim
Dedim aşkın ile odlara yandım
Dedi biliyorum ama varmam.

Artık Ruhsatî'nin eli; işe, güce varmaz oluyor. Zaten şimdiye kadar hangi işe el attı da ondu ki, güvendiği dallar kırılıp gitmedi mi? Daha ne diye duracak? Köy köy, kent kent dolaşmayı, «dert ve gam miskini gönlünü» dağ dağ sürümeği düşünüyor: bu kararla çırağı Meslekî'yi peşine takıp yola düşüyor. Köy delikanlıları bir yana, köy güzelleri bile kendi üstlerine bir güzelleme söyletmek için gör-

dükleri yerde etraflarını sarıyor. Fakat her güzel kalbinin eski yaralarını sızlattığı için:

Toplanıp toplanıp gelmen yanıma
Zati yürek yaralıca güzeller
Hakkı severseniz girmen kanıma
Gam yükümüz kiralıca güzeller

Bununla beraber gönül almak ve okşamış olmak için bazan onları oldukları gibi tabiî ve kendi zevkine göre samimî olarak öğerdi de:

Senin bu saçların, senin bu buyun
Senin bu kaşların senin bu yayın
Senin bu duruşun, senin bu boyun
Senin bu kolların öldürür beni.

Senin sallanışın, senin gezişin
Senin kirpiklerin, senin süzüşün
Senin bu esrarın, senin sezişin
Senin bu yolların öldürür beni

Senin bu yatağın, senin bu dilin
Senin zülüflerin, senin bu telin
Senin yaz baharın, senin sünbülün
Senin bu güllerin öldürür beni

Hattâ onların şen, şakacı olanlarına çapkın hislerle sataştığı da olurdu:

Ahdi bütün ikrarında berkarar
Söz verip durmayan yâri neyleyim
Rast gelsem tenhada bana bergüzar
Bir buse vermeyen yâri neyleyim

Al yanakta elvan elvan gül açup
Top top olmuş zülüflerden tel açup
Tenhalarda kavuştukça kol açup
Sarılıp sarmayan yâri neyleyim

İki gerdan kırıp belin bükerek
İnce bele Acem şalı çekerek
Kâkülleri sağa sola dökerek
Zülfünü burmuyon yâri neyleyim

Fakat, bu büyük âşık güzele ve güzelliğe karşı doğuştan tutkun olduğu için, bazan bir zülfün teline tutulur, bazan da bir gamze okile vurulurdu:

Ezel bahar yaz ayları gelende
Bülbül feryat eder, güle çevrilir
Konca güller baş kaldırıp duranda
Her biri bir türlü hale çevrilir.

Sevdanın elinden çekerim yası
Bir dem silinmedi kalbimin pası
Sevdiğim giyinmiş türlü libası
Altın kemer ince bele çevrilir

Başım koyup yatsam dizin üstüne
Yavrum naz götürmez nazın üstüne
Yıkmış kaşlarını gözün üstüne
Al yanakta sıra tele çevrilir.

Günlerden bir gün, kendi köylerine yakın bir yaylâda taze açmış güle benzeyen üç kız görüyorlar. Koca âşık:

Biri kirpiğini süzüp geliyor,
Biri tel zülfünü dizip geliyor,

Biri yüreğimi ezüp geliyor,
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.

diye inliyor, çırağı Meslekî de:

Nevbahardır yaylalara göçülmüş,
Pir elinden dolu bade içilmiş
Birbirinden güzel doğmuş, açılmış
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.

diye ayni dilden, ayni telden ses veriyor. Sarı gül dedikleri solgun benizli Fatma, Ruhsatî'nin dertli gönlüne bir dert daha yazıyor. O günden sonra:

Ben eski derdime derman ararken
Yeni dert yazmada meramın nedir
Özü gamlı yüze güler sevdiğim
Gönlümü ezmede meramın nedir?

diye çırpınıp duruyor. Fatma, bu da bir yaban gülü, Mihriye de o kadar benziyor ki, hele gözleri, hele gözleri.. Artık sık sık o köye uğrayor. Âşık-ı sadıkın halinden anlayanlar araya giriyor. Fakat kızın babası yükünü yüceye yığıyor; Fatmayı kapıdan dışarı çıkarmıyorlar. Ruhsatî bülbül gibi âh ü zara başlıyor:

Müptelâyım bahçesinde ötmeğe
Bülbül oldum güllerine Fatmanın
Özenmiş, bezenmiş halketmiş Mevlâ
Şeker katmış dillerine Fatmanın.

Ben de yalvarırım terzi babaya
Olanca emeğim gitti hebaya
Zalim düşman yine girmiş araya
Toplar kurmuş yollarına Fatmanın

Kerem oldum dağı, taşı dolandım
Sail oldum kapı kapı dilendim
Bahar seli gibi coştum bulandım
Karıştıkça sellerine Fatmanın

(Ruhsatî) yim bir acayip hal oldum
Yana yana ocağında kül oldum
Altın idim, gümüş idim, pul oldum
Yana yana hallerine Fatmanın.

Ağanın görü'ü oluyor, Fatmayı veriyor ama, sarı gül. büsbütün sararıp soldukten geri... Kaç yıl beraber yaşıyorlar bilmiyoruz. Şimdi o ölüm yatağında ve Ruhsati baş ucunda umucsuz bir yürekle inliyor:

Eflâtun el katmaz, Lokman karışmaz
Bu yâre Fatmayı alacak dedim
Bir daha göreydim telli cananı
Hasret kıyamete kalacak dedim.

Nedir senin derdin benim bülbülüm
Ne yaman sarardın hey konca gülüm
Geçmiş te karşına gülüyor ölüm
Azrail canını alacak dedim.

Ben okudum Kur'ân ile Yasini
Silsinler gönlümün olan pasını
Sana nûş etmişler ecel tasını
Halimiz böylece nolacak dedim.

Elpençe karşında durmuyum divan
Mor bölüklerine ben oldum hayran
(Ruhsatî) karşında aç gözün uyan
Hak sahibi hakkın alacak dedim.

Hak sahibi hakkını alıyor; bahtı kara âşık, onun da ardından sel olup çağlıyor:

Yavrunun vadesi doldu, yıkıldı
Bülbülü gelmeyen güllere döndüm
Gönül şehri viran oldu, yıkıldı
Turnası çekilmiş göllere döndüm

Artık Ruhsatî, bülbülü gelmeyen güllere, turnası çekilmiş güllere dönüyor; ne denir felek insanı güldürmezse güldürmezmiş. Ruhsatî de hayatta gülmedik, gün görmedik âşıklardan biri.. Fakat hayata boşuna gelmemiş; öyle bir eser bırakmış ki bize, dünya durdukça duracak; aç, oku ve mestol.

Eflâtun Cem Güney

A

— 1 —

Ne dedim, neme küstün,
Mevlâdan bulasıca.
Gel beri barışalım,
Viranda kalasıca.

Nola sevdiğim, nola,
Kolun boynuma dola.
Emeği gidip sesle,
Boş yere yelesice.

Bak şunun cunbuşuna,
Ker (rastık) çekmiş kaşına,
Pişman olup işine,
Saçını yolasıca.

Seni sevdim derinden
Kan kaynar damarından,
Güzellik defterinden,
İsmini silesice.

Niçin eviçten uçan,
Niçin ağ (ak) göğsün açan,
Niçin Ruhsat'tan kaçan,
Hey benim olasıca.

— 2 —

Teşrifin mübarek olsun,
Safa geldin hacı baba.
Buyurun sadrı bâlâya,
Safa geldin hacı baba.

Donun bulup pakladın mı,
Mihman olup dinlendin mi.
Medine'de eğlendin mi.
Safa geldin hacı baba.

Nârımdan haberin var mı,
Zârımdan haberin var mı,
Yârimden haberin var mı,
Safa geldin hacı baba.

Şükür tanıdın yurdunu,
Unutmamışsın ardını
Ruhsat ne bilsün derdini,
Safa geldin hacı baba.

— 3 —

Benden selâm eyle hûbun hûbuna,
Hele sabreylesin dursun yazaca,
Mart dokuzu çıksın seller sökülsün,
Herbir eksiğini görsün yazaca.

Sahil kuşu gelsin yaylaya gitsin.
Dağlar don değişsin, beyazın atsın,
Güller gomurlansın, bülbüller ötsün,
Zülfün mah yüzüne döksün yazaca.

Dermek nasip ola idi gülüni,
Sakınsın rakipten ebru telini,
İnce meyanına Acem şalını,
Benim niyetime sarsın yazaca.

Diyarı gurbette olduk mucavir,
Sâdık âşıklara bulunmaz nazir,
Hele dağlar başı alsın müsafir
Ruhsati de eksik görsün yazaca.

— 4 —

Gönül eğlenir mi gurbet ellerde,
On dokuz bölüklü kız olmayınca,
Garip bülbül gibi öter dillerde,
Açılıp gülleri yaz olmayınca.

Ne müşküldür karlı dağı devirmek,
Yönün sevdiğine doğru çevirmek.
Âşıka şayeste türkü çağırmak,
Anın da tadı yok saz olmayınca

Sevda dolu Ruhsati'nin meyinde,
Âhu zarım kaldı kaşı yayında,
Sevdiğim Hafik'in Gulam köyünde.
Bu yıl da gidemen yaz olmayınca.

— 5 —

Eğer sorarlarsa müslüman musın,
Bihamdillah müslümanım ey hoca;
Elhamdülillahın mânası nedir?
Allah bir Resul hak imanım hoca.

Eğer sorarlarsa kimin kulusun,
Kuluyum Allahın peygamberim hak.
Sorarlarsa peygamberin adı ne?
Muhammed Mustafa cânanım hoca.

Sorsalar Allahı nerde bilirsin?
Mekândan münezzeh kalbte gizlidir.
Ne yerde, ne gökte, ne sağda, solda.
Çağırdığın yerde bil anı hoca.

Derse birliğine var mı dedilin?
Delilim ihlâstır, «Küfüven ahed»
Sorarlarsa aklen delilin var mı?
Nice yüzbin yerde be canım hoca.

Eğer sorarlarsa otuz üç farzı
On ikisi namazdadır kılana;
Eğer sorarlarsa altısı nerde,
İyınandadır gani gûmanım hoca.

Mümin ister nasihatı işite,
Zindanda kalmıya yerin ışıda,
Savum, salât, hac ve zekât peşinde,
Edâ eden var mı aslanım hoca.

Dördü de abdeste payı sor heman,
Üçü de gusulde farzoldu inan,
İki darp bir niyet teyemmüm ayan,
İşte böyle gülü reyhanım hoca.

Âdem baba Ruhsati'nin atası,
Var ise affeyle sözüm hatâsı,
Dahi çoktur bu sualin ötesi,
Benden âlâ bilüp inanın hoca.

— 6 —

Yıl olunceyedek gafil gezilmez
Bari devlet matam pazara harca
Bu ömür bir daha geri düzülmez,
Malın varsa okur yazara harca.

Dünyayı boş yere boyla mı dedi,
Dört kat bina kurup yayla mı dedi,
Seni halkeyleyen böyle mi dedi,
Camiye, köprüye, punara harca.

Post bağlayup gezen bütün deli mi,
Eğer yalan isem kesin dil'mi.
Bir def'a fikrine getir ölümü
İnadet tokluya, davara harca.

Bu dünyayı sevüp temel ettiler
Ölüm yoktur deye amel ettiler,
Hey Ruhsati! Ahır ne haml ettiler,
Götürmezsin yükü, semere harca!

— 7 —

Çok şükürler olsun gani Mevlâya,
Çoğu farketmezdik az olmayınca,
Kışı cehenneme misal yaratmış,
Cenneti bilmezdik yaz olmayınca.

Yüzümü Hakka eyledim turap,
Cümleye yardımcı ol gani Yarap!
Nice bin gölleri eylersin harap,
İçinde turnası, koy olmayınca.

Birgün olur elin ermez dilbere,
Genç iken kendine bir derman ara.
Kim olursa olsun girer vebala,
Ölçekle terazi düz olmayınca.

Yâr ile gördüm safayı, demi,
Gitmiyor başımdan dünyanın gamı.
Ruhsatî zamane tutmaz adamı,
Elinde kemânî, saz olmayınca.

— 8 —

Bil ki, hakikata yetemem âşık,
İptida mecaza çarpılmadıkça,
Zikre devam edüp vaktı seherde
Nefsî emmareden kurtulmadıkça.

Alup nasihatım koyup beynine,
Tarikat zincirin takup boynuna,
Nazar kılıp ağırına yeniğne,
Girüp kantarlara tartılmadıkça!.

Sonu meyl edüp te engine akup
Vucudu hicrana, odlara yakup,
Kâmil meclisinde oturup kalkup,
Haya perdesiyle örtülmedikçe!

İçmeyen ne bilir şarap ü meydan
Almalı hikmeti gün ile aydan,
Saz ile söz ile alınmaz meydan!
Ruhsat'ın mahlesi serpilmedikçe.

— 9 —

İnşallah eylemez imana muhtaç,
Eğer bir kişide irfan oldukça,
Beş vaktına devam edüp kış ve yaz,
Dilinde zikr ile Kur'an oldukça.

Bihamdillah geçinirim az ile,
Düşerim babına bin niyaz ile,
Yanaşmam cehenneme söz ile,
Muhammed Mustafa sultan oldukça.

Ümidim muhkemdir beş ile dörde,
Ne havfim dünyada, ne de mezarda,
Mizanda, sıratta, korkulu yerde,
Ebubekir, Ömer, Osman oldukça.

Sofunun hayını huvunu bilmem,
Gafur ismi elde ummana dalmam
İnşallah mahşerde susuz da kalmam,
Âliyülmurtaza aslan oldukça.

Allah Muhammedi mahzun göndermez,
Ümmetin'in hatırını sındırmaz,
Cehennemde hicap edüp yandırmaz,
İmam Hüseyin'le Hasan oldukça.

Ruhsatî yetmez mi bu kadar âhın,
Rahmetinden fazla mıdır günahın,
Âşıkıyım Hakkın, Resulullahın,
Kaçan ceset ile bu can oldukça.

— 10 —

Bire gönül vazgel bu hulyâlardan,
Kani ahret, iman kimin aklında.
Eller kurt olmuşlar koyun ararlar,
Hani hadîs, Kur'an kimin aklında.

Arşa çıkar zulumatın yalını,
Bağladılar doğruların dilini.
Kapadılar şeriatın yolunu,
Hani hadîs, Kur'an kimin aklında.

Birbiri üstüne inmekte zulüm,
Attıkça aksine düşüyor falım,
Kimsenin aklına düşmüyor ölüm,
Kani sırat, mizan kimin aklında.

Bir meniden halkolunma temelin,
Kibirlenme elde var mı amelin,
Gayretin gör belki yakın zevalin.
Beratını yazan kimin aklında.

Daha neler gelir bu garip başa ,
Sırrı hikmetine karışmam haşa,
Ruhsatî sen beni çalma gel taşa,
O terazi, mizan kimin aklında.

— 11 —

Daim kış olmaz ya, devri âlemdir,
Hazer kıl sevdiğim yaz var ucunda.
Elbet ayrı düşen bir gün kavuşur.
İkrarımız kavî, söz var ucunda.

Yaralarım göz göz oldu elleme,
Siyah zülfü gül yüzüne telleme.
Bu gurbetin ardı gelmez belleme,
Bir sebep halkolur, az var ucunda.

Yavruyu sorarsan hilâl kaşlıdır,
Eşinden ayrılmış, gözü yaşlıdır,
Muhabbet dediğin iki başlıdır,
Tahammül olunmaz göz var ucunda.

Bu sırrımız her adama denilmez,
Böyle ömür, geldi geçti sayılmaz.
Hey Ruhsati! Bu dünyaya doyulmaz,
Ve lâkin on arşın bez var ucunda!

— 12 —

Bakmaz mısın garip bülbül,
Feryat ider sahralarda.
Ötüşünden bilen bilir
Neler söyler sahralarda.

İndirüp secdeye başı,
Çalsın bağrına taşı,
Âşıklar akıdır yaşı,
Ah iderler sahralarda.

Ahretine yakup fener,
Nefsini öldürmek hüner,
Çarhı felek gibi döner,
Aylar, günler sahralarda.

Ne yatarsın behey beşer!
Şimdi güneş yere düşer!
Allah Allah deyu coşar,
Çağlayanlar sahralarda.

Var kendi aybını gör ki,
Yüzünü yerlere sür ki,
Ruhsatî uyanık dur ki,
Nûş eylerler sahralarda.

— 13 —

Bir destan söy'esem tiryakilere,
Acep tiryakiler darılır mola?
Kızıl üzüm olsa, koysam beline,
Gözü tabakadan ayrılır mola?

Tiryaki tütünü gayet çok sever,
Birini sarmadan birini eğer,
Tütün tükenince karıyı döğer,
Erkeğim diye de kurulur mola?

Güzel paranızı vermen tütüne,
Yazık ömrünüze bütün bütüne,
Düşünün bir kerre ondan kötü ne?
Bu kötüyle kabre girilir mola?

Ağızlık, tabaka takım bes olur,
Yorgunlukta murdar tütün hoş olur,
Beş kuruşa kâğıt nasıl baş olur,
Tutulursa hapse girilir mola?

Tabaka ambardır, ağızlık yaba,
Kimisi ince sarar kimisi kaba,
Darağacı kurulsa edemez tövbe,
Buna da bir şifa bulunur mola?

Kalın kâğıt kaba verir dumanı,
Öksürük gelince vermez amanı,
İmiği saz çalar, döşü dumanı,
Otuz iki makam çalınır mola?

Tiryakiler durmuş, ederler merak,
Hele birer daha cigara sarak,
Çoluk çocuk çıplak, kendi dalyarak,
Bununla maksuda erilir mola?

Tütünün ağusu ciğeri sarar,
İçmiyen fehmetmez, içine zarar,
Göğüs tutulunca hendeği yarar,
Acep kazma, kürek bulunur mola?

Ruhsatî'm de sözüm haklı değil mi?
Bu destan tiryaki aklı değil mi?
Şimdi kaçak tütün saklı değil mi?
Kesede bir tutam bulunur mola?

— 14 —

Bir gün başın son yastığa
Koyacaklar, unutma ha!
İki komşu gelir bir bir,
Soyacaklar, unutma ha!

Gezen ölüm pazarında,
Gelir bugün de, yarın da,
Bir tahtanın üzerinde
Yuyacaklar, unutma ha!

Bağlanır kanadın, kolun,
Nutka kaadir olmaz dilin,
Mirasçılar bütün malın
Yiyecekler, unutma ha!

Kan dolar gözün içine,
Söz katma sözün içine,
Yarım top bezin içine
Saracaklar, unutma ha!

Felek dinlemez nazını,
Kabul etmez niyazını,
Beş, on kişi namazını
Kılacaklar, unutma ha!

Bu gün kadrin bilmezsin,
Gider geri gelmezsin,
Bağrına taş öğüt almazsın
Gömecekler, unutma ha!

İndirirler kara yere,
Karanlık bir ıssız dere,
Ne bir mum, ne bir çıra
Koyacaklar, unutma ha!

Yalnız kalırsın bîkes,
Evden, barktan ümidi kes,
Kayıptan işitin bir ses,
Soracaklar, unutma ha!

İmanın var ise tende,
Yine geri gelir canda,
Sual ederler o anda,
Vuracaklar, unutma ha!

Eğer yok ise imanın,
Cehenneme varır canın.
Semaya çıkar figanın,
Yakacaklar, unutma ha!

Ruhsati ölüm korkusu,
San islâh eder herkesi,
Kaldır dünyadan hevesi,
Görecekler, unutma ha!

— 15 —

Elâ gözlerine kurban olduğum,
Aman, eski ifadenden dönme, ha!
Şimdi havalanup gökte uçarsın,
Benim ilden başka ile konma, ha!

Sana söylüyorum canımın canı,
Elimden aldırdım sevdiğim seni,
Eski ifadenle güvendir beni,
Beni ısrarımdan döner sanma ha!

Şimdi seni sıkı teşvik ederler,
Düşürürler dilden dile yederler,
Seni soğutmıya gelip giderler,
Yalan yanlış her bir söze kanma ha!

Servi gibi uzun o yârin boyu ,
Gayet metin yerden hem cinsi soyu,
Vefasızlık etme bırak bu huyu,
Ellerin sözüne sakın kanma ha!

Yok iken sevdiğim bu işde suçum
Eski ifadenden döndün sen niçün?
Ruhsat senden ayrı düştüğü içün,
Tez ölürse onun için yanma ha!

— 16 —

Seher yeli dost köyüne uğrarsan,
Selâm götür ellerine aman ha,
Muhtelif olmasın ahdı peymanım,
Dikkat eyle yollarına, aman ha!

Dilber sana meyledenler sürüne,
Can feda eyledim payi serine,
Benden gayri meyil verip birine,
Saldırmasın bellerine, aman ha!

Dayanılmaz sohbetine, nazına,
Âşık oldum kaşlarına, gözüne,
İnanıp ta adûların sözüne,
Emdirmesin dillerini, aman ha!

Birgün muradıma erdiğim zaman,
Ayrılık ateşi nasıl da yaman,
Sinesin sineme sardığım zaman,
Kınalasın ellerini, aman ha!

Bazı bazı Ruhsatî'yi yoklasın,
Tuzak kursun yollarımı beklesin,
Cümle emanetim iyi saklasın,
Dağıtmasın mallarımı, aman ha!

— 17 —

Vaiz vasfeyleme huri,
Gönül cennet istemez ha!
Bütün bütün senin olsun
Âşık ziynet istemez ha!

Ne derde dermanı lâzım,
Ne saltanat şanı lâzım,
Ne huri, gılmanı lâzım,
Hiç eziyet istemez ha!

Leylâ deyu olmuş Mecnûn ,
Her belâya olmuş memnun,
Yanar ağlar mahzun mahzun ,
Daha firkat istemez ha!

Oldu gönül harap yeter,
Yandı canım serap yeter,
Dostun dedi, şarap yeter,
Şeker, şerbet istemez ha!

Aşkın kazanında pişt'm,
Kaynayı kaynayı taştım,
Ben yârimden ayrı düştüm,
Garip gurbet istemez ha!

Çektiğin bu ceza nedir?
Bana etmek eza nedir?
Ruhsat derdin rıza nedir?
Gayrı mesnet istemez ha!

— 18 —

Münacat etsem Allaha,
Seni bana yazar mola?
Karşılaşsam su yolunda,
Kaşın, gözün, süzer mola?

Sevmedim böyle merdane
Eşi gelmemiş bir tane,
Siyah zülfün ak gerdana,
Bölük bölük düzer mola?

Sanki huriden seçilmiş,
Alnına hulle biçilmiş,
Yanağında gül açılmış,
Sam dokunup bozar mola?

Ruhsat sözde durmak ister,
Elifine parmak ister,
Gönlüm yâri sarmak ister,
Acep kimse sezer mola?

— 19 —

Bilmem ki, melek mi huri mi ola?.
Şu fani de benim sevdiğim gibi,
Devretsem arasam acap var mı ola?
Böyle bir güzellik insanda olmaz,

Naz ile salınır güzeller başı,
Kudretten çekilmiş, karadır kaşı,
Çözülmüş düğmeler, görünür duşu,
Yuca dağ başına yağan kar mı ola?

Elvan elvan döner eller kınadan,
Bir belgüzar aldım yavru sunadan,
Bu surette insan doğmaz anadan,
İnci mi ola, sedef mi ola, dür mü ola?

Hey Ruhsat! Gam sardı her bir yerimden,
Bir karanlık duman gitmez serimden,
Beni ayırdılar nazlı yârimden,
Onlara öcümü Mevlâm kor mu ola?

— 20 —

Pazarı aşk içre huri güzeller,
Mezada vermişler kapan kapana.
Şu iki gözümü bürüdü seller,
Durmadan mevç vurur kapan kapana.

Yüzünü gösterdi bir iki dilber,
Vurgundur gönlümüz görmeğe iver,
Biri kaymak satar, birisi şeker,
Münasip bulmuşlar, kapan kapana.

Derdimi anlamaz bir cânanım var,
Sermayei aşkta çok ziyanım var,
Sevda çarşısında bir kapanı var,
Gönül alup satar, kapan kapana,

Hamdolsun pîrimden aldım himmeti,
Dilerim bazuda bulam kuvveti.
Uyandım Ruhsatî, geydim kispeti,
Rakipler söz atar, kapan kapana.

— 21 —

Yayladan gelirken yolun sağında,
Hoş geldin misafir, in, dedi bana.
Çıkardı memesin verdi ağzıma,
Yorgunsun sevdiğim, em, dedi bana.

Gürleyen gök müdür, esen yel midir?
Arap atı tavlasında tellidir.
Deste kâkül al yanakta gamlıdır,
İpek kâkül değil, tel dedi bana.

Biçare Ruhsatî hiç haram yemez,
Birinin sırrını birine demez,
Boynumuza farzdır beş vakit namaz,
Ak göğsün üstünde kıl, dedi bana.

— 22 —

Güzellim ey yeke tellim,
Kötü diyen kimdir sana;
Pamuktan da yumuşaksın,
Katı diyen kimdir sana.

Aklımı eyledin talan,
Beni bu sevdaya salan,
Özü fâsık, sözü yalan ,
Zatı diyen kimdir sana.

Yüzün göreyim dön beri,
Kemalinden utan bari,
Giyinme şu alı, şalı,
Çiti diyen kimdir sana.

Seni hup yaratmış Tanrı,
Görenin tutuşur bağrı,
Sana geçmez diyen doğru,
Kötü diyen kimdir sana.

Sebebi var firkatinin,
Kesesin yol sirkatinin,
Git hey âşık Ruhsatî'nin
İti diyen kimdir sana.

— 23 —

Sabahtan uğruma çıktı,
Gider iken suya Fatma,
Aklım idrak eylemedi,
Bu sendeki huya Fatma.

Başında puldan fereyi,
Yükledim gamı kirayı,
Yakışır kutnu, savayı,
Geyin usul baya Fatma.

Saçına yakışır elmas,
Başına yakışır elmas,
Al hançeri başımı kes,
Korkarım ki kıya Fatma.

Sürmeler çekmiş gözüne,
Kirpiğin dökmüş yüzüne,
Korkarım rakip sözüne,
İnana da uya Fatma.

Kapısında olsam sâyi,
Destinden nûş etsem meyi,
Ruhsat görünmüyor deyi,
Acep nerde diye Fatma.

— 24 —

Nefis nere dersen ora varırdım,
Ama lâkin havfi rahman olmasa,
Bir lâhza ayrılmaz nefsin yolundan,
Eğer bir kişide iman olmasa.

Tutuşdu ciğerim yandı derinden,
Havfim budur cehennemin nârından,
Korkulur şeytanın mekrü şer'inden,
Âhır nefsinde Kur'an olmasa.

Yalnızlık kul başuna gelmesün,
Mümin olan bir havaya gelmesün,
Düşmanum da dağ başında kalmasun,
Kurt, kuş yer cenazen yuyan olmasa.

Düşünüp burasın eyleyüp teftiş,
Hizmet et mürşidin kelâmında piş,
İki komşu ile biter cümle iş,
Nere varır halin duyan olmasa.

Şunun, bunun inkisarın alırsın,
Vaden yeter elbet, bir gün ölürsün,
Bir amel kıl, ara'ıkta kalırsın,
Naşi musallaya koyan olmasa,

Dört tekbire niyet ed'nce me'zin,
Acep bilir mis'n ruhun pervazın,
Müslümana iki şahit ki lâzım,
Yazık sana iyi diyen olmasa.

Süratlıca götürürler mezara,
Daha yeni girdin evli pazara,
Hizmet eyle gözüm okur yazara,
Garip kalın okumuyan olmasa.

Ruhsati'yim gayri küfrü boşlayım,
Gece, gündüz ibadete başlayım,
Aha ben de biraz haram işleyim,
Sorgu, hesap, tartı, mizan olmasa.

— 25 —

Dereye aşağı gelir,
Çil horoza selâm verir,
Tavuğun canını alır,
Safa geldin tilki paşa.

Emirlere sâil idim,
Ben bu işe mail idim,
Beş tavuğa kail idim,
Kökünü kesmeğe gelmiş.

Haşeri tilki haşeri,
Yedin üçeri beşeri,
Postu ver de çık dışarı,
Safa geldin tilki paşa.

Geldin eşini eşini,
Dolandın dağlar başını,
Nettin feriğin eşini?
Safa geldin tilki paşa.

Narpuzun kırağı taşlık,
Gel hele gel kardaşlık,
Arkasında iki beşlik,
Pazarlık görmeye gelmiş.

Narpuzun kırağı dere,
Bilmiyorum yerin nere,
Şu çarşıyı yara yara,
Tilki bey gezmeğe gelmiş.

Sükür seni burda gördüm,
Habınla hatırın sordum,
Bir tavuk ta kurban verdim,
Safa geldin tilki paşa.

Ruhsatî kaptı küreği,
Koptu tilkinin yüreği,
Dolandı beş on direği,
Postu verdi tilki paşa.

Ç

— 1 —

Kibirliye olma yakın
Yüzün dola, yüzünden kaç
Anın mayası bozuktur
Selâm verüp sözünden kaç

Hicap eylemez insandan
Utanmaz gani rahmandan
Berbattır mekri şeytandan
Basma sakın izinden kaç

Duşmandır okur yazara
Tez günde gitsin mezara
Seni oğradır nazara
Görünme hiç gözünden kaç

Kibrin aslı piç olur
Yumşamaz bağrı tunç olur,
Selâm virmesi güç olur
Alma sakın kızından kaç

Gel güzelim sana yazıktır
Yanaşma südünü bozuktur
Sana altun bileziktir
(Ruhsat) almayandan kaç.

D

— 1 —

Eşiğine süre idim yüzümü,
Hediyem yok candan gayri Muhammed.
Senden başka kime edem nazımı,
Bildiğim yok senden gayri Muhammed.

Beni sana ulaştırmaz bu kemal,
Aman ey yüzü ay, lebleri zülal.
Eğer ümmetim demezsen nola hal?
Yaş dökeyim kandan gayri Muhammed.

Gehi akıllıyım gâh mecnun, deli,
Gehi hârı sevdim, gâhi de gülü.
Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali,
Bildiğim yok bundan gayri Muhammed.

Binde bir nefsimin yoluna gelmem,
Münafık sözüne eğlenip kalmam,
Dünyayı bir pula verseler almam,
Sevdiğim yok dinden gayri Muhammed.

Herkes ikna oluyorlar suçunda,
Rücu eder kusurunun ucunda,
Ruhsat gibi ümmetinin içinde,
Sefil yoktur andan gayri Muhammed.

— 2 —

Dilimde ezkârım, virdim,
Bir Allah, bir de Muhammed.
Her nere varırsam derdim,
Bir Allah, bir de Muhammed.

Var amma yetmiş bin perde,
Hızırdır anılsa nerde,
Yedi kat gökte, hem yerde,
Bir Allah, bir de Muhammed.

Derim, ya kayyum, ya hay,
Binbirdir ismini var say,
Bilmiyenin başına vay!
Bir Allah, bir de Muhammed.

Kulak ver olma gel sağır,
İşitir dembedem çağır,
Terazide gelen ağır,
Bir Allah, bir de Muhammed.

Zikreden bulur rahmeti,
Şükreden bulur cenneti,
Sıdkile çağır Ruhsatî,
Bir Allah, bir de Muhammed.

— 3 —

Böyle ise bunun sonu,
Ne surette olalım şad.
Ne yüzü geret, ne beni,
Ne şöhrette olalım şad.

Güler yüze düşman olur,
Sevenler hep pişman olur.
Aha elbet akşam olur,
Ne lezzetle olalım şad.

Bu şi'ri ben kabul etmem,
Eski bildiğim unutmam,
Bin nasihat versen tutmam,
Ne devlette olalım şad.

Gidenler geri gelmiyor,
Nefsimiz öğüt almıyor,
Bu sırrı kimse bilmiyor,
Ne izzetle olalım şad.

Devlet istersen zikreyle,
Varacak yerin fikreyle,
Eski haline şükreyle
Ki cennette olalım şad.

Ne sabrın var, ne şükrün var,
Ne zikrin var, ne fikrin var,
Hemen bin türlü mikrin var,
De gafletten olalım şad.

Bütün âlem cennet ister,
Resulullah cennet ister,
Bize bir doğru yol göster,
Ne Ruhsat'la olalım şad.

E

— 1 —

Bir münevver devran gördüm,
Rüfailer tekkesinde.
Dertlilere derman gördüm,
Rüfailer tekkesinde.

Şeyhinin ismi Abdullah,
Nufuz etmiş resulûllah,
Aklımı aldı zikrullah,
Rüfailer tekkesinde.

Mermer taşa baş vururlar,
Ah eyleyüp «Allah» dirler,
Mest olup serhoş olurlar,
Rüfailer tekkesinde.

Dervişleri şiş vururlar ,
Himmet eylemiştir pîrler,
Öldürürler dirildirler,
Rüfailer tekkesinde.

Yaktı beni Allah sesi,
Gel tövbeye behey âsi!
Resulûllah silsilesi,
Rüfailer tekkesinde.

Aşk ile pervane döndü,
Allah, Allah deyu yandı,
Sağ olsun Hüseyn efendi,
Rüfailer tekkesinde.

İhlâs ile her işleri,
Ne güzeldir cünbüşleri,
Can bağışlar dervişleri,
Rüfailer tekkesinde.

Tarikat kazanında piş,
Sıdkile it alış veriş,
Gel şehrin damanına düş,
Rüfailer tekkesinde.

İspat oldu dost olduğu,
Her tekkeden üst olduğu,
Ruhsati'nin mest olduğu,
Rüfailer tekkesinde.

— 2 —

Rızkına da mâni olur,
Batan vaktı seherlerde.
İnsanlardan olsun bari,
Utan vaktı seherlerde.

Vaktında durup niyaza,
Bırakma sakın iğmaza,
Derler ki düşer maraza,
Yatan vaktı seherlerde.

Seher vaktı kalk ey ahmak!
Sada verir her bir yaprak,
Nefsinin gözüne toprak,
Anan vaktı seherlerde.

Dinle müminin hası,
Gel yatup ta olmaası,
Gelsin mücevher elması,
Satan vaktı seherlerde.

Hulûs ile bağlandığın,
Aşk ödüne dağlandığın,
Ruhsat, yeter eğlendiğin,
Utan vaktı seherlerde.

— 3 —

Kara gün kararıp kalmaz,
Hemen Allah de, Allah de!
Hangi akşam sabah olmaz,
Aman Allah de, Allah de!

Sahibimiz çok nazlıdır,
Yanında geçer sözlüdür,
Hemen kalbinde gizlidir,
İman Allah de, Allah de!

Var amma yetmiş bin perde
Ne göktedir, ne de yerde.
Karıncasın komaz darda,
İnan Allah de, Allah de!

Sen seni çalma gel taşa,
Niyaz eyle gitmez boşa,
Kulu gibi değil hâşa,
Uyan Allah de, Allah de!

Ne derdin var ise söyle,
Kalbini müberra eyle,
Bu da geçer kalmaz böyle,
Dayan Allah de, Allah de!

Ruhsatî olma divane,
Günde beş yol dur divâna,
Sıdkile düş asitane,
Uzan Allah de, Allah de!

— 4 —

Âşıkı didar,
Allah Allah de!
Dağıtsın keder,
Allah Allah de!

Olasın makbul,
Sıdkile kul ol,
Şakı bülbül ol,
Allah Allah de!

Pahıllık etme,
Kem yola gitme,
Her kiz unutma,
Allah Allah de!

Eyleme teftiş,
Aşkından yan piş,
Kapusuna düş,
Allah Allah de!

Artır virdini,
Terket yurdunu,
Söyle derdini,
Allah Allah de!

Dağ ile taşta,
Kuruda, yaşta,
Çağır her işte,
Allah Allah de!

Olma utanık,
Olasın tanık,
Uyu uyanık,
Allah Allah de!

Zikret Ruhsatî,
Artır firkati,
Bulun cenneti,
Allah Allah de!

— 5 —

Tesbihi sallama boşa,
Utan Allah de, Allah de!
Odebdir sallamak hâşa,
Aman Allah de, Allah de!

Keşf olur yetmiş bin perde,
Kulunu bırakmaz darda,
Uyuma vaktı seherde,
Uyan Allah de, Allah de!

Yakın olun huzuruna,
Hemi gılmanü huruna,
Sarıl ismi gafuruna,
Dayan Allah de, Allah de.

Allah diyen mahrum olmaz,
Kör şeytan yanına gelmez,
Vallahi bir ziyan olmaz,
İnan Allah de, Allah de!

Dayan ol bin bir adına,
Özür bağla küşadına,
Ruhsatî aşkın oduna,
Gel yan Allah de, Allah de!

— 6 —

Seni bir ruhtan yarattı,
Lâ ilâhe illâllah de!
Sen hâk idin nevvaretti,
Lâ ilâhe illâllah de!

Gözünü etti Azrail,
Yüzünü etti İsrafil,
Kulağın etti Mikâil,
Lâ ilâhe illâllah de!

Veçhine veçhin benzetti,
Kur'anda böyle methetti,
Ehli iman bin şükretti,
Lâ ilâhe illâllah de!

Hele fikret bu ne devlet,
Nasıl olmıyasın ümmet,
Niçün terkedersin sünnet,
Lâ ilâhe illâllah de!

Gerek yabanda, yazıda,
Melekler senden haz ede,
Ağır gele terazide,
Lâ ilâhe illâllah de!

Bundan âlâ sünnet olmaz,
Bundan âlâ dikkat olmaz,
Bundan âlâ devlet olmaz,
Lâ ilâhe illâllah de!

Ruhsatî çal serîn taşa,
Akıt gözden yaşı yaşa,
Geçirme ömrünü boşa,
Lâ ilâhe illâllah de!

— 7 —

Akın başına yâr ise,
Öl şehirde, kal şehirde.
Darıl bana zarar ise,
Öl şehirde, kal şehirde.

Dağ başında nemiz olur,
Azığımız camız olur,
Ölün dirin domuz olur,
Öl şehirde, kal şehirde.

Günah ağacını salla,
Malın Hak yoluna yolla,
Biraz müslümanlık beile,
Öl şehirde, kal şehirde.

Bahçelerde olur söğüt,
Var kendi gıdanı üğüt,
Ruhsatî'den sana öğüt:
Öl şehirde, kal şehirde.

— 8 —

Var oğul, mertoğ'u mert ile konuş,
Şeker olsa yeme muhannet ile.
Asıl zâde olan azmaz yolundan,
Can verir uğruna sadakat ile.

Zübdeder sözünü yerine göre,
Harman olur koç yiğit serine göre,
Düşünür hasmını tavrına göre,
Boğup ta öldürmez nedamet ile.

İptida dayıdan soy o'malıdır,
Anadan, babadan huy olmalıdır,
Ne alçak, ne yüksek boy olmalıdır,
Gezmeli dillerde diyanet ile.

Ruhsat'ım doğruyu eğmeli değil,
Gücün yett'ğine çöğmeli değ'l,
Asıl yiğit kendin öğmeli değil,
Her dem el methetsin şerafet ile.

— 9 —

Şu benim işime key vuranları,
Yarabbi cihanda derbeder eyle!
Bir nazar mushası yazdım sevdiğim,
Takup ak gerdana bir güzar eyle.

Her nereden baksam nazarıma gel,
Gam dükkânı açtım pazarıma gel,
Ölürsem ziyaret, mezarıma gel,
Başıma bir çiçek yadigâr eyle.

Gice gündüz düştüm aşkın virdine,
Dayanamam şu yosmanın derdine,
Ey saba! Gidersen dostun yurduna,
Yârin hasta deyu bir haber eyle.

Bülbüller âcizdir tutu dilinden,
Arzum alamadım gonce gülünden,
Seversen Ruhsati, azma yolundan,
Engelden sen seni gel hazer eyle.

— 10 —

Kara gün kararup kalmaz.
Hele sabreyle, sabreyle.
Hangi akşam sabah olmaz,
Hele sabreyle, sabreyle.

Sabırda vardır keramet,
Sabreden bulur selâmet.
Bu yolda yok bir felâket,
Hele sabreyle, sabreyle.

Gam çeküp etme vaveylâ,
Mecnûnu bekledi Leylâ,
Kulunu unutmaz Mevlâ,
Hele sabreyle, sabreyle.

Basma cahilin izine,
Gitme şeytanın sözüne,
Bak Ruhsatî'nin gözüne,
Hele sabreyle, sabreyle.

— 11 —

Elif eğlen bile ben de gideyim,
Be benim derdimden bil kerem eyle,
Te temam derdimin hesabı yoktur,
Se sabit göz yaşım sil kerem eyle.

Cim cemalin gitmez benim özümden,
Ha hukukun çıkmaz iki gözümden,
Hı hayrat gördün mü benim yüzümden
Dal dilber ver bana dil kerem eyle.

Rı Rahmeylersin bilirim seni,
Ze zülâlin yakar nice bin canı,
Zel zelil eyledi bu aşkın beni,
Sin selâmın her gün sal selâm eyle.

Şın şükür görmüşüm düşünür bugün,
Sad sıdık tuttum peşini bugün,
Dad zapta saram döşünü bugün,
Tı tabib derdimi al kerem eyle.

Zı ziya vermemiş küsnün kemali,
Ayın âlem verir mahı melali,
Gayın gayret ettim görem cemali,
Fe ferah karşımda kal kerem eyle.

Kaf kurban etmişim yoluna canı,
Kâf kerem et güzel aşıkın tanı,
Lam lûtfet sevdiğim unutma beni,
Mim merhamet elne dal kerem eyle.

Nun nolur koynuna girsem bir gece,
Vav vallah' haffim kalmaz zerrece,
He he'e sevdiğ'm gezek böylece,
Lamelif lâ deme gel kerem eyle.

Ye yâr Ruhsat seni yemez sevdiğim,
Sırrını kimseye demez sevdiğim,
Ak göğsün üstünde namaz sevdiğim,
Sen de benim gibi kıl kerem eyle.

— 12 —

Geldi bahar ayı arttı figanım,
Karalar geyindim allar üstüne,
Ayrılık badesin selvi revanım,
Doldurup sunardın eller üstüne.

Nasıl methedeyim bir alişandır,
Güzellikte Yusuf payesi handır,
Dediler vallahi bu da sultandır,
Hökmeder keysular hâller üstüne.

Gör ahu vahımı hezar eyledi,
O demi vusletim güzar eyledi.
Bakışı canımdan bizar eyledi,
Acep bu ne hâldir hâller üstüne.

Açılsa dihanım söylerdim derdim,
Dimedim ismini dilimde verdim,
Ölmeden bir daha göreydim derdim,
Düşerek Ruhsati hâller üstüne.

— 13 —

Hallâkı âlemin irfanı çoktur.
İflâh olacağımız güman bu sene.
Suç kimsenin değil benim eksanım,
Yazı göreceğimiz güman bu sene.

Koyun da kalmadı kırıldı kuzu,
Fırtına doldurdu dereyi, düzü,
Ne yaman dar oldu insanın gözü,
Çoğu terkeyledi iman bu sene.

İcayet kalmadı dağda, ovada,
Bereket kalmadı tasta, tavada
Rağbet kalmadı atta, devede,
Yaş görünüyor saman bu sene.

Unut deli gönül, kaymağı unut!
Yoğurda selâm ver, peyniri kurut
Çirinen, pekmezde kaldı bir umut
Göklere çekildi ayran bu sene.

Ruhsat'ım kusurun görmez kör oldu
Dünya muhannete fazla dar oldu,
Tarih geldi işte (91) oldu,
Ne acayip oldu cihan bu sene.

— 14 —

Güne bu yıl yoksul'u'un elinden
Vardık sucu durduk bir değirmene
Çağıldak sesinden gürültüsünden
Döndü kulaklarım her değirmene

Usta şeytan çivisini çevirir
Basar kötürgeye unu savurur
Bağzı nöbetçiler salvar kıvırır
Un isterim deye döner pervane .

Kuzu derisinden olur postumuz
Belli olmaz duşmanımız dostumuz
Üç günde bir silkeleriz üstümüz
Yazık bu nârdaki yanan canlara,

Hemen bindirirsin tası hanenin
Un alırız nöbetçiden çekleyin
Bugaz döke döke kör kötüğerin
Sıçrar pulatlar değer yanlara.

Nezaketli söyler şirin dilleri
Ruhsat'ın perişan olur hâlleri
Gelir yanımıza İsa gülleri
Kimi yağ getirir kimi kaygana.

— 15 —

Kerem et sevdiğim bozma peymanı
Gider de gelirim, sunam gözleme
Kaldır kalbindeki eski gümanı
Soldurma elinde kınan, gözleme.

Ebrular mah yüzde katar diyorlar
Kirpikler hançeri atar diyorlar
Ölümden ayrılık beter diyorlar,
Belki Kerem gibi yanam, gözleme.

Zalim duşman iş bozmaya çalışır
Rakipler de kol kol olup yılışır
Elbet ayrı düşen bir gün kavuşur
Bir bade vir içip kanam, gözleme.

Gurbette dolaşup bir gün gelirsem,
Düşmanlardan intikamı alırsam
Kalbimdeki muradımı bulursam
Ruhsatî'yim geri dönem, gözleme.

— 16 —

Eğer âşık isen gözümün nuru,
Sakın mecmuamı yârana verme,
Hattım kemdir amma sözüm mücevher,
Bir kıymet bilmedik hayvana verme.

Vezinden düşürür ebyatlarımı
Okuyup seçemez bu hatlarımı,
Atar bir köşeye sanatlarımı,
Pahıla, hasede, şeytana verme.

Verirsen verdiğin ehli dil olsun,
Tanzim eyledikçe hem bülbül olsun
İlmi tarikatte dili bal olsun,
Sözünü bilmedik insana verme.

Ruhsatî'yim ateş düştü, özüme
Gidemezsin, sakın düşme izime,
Getir iki sille vur da yüzüme,
Kürd'e, Kuvara'ya, Türkmen'e verme.

— 17 —

Ayrıldım kâbeden ağlamayım mı?
Bir daha döner mi yollarım yâre?
Yas çeküp karalar bağlamayım mı?
Ayan olur mu hâllerim yâre?

Rüyada zemzemle yudum yüzümü,
Hacerülesvete diktim gözümü,
Mevlâm kabul etti her niyazımı,
Kaldırdım ellerim ağladım yâre.

Arzulayup geldin can feda olsun,
Altun oluk, sana elveda olsun,
Hayaline bile kan feda olsun,
Durmasın çağlasın sellerim yâre .

Medine'ye geldik erdik mürada,
Kalmadı elimden gitti irade,
Nice velileri bulduk orada,
Gine bülbül oldu dillerim yâre.

Nasıl ayrılmalı? elaman Hüda!
Şamdanlara bu gün dikildi çırağ,
Yüz bin hüccac ile ittik elveda!
Ruhsat'ım yadolsun mallarım yâre.

— 18 —

Güzeller şahına bir musha yazdım,
Değmesin dumanın nazarı deye.
Bir gice gönderdim gizli bir nâme,
Kuralım tenhada pazarı deye.

Hâlime münasip yâran bulunmaz,
Kalbteki yaramı saran bulunmaz,
Dilbere bir öğüt veren bulunmaz,
Terk eyleme okur yazarı deye.

Mürüvvet kılmadın şu ben gedaya,
Bu sinemi karşı verdim cedaya,
Sitem sözlerini kıldın hedaya,
Başımda gezdirdim güzarı deye.

Bu senin efkârın, bu senin gamın,
Dillerde söylenen hep senin namın,
Ölürsem Fatma'nın yoluna gömün!
Yadetsin Ruhsat'ın mezarı deye.

— 19 —

Neyleyim feleğin ihmal işini,
İçeriz her zaman sem bize bize.
Alnımız bir tan günü çavmadı,
Daim yoldaş oldu gam bize bize.

Kişver gününün de yayı yassıldı,
Aşkın kileleri doldu esildi,
Kime yâr dedimse ağyar kesildi,
Her dem refik olur kem bize bize.

Yüküm gamdır karalıyım karalı,
Yandı ciğer paralıyım, paralı (pareli)
Yâr elinden yaralıyım yaralı,
Vermedi rakipler em bize bize.

Rakipler set çekmiş araya bilmem,
Kimden em düzelim yaraya bilmem,
Neyleyim ol kaşı karaya bilmem,
Nisbetle çekiyor dem bize bize.

Bu sefil Ruhsatî sana kul oldu,
Yana yana ateşine kül oldu.
Sevdana düşeli yedi yıl oldu,
Dininî seversen dön bize bize.

H

— 1 —

Beni yarattın kul deyu,
Olamıyom aman Allah,
Ara emrini bul deyu,
Bulamıyom aman Allah.

Ne yeşilim, ne ağım var,
Ne bostanım, ne bağım var,
Ne elim, ne ayağım var,
Gelemiyom aman Allah.

Dünya iç'n hep telâşım,
Yetmişe ulaştı yaşım.
Kusurum çok, gözün yaşım
Silemiyom aman Allah.

Eyl'yorum rızana arz,
Ara yerde çoktur gammaz,
Emretmişsin beş vakıt farz,
Kıl:mıyom aman Allah.

Geçirme elden fırsatı,
Verme dünya saltanatı,
Biçare âşık Ruhsat'ı,
Dilemiyom aman Allah.

— 2 —

. . . . . .

Yarım kıl, bütünü soracak Allah.
Semaya çekildi insaf, âdalet,
Bir dâhi hükümet kuracak Allah.

Böyle mi gönderdi hükmü Kur'anı,
Böyle mi ind:rdi emrü fermanı,
Böyle mi severler d'ni, imanı,
Ne yüz ile sana varacak Allah.

Yaratanı hiç aldın mı zikrine,
Devamı var mıdır acep şükrüne,
Bir kez de ölümü getir fikrine,
Verdiği bu ruhu alacak Allah.

Çıkarırsın ardı gelmez riyayı,
Kendine gel tahsil eyle rızayı,
Ruhuna verirler türlü ezayı,
Âdaletçe hükmü verecek Allah.

Hayır edüp cehennemi, cenneti,
Kabul etmez beşibirlik minneti,
Âdil kullarına verüp rahmeti,
Zalim nirâna sürecek Allah.

Haram, helâl demez, seçmezd'n, yerdin,
Elbet kalır sandın mekânın yurdun,
Zulmile bu kadar devlete erdin,
Hak, mizan, terazi kuracak Allah.

Hele fikret nere varacak hal'n,
Gün be gün dolmakda yakın zevalin,
Bir top bezden fazla var mıdır malın,
Yarattığın rızkın verecek Allah .

Daim yanar gider Ruhsati sefil,
Sıdkile, divana ihfaya çekil,
Her umuruma eyledim vekil,
Benim dâvalarım görecek Al'ah.

— 3 —

Elde sermayen heman,
Aman Allahım aman,
Tevbe estağfurullah.
Tevbe estağfurullah.

Tasarruf iymanıma.
Nefsi salma yanıma,
Dayanırım süphanıma,
Tevbe estağfurullah.

Arayup da bulduğum,
Şeytan izin aldığım,
Daha yoktur bildiğim,
Tevbe estağfurullah.

Nakşiden giydim tacım,
Zikrü tesbihtir ilâcım,
Rahmetine muhtacım,
Tevbe estağfurullah.

Irak etme iymandan.
Niyazım budur senden,
Yarabbi! sıdku candan,
Tevbe estağfurullah.

Vardım tevhid sayesine,
Düştüm dostun sevdasına,
Koğu, gaybet gayyasına,
Tevbe estağfurullah.

Çile çektim, kışladım,
Emmareyi taşladım.
Bilir, bilmez işledim,
Tevbe estağfurullah.

İsterim rahmetini,
Bilirim kıymetini.
Ağlatma Ruhsat'ını,
Tevbe estağfurullah.

— 4 —

Ne bağım var ne bostanım,
Ne malım, ya Resulullah,
Ne kolum var, ne kanadım.
Ne dilim, ya Resulullah.

Ne bir köşkü seyranım var,
Ne bir bağı gülşenim var,
Ne demim, ne devranım var,
Ne halim, ya Resulullah.

Ne bir mülkü timar sevdim,
Ne bir şemsü kamer sevdim.
Ne senden gayri yâr sevdim,
Ne bilem, ya Resulullah.

Ne demler sürdüm gül gibi,
Ne gül sevdim bülbül gibi,
Boynun eğip sümbül gibi,
Melûlum, ya Resulullah.

Ne yâre Ruhsat almışam,
Ne aşka firkat almışam,
Ne pîrden şerbet almışam.
Ne lâlım, ya Resulullah.

— 5 —

Açlığı seversen sana üç oruç,
Yarım lira borcum vardır ver Allah.
Namerd kapısına eyleme muhtaç,
Kerem eyle şu işimi gör Allah.

Bir vakıt kulunu koymazsın darda,
Bir anda keşfolur yetmiş bin perde,
Sen varken ahvalim demem bir ferde,
Yok değil ya, hazinende var Allah.

Sana lâyık rahmetine garg etmek,
Bizlere de lâzım oldu fark etmek,
Görünmezden sebebini halk etmek,
Yok şerikin hâşa, sensin bir Allah.

Sürekci zalimdir bilmez amanı,
Fark ettim kıradır dini imanı ,
Anladım soyacak sako tumanı,
Dardan kurtaracak bir Allah.

Sırrı hikmetini kıldım temâşa,
Birliğini inkâr etmeyiz, hâşa,
Kâfir de yalvarsa boş salman boşa,
Ruhsat da bir kemter derbeder Allah.

— 6 —

Bihamdilillâh Gafur ismi var iken,
Ağlama ey gönül, gül ferah ferah,
Esnasında Settar ismi nur iken,
Akıtma gözyaşı, sil ferah ferah.

Eğer umar isen Haktan cenneti,
Sofiye yalvarıp etme minneti,
Gece, gündüz terkeyleme sünneti,
Beş vakıt farzını kıl ferah ferah.

Aşkın Zülfikarın beline sokun,
Adûyü nefsine yanaşma sakın,
Dilini haramdan, gaybetten sakın,
Geçersin Sıratı, yol ferah ferah.

Hulûsi kalb ile birle Allahı,
Seni nâra yakmaz hemi Vallahi,
Bülbül ol metheyle Resuiullahı ,
Açılsın bahçende gül, ferah ferah.

Her derede söğüt olmaz Ruhsati,
Her anadan yiğit olmaz Ruhsatî,
Bundan güzel öğüt olmaz Ruhsatî,
Aklın başta ise al ferah ferah.

— 7 —

Sevdiğimden bir kem haber işittim,
Vay benim başıma yine mi vah, vah!
İlâhi rakibin gözü kör olsun,
Acep kim öğretti Sunamı, vah, vah!

Güzellere benim gibi tacir yok,
Ne yaman mihnette kaldım fecir yok,
Bana benim gibi candan acır yok,
Yıktım, harap ettim hanemi, vah, vah!

Câhi hasta oldum gâhı yarlı,
Gâhi ak giyindim gâhi karalı,
Bir ahu gözlüye meyil vereli,
Yıktım, kül eyledim sinemi, vah, vah!

Bilmem ne gûnahım kabahatimde,
Bir amel bulunmaz tabiatımda,
On iki yaşımda sebavetimde,
Yitird m pederi, anamı, vah, vah!

Ruhsati, rakipler bu sene zalim,
Sana senden oldu bu kadar zulüm,
İsmini demeye varmıyor dilim,
Vermedi düşmanlar Dönemi, vah, vah!

— 8 —

Dedim dilber seni sevmek niyetim,
Dedi ki ecirim ben sana, vah, vah!
Dedim, neremdedir söyle kusurum,
Dedi, demedim mi dün sana, vah, vah!

Dedim, yanağında bir gül dalı var,
Dedi, ahmak mısın, işte alıver,
Dedim, dudağından bir şeftali ver,
Dedi, kaynamadı kan sana, vah, vah!

Dedim, bir ikrarlık dudu dilinden,
Dedi, boşa alıkalma yolundan,
Dedim, mecnûn oldum senin elinden,
Dedi, tesellâ ver sen sana, vah, vah!

Dedim, mah yüzünü elbet açarım,
Dedi, zehir ise ben de içerim,
Dedim, vallah seni alır kaçarım,
Dedi, zulüm eder Han sana, vah, vah!

Dedim, geçenlerde kaş etmedin mi,
Dedi, sırlarımı faş etmedin mi,
Dedim, Ruhsati'yen eşitmedin mi,
Dedi, kurban olsun can sana, vah, vah!

I

— 1 —

Gine gönül kuşu bilmem ne hikmet,
Kafesi mihnette kapandı kaldı.
Dam oldu pâyine danei kısmet,
Diyarı gurbette kapandı kaldı.

Gittiler hünkâra biraz müptelâ,
Şikâyet yüzünden koptu vaveylâ,
Arzuhâller buyrulmadı galiba,
Bâbı hükümette kapandı kaldı.

Ehli dil olanlar yolunu tuttu,
Dilesin maksuda menzile yetti,
Âşıklar zümresi didara gitti,
Sofular cennette kapandı kaldı!

Niçin ateş değil Ruhsat, külahın,
Çıkmıyor göklere feryadu ahın,
Uyanmadı gitti bahtı siyahın,
Kûşei vahdette kapandı kaldı.

— 2 —

Aman felek aman aklım yitirdim,
Dört köşe kuzuya can dayanır mı?
Okşayı okşayı evlât yetirdim,
Temelsiz dünyaya güvenilir mi?..

Aman Allah böyle kalem çalınmaz,
Lokman hekim gelse çare bulunmaz,
Evlâtsız dünyada murat alınmaz,
Böylesi «duş» tan ah uyanılır mı?

Daha susuz yerde söğüt mü biter,
Ateşim yanmadan tütünüm tüter,
Gül yüzlü kuzular toprakta yatar,
Kanlı yaş dökmekten usanılır mı?

Biri dokuzunda dişin doldurdu,
Biri altısında gülün soldurdu,
Biri üç yaşında kendin bildirdi,
Bu çağda fidanlar budanılır mı?

Meleyi meleyi gitti kuzular,
Her gittikçe ciğerciğim sızlar,
Duşmana gelmesin böyle yazılar,
Söz ile dört evlât kazanılır mı?

İkizlerim erişmeden yaşına,
Azrail geldi düştü peşine,
Üçü birden musallanın taşına,
Bir günde konunca dayanılır mı?

Ruhsatî güllere acıdı billâh,
Feleğin elinden elaman Allah!
Mevlâdan gelene (Elhükmülillâh),
Azrail elinden can alınır mı?

— 3 —

Teselli eyledim deli gönlüme,
Taktı boynumuza aşkın tuhdunu,
Rakibin elinden dolgundur çilem,
Zerrece imanı, dini yok, dini.

Muhabbet yolunda kuralım çarşı,
Ne yaman yüz'erin satıyor turşu,
Bir safa sürel'm duşmana karşı ,
Geçirmeden güzell'ğin vaktını.

B'z de Mecnûn olduk saçı Ley'âyh,
Halden bilen yok ki derd'm söy'eyem,
İntikamım saldım k:d'r Mevlâya,
Tarümar eylesin tacu tahtını.

Yana yana kara bağrım taş oldu,
Kan karıştı iki gözüm yaş oldu,
Geze geze b'r soysuza dûş oldu,
Gördünüz mü Ruhsatî'nin bahtını?!.

— 4 —

Sana öğüt verip, aklın
Çalan bulur belâsını.
Pederine kem söylerse,
Bulan bulur belâsını.

Nefsine sarfedüp varın,
Cehennem edüp mezarın,
Validenin intizarın,
Alan bulur belâsın!

Senin fırsatın güdenler,
Seni kem yola yedenler,
Helâl kazancın edenler,
Her an bulur belâsını.

Seni kimse kayırmıya,
Esrarını duyurmuya,
Seni benden ayırmıya,
Gelen bulur belâsını.

Musibet düştü arama,
Em koyan yoktur yarama,
Benim şu bahtı karama,
Gülen bulur belâsını.

Aklım yetmedi hileye,
Girdim bin çeşit çileye,
Ruhsati'yi bu belâya,
Salan bulur belâsını.

— 5 —

Gel ikimiz bir döşeğe girelim,
Bizi zemmeyleyen ellere karşı.
Eğil bir yol dudağından öpeyim,
Ağzından dökülen ballara karşı.

Kerem eyle, beni tanı sevdiğim,
Oğruna koymuşum canı sevdiğim,
Sözünen virmezler seni sevdiğim,
Alayım kaçayım ellere karşı.

Malım mülküm cümle virem sevdiğim,
Yoluna virmişim seri sevdiğim,
Bağ bağçem feda korum sevdiğim,
Seyrine doymayan güllere karşı.

Her vakıt mihnete yüzüm sürdükçe,
Ol hüsnün bağına tenha girdikçe,
Yaz bahar olurum seni gördükçe,
Ruhsatî, karışmam sellere karşı.

— 6 —

Bir münafık bir gammazın,
Terki salât bey namazın,
Üçünün meyit namazın,
Kılanın avradını....

Münkir, münafıkın suyu,
Aktı harab etti köyü,
Ölüsüne bir tas suyu,
Koyanın avradını....

Evden odun getirenin,
Isıdıp su yetirenin,
Isgatına oturanın,
İmamın avradını....

Ruhsat burdan kalktı deyi,
Dört yanına baktı deyi,
Bu türküyü yaktı deyi,
Kınayanın avradını....

— 7 —

Gel gidelim uzaklara sevdiğim,
Bizi söylesinler ellere karşı.
Eğil bir yol bal dudaktan öpeyim,
Ağzından dökülen ballara karşı.

Kerem eyle, beni tanı sevdiğim,
Uğruna koymuşum canı sevdiğim,
Bana verirler mi seni sevdiğim,
Alayım kaçayım ellere karşı.

Malım mülküm hep yoluna koymuşum,
Kaç yıl oldu seni böyle sevmişim,
Her ağızdan senin methin duymuşum,
Gel de sevişelim ellere karşı.

Dünya benim olur yâri gördükçe,
Rahmeylemez bende zârı gördükçe,
Kışım bahar olur seni gördükçe,
Ruhsatî sevinir ellere karşı.

İ

— 1 —

On birinde bir güzele hizmetim,
Yeni açmış has bahçede gül gibi,
On ikide henüz gelmiş baharı,
Akar gider bozbulanık sel gibi.

On üçünde ebru zülfü top durur,
Aklı, fikri temelinden kopturur,
On dördünde yanağından öptürür,
Dili şeker, dudakları bal gibi.

On beşinde çilesini doldurur,
On altıda kendisini bildirir,
On yedide maşukunu öldürür,
Göz ucuyla bakar gider yel gibi.

On sekizde gördüğünü şaşırmaz,
On dokuzda döktüğünü devşirmez.
Yigirm'de aklın derer taşırmaz,
Sahip olur her yanına mal gibi.

Yirmi beşte döner yüceden gider,
Otuzunda dört etrafın denkeder,
Otuz beşte yavaş yavaş kan gider,
Kırk yaşında geçmez olur pul gibi.

Kırk beşinde kızıl düşer gülüne ,
Ellisinde yokuş gelir yoluna,
Elli beşte bak dünyanın hâline,
Tozar gayrı sermayesiz kül gibi.

Altmışında duvarlara yan gelir,
Altmış beşte gözlerinden kan gelir,
Yetmişinde umut etme can gelir,
Tekne taşır teneşirde sal gibi.

Yetmiş beşte söyler söyler usanmaz,
Sekseninde her ne etse utanmaz,
Seksen beşte yatar gayrı uyanmaz,
Ne söylersen heber vermez lâl gibi.

Doksanında hazır eyle bezini,
Doksan beşte kimse çekmez nazını,
Yüz yaşında teslim eder sözünü,
Ey Ruhsati felek yine dul gibi.

— 2 —

Fikrimden çıktı dünya,
Gözümün yaşı gibi,
Dolanayım elimi,
Bari bektaşi gibi.

Dilimde Tanrım vardır,
Kalbimde nurum vardır,
Ne katı bağrım vardır,
Çakmağın taşı gibi.

Zikrimiz halkalanır,
Başımız kavgalanır,
Gönlümüz dalgalanır,
Yaz, bahar çoşu gibi.

Ne ağyar var, ne yârim,
Bütün hiçe sayarım,
Sığmaz bir yere serim,
Kerem'in başı gibi.

Arada vardır muzu,
Anlarsın, yürü, sözü,
Âlemin azdı yüzü,
Zemheri kışı gibi.

Ruhsatî öcalmadı,
Kimse halim bilmedi,
Tutacak yer kalmadı,
Birinin peşi gibi.

— 3 —

Bire felek nedir senin ettiğin,
Bize bir dem sürdürmedin el gibi.
Anlaşılmaz ne tarika yeldiğin,
Tükendi ömrümüz geçti yel gibi.

Hiç eksik olmadı başımdan belâ,
Otuz yıldır çektim dolmadı çile,
Bir mecazi aşka oldum müptelâ,
Aktı gitti gözüm yaşı sel gibi.

Nice pervaz ettı, gönül uçmadı,
Sem oldu bâdeler kimse içmedi,
Turab oldum kimse basup geçmedi,
Ayaklar altında oldum yol gibi.

Kime yâr dedimse yönün çevirdi,
Kahbe felek beni sürdü, savurdu,
Sinnim vardı, elli biri devirdi,
Çekild'm köşeye oldum lâl gibi.

Daim coşkun akar bu aşkın seli,
Biz de mecazi'den doğrulttuk yolu,
Ne kadar methetsem, şekeri, balı,
Hey Ruhsatî olmaz yine bal gibi.

— 4 —

Hele bir düşün ki gözümün nuru,
Bu kadar parayı sana kim verdi?
Bağzı fukaraya bulma kusuru,
Mesti, kundurayı sana kim verdi?

Anandan doğunca kürkün var mıydı?
Üryan gelmedin mi, bürkün var mıydı?
Torba torba mecidiyen var mıydı?
Tükenmez parayı sana kim verdi?

Kuş tüyü döşekte yattın uzandın ,
Haftada bir çeşit geydin dözendin,
Aferin aklına, sen mi kazandın?!
Şu tompu tarlayı sana kim verdi ?

Dinle Ruhsatî'yi ne deyem sana.
Sana bir öğüttür sanma kı çene
Çalışmayla virse verirdi bana,
Bu köşkü sarayı sana kim verdi?.

— 5 —

Hasret idim mah yüzüne.
Geldi yeke tell'm geldi;
Selâm verdi bin naz ile,
Geldi dudu dill'm geldi.

Sürmelenmiş süsü güzel,
Dili bülbül, sesi güzel,
Ayağında mesi güzel,
Geldi lebi ballım geldi.

Kaşları benzer kaleme,
Sevki düşmüştür âleme.
Çiçekler durdu selâma,
Geldi oğa yollum geldi.

Ruhsatî olmuştu derban.
Şükür zuhur etti kervan,
İy oldu keselim kurban,
Geldi benim allım geldi.

— 6 —

Talîm yönettim ilmi remmade,
Bu sevda sinemde ocak eyledi.
Bilmem ki bahtı siyahım mı kem,
Sevdiğim arayı uzak eyledi.

Su serperler yaktığımız çıraya,
İlâç olmaz yürekteki yaraya,
Soysuz iş bozanlar girdi araya,
Kesti aramızı tuzak eyledi.

Bulunmaz mı bu yarının kolayı,
Başımıza satın aldık belâyı,
Başkaldırdı duşmanların alayı,
Kuşanup silâhın yarak eyledi.

Gam ile mihnettir, mekânım yurdum;
Bir değil, beş değil, on değil derdim,
Derdi cennaneyi Ruhsat'a verdim,
Ruhsat bu dâvayı yasak eyledi.

— 7 —

Gel gönül dünyaya eyleme ülfet,
Nice ârifanlar gitti gelmedi,
Terkeyle elinde var iken fırsat,
Nice hub zamanlar gitti gelmedi.

Hulûsu kalb ile sev yaradanı,
Kün demekle halk eyledi cihanı,
Muhammed Mustafa canların canı,
O nuru süphanlar gitti gelmedi.

Hiç çıkmıyor derunumdan hayâli,
İsmile müsemma buldu kemâli,
Ebubekir, Ömer, Osman-u Ali,
O ehli Kur'anlar gitti gelmedi.

Cümle din kardeşi olmuştur razı,
Ederim ruzu şeb Hakka niyazı,
Hamza, Ebamüslim, Battal-ı Gazi,
O şanlı sultanlar gitti gelmedi.

Gördün mü dünyada eğlenip kalmış,
Saraylar yapturıp bermurad olmuş,
Bir gün de derler ki, Ruhsati ölmüş,
Nice şairanlar gitti gelmedi.

— 8 —

Gönül azat oldu gamu şitadan,
Şükür Yaradana, gine yaz geldi.
İşte böyle diyordum Hüdadan,
Şükür Yaradana, gine yaz geldi.

Göller dalgalanup kazı gözlerdi,
Gönül alı pullu kızı gözlerdi,
Sevda çekenler de yazı gözlerdi,
Şükür Yaradana, gine yaz geldi.

Vakıt yeli esti; karlar eridi,
Hicabından kar çiçeği faridi,
Nergiz yaprağını çekti yürüdü,
Şükür Yaradana, gine yaz geldi.

Sünbül, boynun eğdi, kurdu otağı
Bülbül bir gül iç'n dekler bu bağı,
İşte gelüp erdi yaz bahar çağı.
Şükür Yaradana, g'ne yaz geldi.

Cahiller şöhreti sazı seviyor,
Hilâl kaş sürmeli gözü seviyor,
Ruhsatî bulandı yazı seviyor,
Şükür Yaradana, g'ne yaz geldi.

— 9 —

Daha gözleyim mi ey mavi donlu,
İşte görüyorsun sunam yaz geldi,
Kalmadı eridi dağların karı,
Nice bir ah ile yanam yaz geldi.

Kaba yel değdi de söküldü seller,
Bülbül dile geldi, açıldı güller,
Herkes sevdiğine nameler yollar,
Ben de Kerem gibi anam yaz geldi.

Çekildi turnalar yurduna gitti,
Açıldı lâleler, sünbüller bitti,
Güller cuşe geldi, bülbüller öttü,
Bir bâde vir içüp kanam yaz geldi.

— 10 —

Sana bir destan yaptım ki,
Yaşasın Seyt efendi,
İntizar etmeğe kıyamam,
Şişesin Seyt efendi.

Bana eyledin dözeni
Ölçtün özeni özeni,
Yerin katran kazanı,
Pişesin Seyt efendi.

Herdem gezersin kastıma,
Niçin kem satan dostuna,
Kasap sekkekleri üstüne,
İşesin Seyt efendi.

Babanı katmam sayıya,
Dayın benzettim ayıya,
Kendi eştiğin kuyuya,
Düşesin Seyt efendi.

— 11 —

Bihamdillâh bihar geldi,
Eder bülbül sada şimdi.
Her bahçede lâle sümbül,
Seri çekti kimya şimdi.

Suları Hak deyu çağlar,
Firkatin yürek dağlar,
Adûlar hep kara bağlar,
İhsan etti Hudâ şimdi.

Eski derdim bana yeter,
Gün be gün efkârım artar,
Leylek gelmiş taktak öter,
Allah diyor o da şimdi.

Yine azdı mihribanım,
Kış oldu kalbi tufanım,
Gel ağla Ruhsatî canım,
Kabul oldu dua şimdi.

— 12 —

Gelin arkadaşlar gidek meydan yerine,
Arap at gelişi tozundan belli.
Yalı kucaktadır, kuyruk yelkende,
Beygir yürüyüşü izinden belli.

Çakır dikeninde bâdem olur mu?
Onu içenlerde mâde olur mu?
Aslından olmıyan zâde olur mu?
Asılzâde olan sözünden belli.

Kayanın başında bostan olur mu?
Böyle zulmetlerde kasden olur mu?
Çakalın eniği aslan olur mu?
Aslanın yavrusu gözünden belli.

Ruhsat'ım diyor ki, ciğeri ezik,
Portakal yerini tutar mı pezik?
Eğrilmiş ipliği pamuğu bozuk,
Pamuğun bozuğu benzinden belli.

— 13 —

Her sabah her sabah dertli esersin,
Bilmem ki muradın ne seher yeli,
Kerem eyle dost köyüne gidersin,
Benim halimi de sor seher yeli.

Hasret kıyamete kalıyor deyü,
Yaralar vücudum alıyor deyü,
Derdi firkatile ölüyor deyü,
İsmimi deftere ko. seher yeli.

Bozuk dünya sefasına erilmez,
Adûlar içinde bir gün görülmez,
Bizim bu işimiz burda görülmez,
Çeke'im ah ile Hu, seher yeli.

Ne acaib dumanlıdır başınız,
Kırk yediye yüz dördüncü yaşımız,
Kerbelâ cengine döndü işimiz,
Eleman bir damla su, seher yeli.

Kerem eyle Medine'ye varasın,
Arzuhalim doğru dosta sunasın,
Varsın Ruhsatî'yi eller kınasın,
Akıyor gözümden cu. seher yeli.

— 14 —

Gel bir süvalim var, cevap ver âşık,
Cesed'n içinde canı bilen mi?
Peygamber dünyaya gelmezden evvel,
Bir ağaçta bin bir dalı bilen mi?

Hakkın emri ile kesildi bir baş,
Lisana geldi de söyledi bir taş,
Çarhı felek döner bir m'sali kuş,
Buna da yalandır diyebilen mi?

Hakkın emri ile kaç sene battı,
Sağ olup dünyaya ne tasvir etti,
Demirden kalemi hangi kol tuttu,
Buna da bir mâna virebilen mi?

Ruhsatî âşık der şaldan duşunu,
Güzeldir kadının olmaz uşağı,
Sarı öküzden, süt gölünden aşağı,
Şaraplar karışan gölü bilen mi?

— 15 —

Çünkü bende senin meylin var idi,
Biraz olsun bildirmeli değil mi?
Baktıkça yüzünden şer dökülüyor,
Adâveti kaldırmalı değil mi?

Zatî ben canımı koydum yoluna,
Bendettim aklımı şirin diline,
Rakibin fırsatı geçmiş eline,
Kıl ip ile öldürmeli değil mi?

Niçin dolanıp ta geldin yanına,
Ezelden mailim hup ihsanına,
Ruzu şep ağlatmak düşmez şanına,
Bir defa da güldürmeli değil mi?

Ruhsatî bu yoldan geçirmediler,
Kırdılar kanadın uçurmadılar,
Bir yol bâde verdin içirmediler,
Bir yol daha doldurmalı değil mi?

— 16 —

Sebep ne ki bana düşman olursun,
Seni dinsiz, seni imansız seni.
Bir gün ettiğine pişman olursun,
Seni merhametsiz, amansız seni.

Görmedim sen gibi çağlayup akmaz,
Görmedim sen gibi durulup akmaz.
Görmedim sen gibi Tanrıdan korkmaz,
Seni muradından gümansız seni.

Beyaz çenber, siyah saça bürünün,
Kimi görsen heveslenip yürünün,
Benden kaçan rakiplere görünün,
Ah seni izansız erkânsız seni.

Nice bu illere hıdem olasın,
Meyveler içinde badem olasın,
Ruhsatî'ye gel ki âdem olasın,
Seni evsiz, barksız, vatansız seni.

— 17 —

Senin bu kaşların, senin bu gözün,
Senin bu benlerin öldürür beni.
Senin bu leblerin, senin bu sözün,
Senin bu dillerin öldürür beni.

Senin bu saçların, senin bu buyun,
Senin bu kaşların, senin bu yayın,
Senin bu duruşun, senin bu boyun,
Senin bu kolların öldürür beni.

Senin sallanışın, senin gezişin,
Senin kirpiklerin, senin süzüşün,
Senin bu esrarın, senin sezişin,
Senin bu yolların öldürür beni.

Senin bu yanağın, senin bu dilin,
Senin zülüflerin, senin bu telin,
Senin yaz, baharın, senin sünbülün,
Senin bu güllerin öldürür beni.

Senin hayır işin, senin şer işin,
Senin arayışın, senin soruşun,
Senin Acem şalın, senin sarışın,
Senin bu bellerin öldürür beni.

Senin bu Ruhsatî'n, senin kardaşın,
Senin benim için böyle telâşın,
Senin bu feryadın, senin göz yaşın,
Senin buselerin öldürür beni.

— 18 —

Küçücükten meyil verdim ben sana,
Dür ile mercana değişmem seni.
Lûtfeyle sevdiğim cevretme bana,
Karaya, ummana değişmem seni.

Tokat ile Zile alınmaz dile,
Konya, Karaman bi baha hele,
Amasya, Burusa, Üsküdar ile
Tahtı âl Osmana değişmem seni.

Hasretin kâr etti bu şirin cana,
Canik, Trabuzon, Bitlis, bir yana,
Değmez bir telini Tarsus, Adana,
Yavru, Gürcistan'a değişmem seni.

Kars ile Erzurum, Van baştan başa,
Urfa, Diyarbekir, hattâ Meraş'a,
Malatya, Sivas, bütün çar köşe,
Bak bu şehristana değişmem seni.

Ruhsatî derdinden oldu divane,
Rumeli, Semerkant hepsi bir yane,
Yedi kıral, bunca devrü devrane,
Büsbütün cihane değişmem seni.

— 19 —

«. . . . . » kurmaya yağni ne oldun,
Sanki başımıza belâ mı geldin?
Kâfir geçen sene gaziden çaldın,
Getir o gazimin parası hani?

Dağ başında gezdin o yayla mıydı?
Mecnûnun durağı Leylâ mı idi?
İsa'nın külahı böyle mi idi,
Ya bunun okkası darası hani.

Sanmam bu sözlerim gitti gücüne,
Seyreyledim ince elden sacına,
Tâ bıldırdan beri söğdüm bacına,
Getir ..... kirası hani.

Kuçaklaya domuzluğa sokarsın,
Kara kara vucudunu yakarsın,
Son encamı nasıl olur bakarsın,
Ruhsat bu kâfirin yarası hani?

— 20 —

Bir nasihat verdi almadı gönül,
Taktı boynumuza tavkını tavkını,
Rakib'n elinden dolgundur çilem,
Zerrece imanı, dini yok, dini.

Sureti İsa'yı hemen öpüyor,
Ol tariki müstakimden sapıyor,
Bir mevlâyı koyup puta tapıyor,
Kabul etmez Hak dini, Hak dini.

Nice bir çekeyim cevr ile cefa,
Uydu rakiplere oldu bi vefa,
Kerem et sevdiğim sürelim safa,
Geçirmeden güzellik vaktını vaktını.

Yana yana kara bahtım taş oldu,
Kan karıştı iki didem yaş oldu,
Geze geze bir soysuza duş oldu,
Gördünüz mü Ruhsatî'nin bahtını bahtını.

— 21 —

Dinlerseniz size bir nasihat eyleyim,
En iyi dostundan sakın sen seni.
Anlarsın, sözün mânası budur,
En iyi dostundan sakın sen seni.

Gelir seninle güler dost olur,
Kul kusursuz olmaz, kusurun bulur,
Lâbüt ondan sana bir kemlik gelür,
En iyi dostundan sakın sen seni.

Almış yârini seyarana çıkar,
Ah eder gözden kanlı yaş saçar,
Fırsatını bulsa ipini çeker,
En iyi dostundan sakın sen seni.

Almış yârini seryanda gezer,
Gönül aşk evinde satırlar yazar,
Ardınca, önünce, kuyular kazar,
En iyi dostundan sakın sen seni.

Ruhsati'yim bunu böyle söyledim,
Soyundum eğinim uryan eyledim,
Başıma geldiği için söyledim,
En iyi dostundan sakın sen seni.

— 22 —

Arkamdan gülen güzeller,
Bilmem ki izim mi eğri,
Ne didim ki ne güldünüz,
Dilimde sözüm mü eğri.

Yollarıma çıkarsınız,
Ateşlere yakarsınız,
Doya doya bakarsınız,
Kolum ya dizim mi eğri.

Birinizin adı Cennet,
Kul olmakta cana minnet,
Güzele bakması sünnet,
Gözüm kör ağzım mı eğri.

Ruhsatî'nin yandı canı,
Asümana çıktı ödü,
Huri olsan yemem seni,
Bak bir kerre özüm mü eğri.

— 23 —

Yamacımdan giden dilber,
Hele dön beri, dön beri.
Kalbinde iman var ise,
Hele dön beri, dön beri.

Senin ile hoş pazarım,
Mecnûn oldum hep gezerim,
Yüzünde kaldı nazarım,
Hele dön beri, dön beri.

Kurulmuş kaşların yayı,
Destinden nûş ettim meyi,
Seversen Fatma anayı,
Hele dön beri, dön beri.

Sayyadım düştüm izine,
Mailim şirin sözüne,
Ruhsatî kurban gözüne,
Hele dön beri, dön beri.

— 24 —

Amanın Yusuf Kenan kesilmiş,
Cana kıyar peri peyker gelişi,
Cemalin'n nuru tutmuş cihanı,
Selâmına durun hünkâr gelişi.

Görünce aklımı eyledi berbat,
Aman Allah deyu ben kıldım feryat,
Kaşları zülfikar, gözleri cellât.
Kan dökücü şahı serdar gelişi.

Nasıl yanmayalım böyle sunaya,
Akl olmayan Ruhsati'yi kınaya,
İnşallah yolu bizim haneye,
Dili bal, dudağı şeker gelişi.

— 25 —

Bu gün benim gamım vardır,
Uzun boylu yârim gitti.
Yüreğimde âhım vardır,
Dört köşeye zârım gitti.

İsm'm ezberdir dillerde,
Gözlerim kaldı yollarda,
Meskenim gurbet ellerde,
Tutmaz dizim, ferim gitti.

Sabah güneş doğar mola?
Acep eşim duyar mola?
Ruhsati'yi anar mola?
Güzelce şikârım gitti.

— 26 —

Bilhamd'llâh hudavendim,
Eriştirdi yaza bizi.
Mahı ramazan geliyor,
Yetirdi niyaza bizi.

Kılalım emrine şükür,
Edelim ruzü şep zikir,
Ruh geldi uyandı fikir,
Kaldırdı namaza bizi.

Kendi aybımızı görsek,
Yüzümüz yerlere sürsek,
Esir pazarına varsak,
Kimse almaz yüze bizi.

Ruhsat yüz bin halın olsa,
Çok yeşilin, alın olsa,
Dünya kadar malın olsa,
Sararlar ak beze bizi.

K

— 1 —

Ben ârifim diye sürme meydana ,
Bir tenhada irfanına iyce bak.
Âlem bu ya senden kâmil bulunur,
Terazile dört yanına iyce bak.

Bazı ahmak sözün bilmez tutulur,
Nohut gibi her mancaya katılır,
Kâmil meclisinde gevher satılır,
Cilâ gelir iymanına iyce bak.

Cahil meclisinde satma güheri,
Ne bilsin kadrini, beyni serseri,
Bir münasip söz bul kapat defteri,
Mukayyet ol lisanına iyce bak.

Azıcık söylersen olursun rahat,
Boş durma kalbinden getir selâvat,
Ki sende var ise diyni diyanet,
İstikamet erkânına iyce bak.

Kimisi söylerken vurur kafana,
Ne kisbine fayda ne de safana,
Durma savuş sarılmadan yakana,
Yüze güler düşmanına iyce bak.

Kimi gaybet söyler, kimisi yalan,
Demez ki iymanımı alıyor talan,
Hiç bulunmaz kendi aybını bilen,
Sen adam ol noksanına iyce bak.

Kimi bir iftira çıkarır yoktan,
Ne nâstan utanır ne korkar Haktan,
Kimisi kendini düşürür tahttan,
Açık gezen şeytanına iyce bak.

Kimi zerafetle dinin bitirir,
Kimi ferasetle işin bitirir,
Kimi yıkar ocağını batırır,
Emmi, dayı gümanına iyce bak.

Kimsenin aybında sen olma nâzır
Cümlenin hâliki her yerde hazır,
Bilgi meclisinde bulunur Hızır,
Kalb gözüyle dört yanına iyce bak.

Eğer bir zalim seni döverse,
Sükût eyle sakalına söverse,
Baktın ayağına bir taş değerse,
Sabreyleyüp isyanına iyce bak.

Etme bir kimseye sakın intizar,
Hakkını, hak eden ol perverdigâr,
Eğer bir kimseyle edersen pazar,
Arşınına, mizanına iyce bak.

Edepli ol edebini takın ha,
Cahil meclisine olma yakın ha,
Zamanenin insanından sakın ha,
Kan akıtır bühtanına iyce bak.

Kurtarayım dersen eğer serini,
Beş vakit namaza sarfet varını,
Kardeşine bile deme sırrını,
Kasteder ha öz canına iyce bak.

İpeğini kara kıla katarlar,
Güherini az paraya satarlar,
Sonra seni bohça gibi atarlar,
Ey Ruhsatî dostlarına iyce bak..

— 2 —

Seni yere vursam kahpe züğürtlük,
O zaman gönlümün ilhamına bak,
Bir oda yaptırsam al tavan ile,
Şu yalan dünyanın devranına bak.

Halı, kilim, yastık bir baştan başa,
Çifte kandil rüşen olsa dört köşe,
Yedi oğlum olsa koysa el döşe,
Nazar kıl Hüdanın ihsanına bak.

Çağırsam davete bayı, gedayı,
Dilde zikrederek gani Hüdayı,
Pirinç pilâvına diksem cidayı,
Yanında koç, kuzu kurbanına bak.

Peynir gelsin baş köşeye kurulsun,
Mıhla kaş yıksın da ana darılsın,
Sahana yağlıca ete sarılsın,
Şekerli sütlünün cevlânına bak.

Kadayıf kahvaltı, kaz da öğlene,
Dünyalar durdukça vara söylene,
Maydanos şöhretli, tere dillene,
Kahbe gök soğanın devranına bak.

Baklava pehlivan, hoşaf çömezi,
Yarım kıyye bala olamam razı,
Kandan şeker ile donansın yüzün,
Ruhsat bu hayalin elvanına bak.

— 3 —

Silâh sağ omuzda bir yiğit çıktı
Dediler ki gelen ünlü Kör Mıstık
Dedim: Köroğlu mu yoksa Çullu mu
Dediler ki yok yok şanlı Kör Mıstık

Dedim atı var mı dediler yayan
Dedim kara kuş mu dediler şahan
Dedim yüzü nasıl dediler yaman
Her rast geldiğine kinli Kör Mıstık

Dedim boyu nasıl dediler selvi
Dedim aklı nasıl dediler sivri
Dedim izi nasıl dediler eğri
Çatal yürek, yarım canlı Kör Mıstık

Dedim zoru nasıl dediler metin
Güleşte nesi var dediler çetin
Dedim hizmetini almalı satın
Henüz sinni yirmi beşdir Kör Mıstık.

(Ruhsati) metheder böyle arslanı
Nefsi Deliktaşın keçi çobanı
Şimdiki asrın miri miranı
Yüreği tunç, demir donlu Kör Mıstık.

— 4 —

Malik olsam bir tükenmez devlete
Ah neyleyim yürekte var, elde yok
Kırk çift koşum olsa gözü sürmeli
Ah neyleyim yürekte var, elde yok

Bin kilelik tarlam olsa su basar
Vergi Hüdanındır buna kim küser
Otuz beşte sürüm olsa seraser
Ah neyleyim yürekte var, elde yok

Dört bin... olsa bir düz ovada
Yirmi bin kuşum uçsa havada
Beş, on batman yağ eritsem tavada
Ah neyleyim yürekte var, elde yok

Bin beş yüz ineğim, körpe danalı
İki yüz cariyem eli kınalı
Doksan da çobanım beli kamalı
Ah neyleyim yürekte var, elde yok

Dört helâllım olsa perde yüzünde
Birinin olmasa dünya gözünde
Bir saray yaptırsam (Tecer) özünde
Ah neyleyim yürekte var elde yok

Seksen sekiz oda boyu beraber
İçinde camisi suyu beraber
Bir şehir yaptırsam köyü beraber
Ah neyleyim yürekte var elde yok.

Her sene verirdim on yük iane
Muhtaç olmaz idim hana çobana
On iki bin atlı döksem meydana
Ah neyleyim yürekte var, elde yok

(Ruhsati) yim düzelteyim dinimi
Dosta doğru çevireyim yönümü
İmanımdan tefrik etme gönlümü
Ah neyleyim yürekte var, elde yok

— 5 —

Efendim nazar kıl arzuhalime
Açlıktan madde bir: Deyeceğim yok
«İane» buyurmuş devletli beğim
Akşamdan sabaha yiyeceğim yok

Derdi olan elbet gelir sızlar
Lokman deyu geldim beyler gaziler
«Herle» deyu ağlaşıyor kuzular
Kazana bir avuç koyacağım yok

Ben her zaman huzuruna gelemem
Ne havada gezdiğimi bilemem
Yol üstüne durup kervan alamam
Efendimden başka soyacağım yok

Başımda kalmadı zerrece akıl
Ağniya komşular oldular pahıl
Paşamdan isterim beş kile tahıl
Üç ile dört ile doyacağım yok

Kimini ne güzel sevmiş kayırmış
Kimini ne güzel vermiş doyurmuş
«Kimini ne güzel vermiş» buyurmuş
İymanım (muhkem) dir sayacağım yok

Murat kapusunda bir tulu emel
Yazılmaz mahfuza bozulmaz ezel
Günde nida eder cellâdı ecel
Kapanmış kulağım duyacağım yok

Biraz ahvalimden yazdım varaka
Verirsen (Ruhsati) atma Irağa
Bir top bez isterim biraz nafaka
Ölürsem mezarda giyeceğim yok!

— 6 —

Gel gidelim, gurbet ele gidelim,
Burda bize eğlenecek vatan yok,
Bitirdim karayı ummana daldım,
Rahmeyleyüp elimizden tutan yok.

Yürekte koylanan aşkın yarası,
Bu derdi açmanın değil sırası,
Yuvma ile gitmez yüzün karası,
Anın için metaını satan yok

İlâhi ne yaman gaflete daldım,
Gayri nâdim oldum, kusurum bildim
Nereye varsam nefsile haşroldum,
Çok âsiyim bir insana hatan yok.

Ruhsati'yim az geliyor ovalar,
Bulamadım ben bu derde devalar,
Bütün âlem bu dünyayı kovalar,
Hesap ettim bir ordudan yeter yok.

— 7 —

Rast geldim bir kaşları kemana,
Dedim kaçalım mı? Dedi ki yok yok,
Dedim muhabbetim, dedi karışık,
Dedim seçelim mi, dedi ki yok yok.

Dedim bu nasıl söz, dedi kahırlı,
Dedim bu ferman ne, dedi mühürlü,
Ded'm bu bade ne, dedi zeh'rli,
Dedim içelim mi? dedi ki yok yok.

Dedim bu cilve ne, dedi huyumdur,
Ded'm bu güzell'k, dedi soyumdur,
Ded'm Ağcamescit, dedi köyümdür,
Dedim göçelim mi, dedi ki yok yok.

Ded'm dâvacın k'm? Dedi ki kadı,
Dedim kardaşın kaç? Dedi ki yedi,
Dedim isim'n ne, dedi ki Dudu,
Dedim uçalım mı dedi ki yok yok.

Dedim bu daire, dedi vatanım,
Dedim bu tülbent ne, dedi ki tenim,
Dedim şu ak bez ne, dedi kefenim,
Dedim biçel'm mi, dedi ki yok yok.

Ded'm elli beş ne? dedi sinnind'r,
Dedim Ruhsat kimin? dedi ben'mdir,
Dedim ah memeler, dedi senindir,
Dedim açalım mı? dedi ki yok yok.

Dedim düşürey'm ism'ni dile,
Dedi gel keşfetme sırrımı yok yok,
Dedim benden gayri seven yok seni?
Dedi ben bilmem mi yerimi yok yok.

Ded'm hele kibirlenme bu, su, ne?
Dedi yeni girdim on dört yaşına,
Dedim gel çıkalım dağlar başına,
Dedi ben tanırım ârımı yok yok.

Dedim ne belâlı bu senin başın;
Dedi bu belâlar senin ataşın,
Dedim ki diyorlar on altı yaşın,
Dedi bitirmedim nârımı yok yok.

Dedim bu sevdaya olmaz nihayet,
Dedi şimdi başımda ol kıyamet
Dedim şu Ruhsat'tan alsam inabet,
Dedi ben bilirim piyrimi yok, yok..

— 8 —

Çağırsa sevdiğim varsam,
Desem lebbeyk lebbeyk ,
Yüzüm hâkipaye sürsem,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Çıksam dağı Arafata,
Tutsam yüzüm münâcata,
Açsam dilim tilâvete,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Kessem hacet kurbanını,
Tutsam Hakkın fermanını,
Nazar kılsam dört yanını,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Yaya mı yalnayak varsam,
Yüzüm eşiğine sürsem,
Sağ ayak ileri girsem,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Delile el'aman desem,
Zemzem ile yüzüm yusam,
Başımı secdeye kosam,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Hacerül'esvedi bulsam,
İmamın hüccetin bilsem,
Ağlasam göz yaşım silsem,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Mücavir kalsam kışlasam,
Hizmet edüp bağışlasam,
Şeytanın evin taşlasam,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Çıksam Medineye gelsem,
Sevdiğimi orda bulsam,
Hacet namazını kılsam,
Desem lebbeyk lebbeyk.

Haşrolanda anda kalsam
Sılaya bir mektup salsam
Ruhsat'ım muradım alsam,
Desem lebbeyk lebbeyk.

L

— 1 —

Ya ilâhi görünmezden bir devlet,
Zekâtını vermez isem geri al.
Helâlından dört öküz ver yarabbi;
Koşup çifte süremezsem geri al.

Yoksulluğu ezberledim nideyim,
Verin aşkın badesini yudayım,
Biraz altun ver ki hacca gideyim,
Bu kavl üzre duramazsam geri al.

Çok verirsin beynamaza hay'na,
Saldın beni züğürtlüğün yanına,
Köprüler yaptıram Tecer suyuna,
Kâgir bina kuramazsam geri al.

Bir söz ver yarabbi göreyim şimdi
Yoksulluk elinden ciğerim yandı
Uryana bir gömlek yetme hindi
Rızacı için saramazsam geri al.

Ne mümkün yarabbim yolundan sapam
Ruhsatın terkedip dünyaya sapam,
Senin rızan için bir oda yapam,
İki minder seremezsem geri al.

— 2 —

Bir vakta erdi ki bizim günümüz,
Yiğit belli değil, mert belli değil,
Herkes yarasına derman arıyor,
Deva belli değil, dert belli değil

Fark eyledik âhır vaktın bittiğin
Merhamet çekilüp göğe gittiğin
Gücü yeten soyar gücü yettiğin
Papak belli değil kürt belli değil

Adalet kalmadı hep zulüm doldu
Geçti şu baharın gülleri soldu
Dünyanın gidişi acaip oldu,
Koyun belli değil, kurt belli değil.

Başım ayık değil kederden yastan
Ah ettikçe duman çıkıyor festen
Harabe yüz tuttu bezmi gülistan
Yayla belli değil yurt belli değil

Çarh bozulmuş dünya islâh olmuyor
Ehli fukaranın yüzü gülmüyor
(Ruhsatî) de dediğini bilmiyor
Yazı belli değil hat belli değil.

— 3 —

Kulak ver pendime divane gönül,
Hiç karıp katmanın sırası değil,
Meclis gafletinden, malâyaniden,
Lâf alıp satmanın sırası değil.

Aşk sefinesini var ummana sal,
Eğer gavvaz isen derununa dal,
Tâlibi ilmisen kantardan yana,
Okkanın, batmanın sırası değil,

Âşık olan aşkın meyin içiyor,
Zahiri bâtından bilip seçiyor,
Gün batarken indi vakit geçiyor,
Uzanıp yatmanın sırası değil.

Gurbetin veremi, rahmi sıladır,
Çok yüze gülenin işi hiledir,
İki avrat alman, başa belâdır,
Ayşe'nin, Fatma'nın sırası değil.

Ruhsatî sözün tut, boşa dolaşma,
Varup bir muhalif işe dolaşma,
Kendin bilmeyene varup dalaşma,
Belâya çatmanın sırası değil.

— 4 —

Edepliden edep öğren, ödlü gez,
Ham yere basmanın sırası değil,
Halk içinde hatır yıkma tatlı gez,
Gaybete kesmenin sırası değil.

Arayıp aslına ermedik sözün,
Rast geldiğine bakmayıp yüzün,
Mecazi firkate yakmayup özün,
Boş yere küsmenin sırası değil.

Bir kimse kimseye eylemez cebir,
Kendi kusurundan bilmeli bir bir,
Kazaya razı ol, belâya sabır,
Sen seni asmanın sırası değil.

Aşkın ateşine düşüp suzi ol,
Nefsin ile cenk eyle de gazi ol,
Her ne ise kaderine razı ol,
Çirkinin yosmanın sırası değil.

Ruhsat içme zamanenin zehrini,
Harab eder sonra gönül şehrini,
Çekemezsin iki avrat kahrını,
Fatma'nın, Esme'nin sırası değil.

— 5 —

Nasihatim budur, sana bir öğüt,
Sözünü bilmeyen kuldan ırak ol.
Yoklamadan geçme her bir dereyi,
Dibi görünmeyen gölden ırak ol.

Bazı köşeleri saymazam hele,
Saygılı fırtına başa pek belâ,
Akıbet getirir işine hile,
Aslı velet, başı kelden ırak ol.

Eğer âkil isen bu sözümde dur,
Vadinde durmazsa hem aslını sor,
Bir insan bitevi olsa sulu kör,
Kulak sağır, kız topaldan ırak ol.

Nasihatim budur alana kelâm
Dü döker ağzından vasfetmez kelâm
Dağ başında adam olmaz vesselâm,
Şeriat bilmeyen ilden ırak ol.

Âşık isen bir alışkın saza düş,
Sâlik isen bir doğruca ize düş,
Evlenirsen bir bâkire kıza düş,
Yıldızı silinmiş duldan ırak ol.

Eğer yiğit isen sıradan kalma,
Mesnet buldum diye fakiri yolma,
Nasihatim olsun iç güvey olma,
Avradından gelen maldan ırak ol.

O nice deryadır her dem alınmaz,
Zamane suyuna pirinç salınmaz,
Der Ruhsatî âlem islâh olunmaz,
Çek başın koynuna yelden ırak.

— 6 —

Gine bahar geldi seller söküldü
Harabeyi çevir gülşene bülbül
Ben de senin gibi âşıkım güle
Gözümün yaşına baksana bülbül

Şita geçer, bahar olur, yaz olur
Dağlar yeşil geyer o dem şaz olur
Gül istemem, gülün ömrü az olur
Döndürdün kaddimi kemana bülbül

Candan âşık oldum bir âlişane
Dağılmış şöhreti bezmi cihane
Ben de senin gibi oldum divane
Yazık figanına efsane bülbül

Dembedem gözlerim kızıl kanda mı
Bu aşkın ateşi özki canda mı
Meramın gülde mi, yoksa bende mi
Baksana bir kere cihana bülbül

Sadık üftadeler murâdı bulur
Şu faninin yârsız ne tadı olur
Âşık (Ruhsat) senden geri mi kalur
İmtihan olalım divane bülbül!.

— 7 —

Yârin bağçesinde üç gül açılmış,
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.
Üçü birbirinden fazla saçılmış,
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.

Biri kirpiğini süzüp geliyor,
Biri yüreğimi ezip geliyor,
Birisi zülfünü düzüp geliyor,
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.

Birinin kaşları benzer hilâle,
Birinin dudağı dönmüş zülâle,
Birisi açılmış kırmızı lâle,
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.

Birisi başına atmış elvala,
Biri inci, mercan takmış ak kola. .
Biri Acem şalı kuşanmış bele,
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.

Birisi ah eder artar firkati,
Birisi çekiyor bülbül hasreti,
Birin Melekî'ye versin Ruhsatî,
Ak gül, kırmızı gül, ille sarı gül.

— 8 —

Daha senden gayri âşık mı yoktur?
Nedir bu telâşın ey deli gönül!
Hele bir düşünsen fanî dünyayı,
Neler geldi, geçti say deli gönül.

Baktım iki kişi mezar eş'iyor,
Gam, kasavet dalgalanıp aşıyor,
Çok yaşayan yüze kadar yaşıyor,
Topraklar başına; vay deli gönül.

Mevlâm kanat vermiş uçamıyorsun,
Bu nefsin elinden uçamıyorsun,
Neden bu dünyadan geçemiyorsun,
Di gönül rüyaya doy deli gönül.

Bir gün bindirirler ölüm atına,
Yarın iletirler Hakkın katına,
Topraklar susamış adam etine,
Hep ağzını açmış hey deli gönül.

Gel Ruhsat, faniden ümidini üz,
İnanmazsan hak kitaba yüze yüz,
Hanen mezeristan, malın bir top bez,
Daha doymadın mı doy deli gönül.

— 9 —

Her olur olmaza meyil verirsin,
Daha anlamadın cihanı gönül.
Sonradan görmüşle eyleme ülfet.
Pusu olur mu atın dumanı gönül.

Ham bez olamadın daha astarsın,
Her ağacı doğrultacak mastarsın,
Varır çingâneden bir şey istersin,
Bakalım var mıdır imanı gönül.

Böylesi milletten uzak gezmeli.
Muhannet köprüsün koyup yüzmeli,
Nefis seni ezim ezim ezmeli,
Bilmezsin yahşi mi yaman mı gönül.

Ruhsat yana yana bu gün tocoldu,
Ahır vakıt geçinmesi güç oldu.
Tarih bin üç yüzü geçti üç oldu,
Bulamazsın sürüye çobanı gönül.

M

— 1 —

Vardım nazlı yârin ziyaretine,
Dedim gel gidelim, dedi varamam.
Dedim bu kadar mı vaz geldin benden,
Dedi vaz gelmedim amma varamam.

Dedim kuzulara nasıl dayandın,
Dedi evvel Allah sana güvendim,
Dedim aşkın ile odlara yandım,
Dedi yanıyorsun amma varamam.

Dedim ki benimle ahtın var idi,
Dedi ki dünyada bahtım yâr idi,
Dedim benden gönlün ne tez far idi,
Dedi farimadı amma varamam.

Dedim Ruhsat' mıdır elde iradın,
Dedi ki, mahşere kaldı muradın,
Dedim kabirde mi beni aradın,
Dedi arıyorum amma varamam.

— 2 —

Arzulayıp yaylayı etme acele,
Oğrarsın baharın kışına turnam.
Ber murat olursun gidersen hele,
Sür yüzün kâbenin taşına turnam.

Ağaçlar bozarmış, yaprağı dökmüş,
Seller sökün etmiş, bendini sökmüş,
Bulutlar ser çekmiş semayı tutmuş,
Baksana gözünün yaşına turnam.

Kimsenin hâlinden kimse bilmiyor,
Dünya harab o'du yüzü gülmüyor,
Devir döndü, alış veriş olmuyor,
Cümlenin havası başına turnam.

Şaşırmışım haftasını, ayını,
İçemedim şarabını, mey'ni,
Ruhsat arzulamış dostun köyünü,
Baksana gözünün yaşına turnam.

— 3 —

N'ola bir gün Medine'ye,
Varsam yalvarsam, ağlasam.
Ziyaretten ziyarete,
Girsem yalvarsam, ağlasam.

Ataydım kâbe'ye özüm,
Göreydi ravzayı gözüm,
Hacerül'esvede yüzüm,
Sürsem yalvarsam, ağlasam.

Derunumda yanar adı,
Ezberimde güzel adı,
Medine'de Muhammed'i,
Görsem yalvarsam, ağlasam.

Gûş eyleyu niyazıma,
Dursam hacet namazıma,
Ruhsatî'yem muradıma,
Ersem yalvarsam, ağlasam.

— 4 —

Dedim dilber gel bir pazar edelim,
Dedi ben alışı verişi bilmem.
Dedim muhabbetten kuralım pazar,
Dedi ben tenhada güreşi bilmem.

Dedim işittin mi Ferhat, Şirini,
Dedi aşk yoluna vermiş varını.
Dedim Leylâ virmedi mi Mecnûn'u,
Dedi duşmanım çok şer işi bilmem.

Dedim Kerem yanmış Aslı yoluna,
Dedi Aslı düşmüş elin diline.
Dedim Kamber ölmüş Arzu yoluna,
Dedi ben inkisara karışı bilmem.

Dedim Ruhsat olmuş sana mülâzim,
Dedi bir Ruhsat ta olsun ne lâzım.
Dedim kabul olunur mu niyazım,
Dedi ben öylesi karışı bilmem.

— 5 —

Bölük bölük olmuş gelir güzeller,
Önde giden boz mayaya kurbanım,
Benim gelin ile çoktur amanım,
Şu sallanan kız mayaya kurbanım.

Yine nerden geldin böyle durarak,
Sağına, soluna gerdan kırarak,
Seher vaktı her makamda çalarak,
Zülüflerin saz mayaya kurbanım.

Ne gelirse söyler oldum dilinden,
Neler çektim bu sevdanın elinden,
Bülbül vaz mı gelir gonca gülünden,
Elâ gözler süz mayaya kurbanım.

Ben de Ruhsatî'yim, canda cananım,
Mevlânı seversen incitme tenim,
Şimdi Kerem gibi yanacak benim,
Düğmelerin çöz mayaya kurbanım.

— 6 —

Beniyle bir derde düşüp,
Bir nev civana bağlandım.
Aklımı perişan etti,
Zülfü perişana bağlandım.

Kamerden almış yüzünü,
Ceylandan almış gözünü,
Gayri şaşırmam izini,
Derde dermana bağlandım.

Bir değil, beş değil derdim,
Şükür Mevlâ dilde verdim.
Nakşi tarikine girdim,
Muhkem imana bağlandım.

Aşkile sürdüm safa,
İsmim sorarsan Mustafa,
Hükmüm geçer kaftan kafa,
Mihri sultana bağlandım.

Ruhsatî yirmi yaşında,
Bağlanmış kendi işinde,
Yüz dört kitabın başında,
Sevd'm Kur'ana bağlandım.

— 7 —

Azdı yaralarım hekim bulunmaz,
Bu derde düşen ben oldum ağlarım,
Korkarım ki hasret kaldım Sunama,
Doğduğuma pişman oldum, ağlarım.

Arı varmış her çiçekten bal almış,
Nazlı yârin kâhkülünü yel almış,
Dediler ki sevdiğini el almış,
Dertlilere baş ben oldum ağlarım.

Ne yapayım böyle imiş kader'm,
Gün güne artıyor derdim, kederim,
Ben bil'r'm şeyh Ahmettir pederim,
Ruhsatî'ye eş ben oldum ağlarım.

— 8 —

Benli dilber evsafını yazarım,
Baban seni döğer d'ye korkarım,
Ağyar olanlar da düşer peşine,
Bir gün seni öğer diye korkarım.

Bin yaşasın senin gibi tutîler,
Ateşini bu sineme kodiler,
Bastığımız yeri kazar dediler,
Baş kaldırıp çöker diye korkarım.

Âşık olmayana ben de takılmam,
İhsan deyu her kapuya sokulmam,
Ruhsatî'yim her yeğide yıkılmam,
Bu aşk beni yıkar deye korkarım.

— 9 —

Eyvah irfanıma, hayıf aklıma,
Her yeşil yaprağı bostan sanırım.
Kime hacı disem, haçı koynunda,
«Haçik, Mardirozu» «Sülman» sanırım.

Yıkılmış dünyanın temeli gitmiş,
Her gönül aklınca tariki tutmuş,
Gözüm mü görmem'ş aklım mı yetmiş,
Uyuz tilkileri arslan sanırım.

Aktı gözüm yaşı kark idemedim,
Dönderüp dolabı çarh idemedim,
Elması zümrütten fark idemedim,
Gördüğüm boncuğu mercan sanırım.

Deşildi Ruhsatî ümman çıkıyor,
Gine çeşit çeşit reyhan çıkıyor,
İnsan dediklerim hayvan çıkıyor,
Her taç vuranı da sultan sanırım.

— 10 —

Âşık olan er meydanında seker,
Nev baharda reçber tohumun eker,
Bazı tilki var ki arslanı .....
Var da ardı sıra bas kara bahtım.

Coştu deli gönül kaynadı coştu,
Rakip olan bize bin kuyu eşti,
Bir kaç dane şair önüme düştü,
Âşıklık böyle mi pis kara bahtım.

Elde sermayesi yoktur, tükenmiş,
Çalgısı eldedir şişmiş dözenmiş,
Ruhsat anlaşıldı ottan asanmış,
Diyor ki istiyor kes kara bahtım.

— 11 —

Belâ babından nasibim,
Bal eyledim, sabreyledim.
Otuz yıl el kapısında,
Kul eyledim, sabreyledim.

Zehir mihnet için saldım,
Çekeceğim iyi bildim,
Peder mederimi aldım,
Lâl eyledim, sabreyledim.

Tufanlar esti başımda,
Halâvet yoktur aşımda,
Şu yirmi sekiz yaşımda,
Dul eyledim, sabreyledim.

Aşkın zincirin kırdın,
Yusuf gibi dara soktun,
Kerem gibi nâra yaktın,
Kül eyledin, sabreyledim.

Ne devlet verdin, ne de mal,
Ne ziynet verdin, ne de al,
Tekrar gösterdin bir cemal,
Deleyledin, sabreyledim.

Sevda verdin mecaz deyu,
Mecaziden gel vaz deyu,
Didem yaşın hicaz deyu,
Sel eyledin, sabreyledim.

Uzak eyledin dostumu,
Ateşe yaktın üstümü,
Bilmeden seydun postumu,
Şal eyledin, sabreyledim.

Tanıtmadın hadd'mi,
Pul ettin altın adımı,
Gük ettin elif kadd'mi,
Dal eyledin, sabreyledim.

Say edüp belimi büktün,
Gözümün güherin döktün,
Nice bin haddeden çektin,
Tel eyledin, sabreyledim.

Kend'mi sanırdım dostun,
Teaccüp ki bana küstün,
Nâstan itibarım kestin,
Çul eyledin, sabreyledim.

Ruhsat seni sever candan,
Ne candan, derunu d'lden,
Bâri ayırma imandan,
Yol eyledin, sabreyledim.

— 12 —

Pad'şahım beni aşcı baş etse,
Bulgur pilavını her gün ederdim.
Çatal ferman get'rttirip katl'me,
Bostan pancarını sürgün ederdim.

Lâzım değ'l bamiyenin balkamı,
Uğratmayın havuç ile şalgamı,
Bazı bazı bu'ur isem dalgamı,
Lahna sarmasın bir gün ederdim.

Madunak diyerek döşerler bir ot,
Çoğuna it siğer mideni gen tut.
Çirişi topla da yel olana sat,
Yemliği tez günde tezgin ederdim.

Kabak şöyle dursun cennette yerim,
Soğan, sarmısağı pehrizde derim,
Marul, pırasayı almaz defterim,
Patates ekmeği her gün ederdim.

Hiçe değmez pancar ile pırasa,
Şayestedir yer elması Sıvas'a,
Ayva dolmasında getir var ise,
Turunç yaprağını durgun ederdim.

Kutıklı çorbaya ot doğratmazdım,
Linik kurutmasına ip kıvratmazdım,
Hele şu sarmuğu hiç söyletmezdim,
Arsı tebete gör ki neyderdim.

Bu takımlar bizim işe yaramaz,
Çoban olsam bazı yerim köremez,
Bostanından hiç bir zengin töremez,
Kavunu karpuzu kırgın ederdim.

Rençberlik dediğin helâl nafaka,
Pekmez yoksa peyniri koy tabağa,
Gel Ruhsati çöreği çek kırağa,
Ekin çok biterse dizgin ederdim.

— 13 —

El vurman Fatma'ya Lokman karışmaz,
Bu yara Fatma'yı alacak dedim.
Bir dahi göreydim telli cananı,
Hasret kıyamete kalacak dedim.

Nedir senin derdin benim bülbülüm,
Ne yaman sarardın, hey konca gülüm,
Geçmiş te karşına gülüyor ölüm.
Azrail canını alacak dedim.

Ben okudum Kur'an ile Yâsini,
Silsinler gönlümün olan pasını,
Sana nûş etmişler ecel tasını,
Ne olacak böyle hâlimiz dedim.

Elpençe karşında duraym divan,
Mor bölüklerine ben oldum hayran,
Ruhsatî karşında aç gözün uyan.
Hak sahibi hakkın alacak dedim.

— 14 —

Paşam aratmışsın kemter kulunu,
Gece gündüz bekliyordum yolunu,
Bir lira «Taksidin» bir kaç pulunu,
Bile bulamadan geldim efendim.

Bülbül figan eder gülistan ağlar,
Yedi baş külfet var gözü kan ağlar,
«Öküzüm» tek kaldı meydanda ağlar,
Ne yaman dertlerde kaldım, efendim.

Sefil Mecnûn gibi kendimden geçtim,
Ağırdır nufuzun gölgenden kaçtım,
Merhamet kıl efendim pâyine düştüm.
Cunham derecesiz bildim efendim.

Mayis on tarihli istidam vardır,
Dilersen azat et dilersen güldür,
Ruhsatî kulunum istersen öldür,
Terbiyeye muhtaç oldum efendim.

— 15 —

Keklik gibi tastan taşa sekerek,
Gerdan açıp gelişini sevdiğim,
Sağa sola taksim etmiş örgüsün,
Onar onar bölüşünü sevdiğim.

On altıya karar verdim yaşını,
Yenice sevdaya salmış başını,
El yanında yıkar gider kasını,
Tehnelerde gülüşünü sevdiğim.

Sarardı gül benzim soldu diyerek,
Hasret kıyamete kaldı diyerek,
Hani Ruhsatî de n'oldu diyerek,
Arayıp ta bulunu sevdiğim.

— 16 —

Elif Allahı seversen beri bak,
Be benden vazgeçme boyu güzelim,
Te ile, se ile seni severim,
Cim ile cilvesi, huyu güzelim.

Ha ile, Hı ile hor bakma bize,
Dal ile, Zel ile, gûş eyle sözüm,
Rı ile, Zel ile gel çıkma yüze,
Sin ile safası soyu güzelim.

Şın ile şad ol tut bu pendimi,
Sad ile, dad ile sakın kendini,
Ta ile, Za ile etme andını,
Ayındır kaşların yayı güzelim.

Gayın gafletten eyleyüp güzer,
Fe ile kaf ile eyle gel hazer,
Kâf ile, lâm ile, âlemi gezer,
Mim ile, nun nuru, ayı güzelim.

Vav ile, He ile güftarı yazar,
Lamelif diyen canından bezer,
Ya ile Ruhsatî böylece yazar,
Cenneti âlâsı köyü güzelim.

— 17 —

Leylü nehar derununda yanan ataştır benim,
Eğer derdimi sorarsan cümleye baştır benim,
Eğer yüküm sorarsan lâlü elmas satarım,
Kendi fabrikamdan çıkar sâde kumaştır benim.

Marifetten sorarsan benneliktir san'atım,
Eğer ahlâktan sorarsan şiir okur tabiatım,
Eğer sancağım sorarsan Sıvas'tır vilâyetim,
Eğer mevlidim sorarsan Deliktaş'tır benim.

Eğer nikâhtan sorarsan dördü bitirdi tamam,
Eğer evlâttan sorarsan yiğirmi üçtür heman,
Eğer devletten sorarsan bir himarım var inan,
Arzumanım anın için kınaman keştir benim.

Eğer tarikim sorarsan nakşibendi itiyim,
Eğer mertlikten sorarsan cümlesinden kötüyüm,
Eğer mezhepten sorarsan Cinpolat'tan katıyım,
Hem Muhammed cihâriyâri sevdiğim beştir benim.

Âşık Ruhsat bozak almaz çeşit çeşit renk olur,
Her kim okursa divanım şi'rimden mehenk olur,
Eğer günahım sorarsan Kafdağı'na denk olur,
Anın için gamım gitmez gözlerim yaştır benim.

— 18 —

Ne kadar cevretsen vallahi inan,
Yakup sinem kül eylesen çekerim.
El bağlayup divanında her zaman,
Ölenece kül eylesen çekerim.

Beni bir bakışta ettin divane,
Yanar ates koydun bu şirin cana,
Yusuf gibi bıraktırsan zindana,
Göz yaşımı sel eylesen çekerim.

Gel nazar et su dünyanın sonuna,
Âsinayım mah yüzünün benine,
İsin edüp kapunuzun önüne,
Yüzlerimi yol eylesen çekerim.

Bühtan edüp beni dara cektirsen,
Katlime hesapsız hatler döktürsen,
Altmış bir yasımda belim büktürsen,
Elif kaddım dal eylesen çekerim.

Malım voktur canım ile alayım,
Kul eyleyin yanınızda kalayım,
Ruhsati'yim dost uğruna öleyim,
Bu vucudum sal eylesen çekerim.

— 19 —

Elif ile ne yen sorarsın hana,
Be ile pekmez, balı severim.
Te ile se ile yemem soğanı,
Cim ile cennette dalı severim.

Ha ile helvayı severim paşa,
Ha ile ham olup yanaşma keşe,
Dal ile dolmayı sürün ateşe,
Ze ile zerdali gülü severim.

Re ile rakipler yesin vebali,
Ze ile zeytunu çifte cibali,
Sin ile sirkeli köfte babayı,
Şın ile şekeri, narı severim.

Sat ile salamur, yağlıca çörek,
Dal ile doldurma, kadayif, börek,
Tı ile tavşan eti, kaz eti gerek,
Zı ile zulüm istemem, adli severim.

Ayın ile âlemden çektim elimi,
Gayın ile gaflet büktü belimi,
Fe feragat kıldım, bildim ölümi,
Kaf ile Kur'anı, beni severim.

Kâf ile kâbeye sürsem yüzümü,
Lâm ile levnimi silsem gözümü,
Mim ile Muhammed yıktı özümü,
Nun ile nurunda telli severim.

Vav ile vuslâta erişsek n'olur,
He ile hidayet Mevlâdan gelür ,
Lâmelif derunum bir Mevlâ bilür,
Ye ile Ruhsat'ım hâli severim.

— 20 —

Yâr aşkından büryan oldum, kavruldum,
Bir sırrına eremedim neyleyim,
Olanca emeğim gitti havaya,
Bir işime yaramadın neyleyim.

Öpemedim hilâl kaşın yayından,
Sezdirmeden okşasaydım boyundan,
Soramadım emmi, dayı soyundan,
İkrarında duramadın neyleyim.

Dağlar dayanmıyor ahu zârıma,
Aşkın dumanı da çöktü serime,
Tuzak kurdum yâr düşmedin toruma,
Bir çift buse veremedin neyleyim.

Ruhsatî'm der benim bunda suçum ne,
Gitti zalim yetemedim göçüne,
İkimiz de bir gömleğin içine,
Tekna bulup giremedim neyleyim.

— 21 —

Ahtı bütün ikrarında ber karar,
Söz verüp durmayan yâri neyleyim,
Rast gelsem tenhada, bana belgüzar,
Bir buse virmeyen yâri neyleyim.

Al yanakta elvan elvan gül açup,
Top top olmuş zülüflerden tel açup,
Tenhalarda kavuştukça kol açup,
Sarılup sarmayan yâri neyleyim.

İki gerdan kırup, belin bükerek,
İnce hele Acem şalı çekerek,
Kâkülleri sağa, sola dökerek,
Zülfünü bozmayan yâri neyleyim.

Ruhsatî'yim her eksiğin boynuma,
Olur olmaz söz kâretmez beynime,
Söylemeden soyunup ta koynuma
Sessizce girmeyen yâri neyleyim.

— 22 —

Gelin kardaşlarım helâllaşalım,
Bu dert derunumu aldı gidiyom,
Görün şu feleğin kahpe işini,
Benim kömür gözlüm kaldı gidiyom.

Söyleyin paşama bayrak kaldırsın,
Hacı dâvet şerbetimi doldurtsun,
Ali mihdarımı bulup çaldırsın,
Bu düğün acele oldu gidiyom.

Anam niyetlesin beni eğlesin,
Gelinlerim sini. somat bağlasın,
Kayınım Ali yüreğini dağlasın,
Bacısı, dul yetim kaldı gidiyom.

Emmi, dayım katlanamaz acıma,
Val'demin emaneti hacıma,
Kara haber'mi virmen bacıma,
Ferman büyük yerden geldi, gidiyom.

Duruldu Kur'anım dilimde virdim,
Karalı bayrağı elimle dürdüm,
Çifti çubuğu Aliye verdim,
Her kes'n yoğun yoğun kaldı gidiyom.

Görmedim dünyada eğlenüp kalmış,
Saraylar yaptırmış, ber murat olmuş,
Bir gün de dirler ki Ruhsatî ölmüş,
Ecel peymanesi doldu, gidiyom.

— 23 —

Sefayı dünyayı sildim süpürdüm,
Kemâli, kûşe-i tenhada buldum,
O meclisin sohbetinden vaz geçt'm,
Sefayı her çeşid eşyada buldum.

İstemem beylerin setavetini,
İstemem köşkünün imaretini,
İstemem kadının diyanetini,
Bu aşkın kenzini fetvada buldum.

Gerekmez dilberin muyu, tel'leri,
Gerekmez cilvesi, nazik elleri,
Gerekmez ruyunun çifte hâlleri,
Derdime dermanı rüyada buldum.

Neyleyim dünyanın saltanatını,
Nideyim meydanda Yüğrük atını,
Nideyim sofunun bal şerbetini,
Lezzeti Behlülü Dânâ'da buldum.

Dünyayı bir pula verseler almam,
Vefasız dilbere müptelâ olmam,
Zevrakım boş yere ummana salmam,
Ruhsat müsemmamı edna'da buldum.

— 24 —

Tufan oldu, karlar yağdı dağlara,
Geçti eski günler, eyvah diyorum,
At yorulur, gönül yorulmaz imiş,
Düşünü düşünü vah vah diyorum.

Gönü'e tesellâ verd'm al'mıyor,
Bu dünya kimseye bâki ka'mıyor,
Bir köprü var geçen geri gelm'yor,
Doğru musallaya var bak diyorum.

Geri get'rmemek giden ömürü.
Ne harabı belli, ne de mamûru,
Âhır vaktın mümkün değ'l tâmiri,
Dünya bir kırılmış bardak diyorum.

Siz'n bu esrara aklınız ermez.
Bu râhi tarika her âşık girmez,
Zamane hubları ahdine durmaz,
Düşme gel peş'me ahmak diyorum.

Yapışmışım bir mürşidin peşinden.
Dağılmış Ruhsat'ın aklı başından,
Vaz geldim dünyanın gılı gışından,
Sabır köşesinde Hak. Hak diyorum.

— 25 —

Gözlerim yollarda kaldı bacılar,
Arayup ağamı bulamıyorum.
Figan edüp ağlar körpe kuzular,
Nasıl ideceğim bilemiyorum.

Konağı sah'psiz serili kaldı,
Kitabı sandıkta dürül'ü kaldı,
Saatı işlemez kurulu kaldı,
Hacı, Ali küçük veremiyorum.

Bir yandan çiftçiler sapan ist'yor.
Bir yandan davarlar çoban istiyor,
Bir yandan öküzler saman istiyor,
Ellerim tutup ta viremiyorum.

Bir yandan değilmiş yaranın derdi,
Bir yandan yarayı saranın derdi,
Bir yandan tahtayı kuranın derdi,
Bir dala kondurup kalamıyorum.

Beş kat elbiseyi sandığa bastım,
Gayri ben ağamdan umudu kestim,
Buşunu karşıki divara astım,
Gördükçe göz yaşın silemiyorum.

Ruhsat ben gibi olmuş var m ola?
Yoksa âlem böyle ahu zâr m ola?
Esme kızım öksüz kaldı dir m ola?
Şaşırdım, ben beni bulamıyorum.

— 26 —

Yavrumun vâdesi doldu yıkıldı,
Bülbülü gelmeyen güllere döndüm,
Gönül şehri viran oldu yıkıldı,
Turnası çekilmiş çöllere döndüm.

Aman kadir mevlâm aman elâman!
Bu garip başıma yıkıldı devran,
Bütün zindan oldu gözüme cihan,
Zây oldu emeğim, yellere döndüm.

Vaz geçtim her şeyden, sildim, süpürdüm,
Her hesabı bir kapuda bitirdim,
Bir derdimi bin dertlere yetirdim,
Lokmansız, hekimsiz ellere döndüm.

Ruhsatî'yim, bitirdim baharı, yazı,
Düştü yüreğime bir ince sızı,
Göçtü bu dünyadan o kişi kızı,
Yetirdim eşimi dullara döndüm.

— 27 —

Bu gün ben sabahtan gül yüzlü yârin
Kendini görmedim bâbını gördüm,
Sandım maşukuna sunmağa geldi,
Elinde bâdenin kabını gördüm.

Taramış zülfünü dökmüş yüzüne,
Kudret sürmesini çekmiş gözüne,
Hicabedüp bakamadım yüzüne,
Bir gece mânamda habını gördüm.

Ferzend olmuş bilemedim fendini,
Sıtkı candan gönül sevdi kendini,
Bütün âlem çözemezler bendini
Yeryüzünün mahitibini gördüm.

Emse idim leblerinin balını,
Sallanışı değer dünya malını,
Ruhsat meteder öyle gelini,
Doldurmuş giderken âbını gördüm.

— 28 —

Eğer sana yâr olayım diyorsan
Beş vakıt farzını kıl kara gözlüm
Sen de benim gibi binamaz isen
Var git cehennemde yan kara gözlüm

Müslümanlık kıldan bir ince yoldur
Eğer ki sorarsan n'meti boldur
Sabah namazında nefsini öldür
Yönünü cennete dön kara gözlüm

Bir temizce abdest aldığın zaman
Dininin kadrini bildğin zaman
Öğle namazını kıldığın zaman
Bütün tamam olur din kara gözlüm

Geçirme elinden gençlik fırsatın
Çıkarma kalbinden mahşer firkatın
Terk eyleme ikindinin sünnetin
Bir bölük bırakma bin kara gözlüm

Gönlünü yüceden uçurma sakın
Elinden devleti kaçırma sakın
Akşam namazını geçirme sakın
Dünya güzelisin sen kara gözlüm

(Ruhsatî) korkumda olduğun zaman
Yalnız kabre girdğin zaman
Yatsu namazını kıldığın zaman
Sana kurban olsun can kara gözlüm

— 29 —

Perişan halimi göre mi geldin,
Gel bizim bahçede şakı bülbülüm,
Görelim dünyada dertli kim imiş,
Âşıkın kitabın oku bülbülüm.

Muhabbeti muhabbete verelim,
Vefasız dünyada bir dem sürelim,
Safa geldin bizim ele güzelim,
Ben olaydım sana sâki bülbülüm.

Gümle derdimizi getirdik dile,
Sabır köşesinde doldurduk çile,
Boşuna yanmıya vefasız güle,
Bilirsin ki kalmaz bâkî bülbülüm.

Eğer can ararsan ara canımı,
Boş yere sarfetme gel figanımı,
Eğer Ruhsat isen maşukun canı,
Zikreyle demdedem aşkı bülbülüm.

— 30 —

Gülüm güneşlere daldı
Bu gün cananımı öptüm
Dudak müradını aldı
Gonce dihanımı öptüm

Ruzu şep efkâr ederken
Sözümü tekrar iderken
Bülbül gibi zar ederken
Gülü reyhanımı öptüm

Sevda geçmemiş başından
Sakınmış adüv taşından
Bir gözünden bir kaşından
Bir de gerdanından öptüm

Pervaneveş döner iken
İçüp meyi kanar iken
Zelihaveş yanar iken
Yusufu Ken'anımı gördüm

(Ruhsat) bu ne dava imiş
Bir kuruca sevda imiş
Uyandım ki rüya imiş
Bir de yorganımı öptüm.

N

— 1 —

Mansur aşkı hakla kendini dâre
Kementletüp asmış deyu kınaman
Ferhat Şirin için sarp kayaları
Külünk ile kesmiş deyu kınaman

Gönül bir leylânın gezer peşinde
Çâh hayalde görür gâhi düşünde
Mecnun Leylâ için dağlar başında
Öz canından geçmiş deyu kınaman

Nârın hasretinden vandı pervane
İşte ben de koydum sırrı meydane
Derdi yok sırrını dosta düşmane
Her gazada açmış deyu kınaman

Garip «Şah Sanem» den muradın alup
Yakup ta Yusufu arayup bulup
Kanber de Arzunun yolunda olup
Genç yaşında göçmüş deyu kınaman

Alamadım mah yüzünün bacından
Rakiplere ölüm dosta gecinden
Dertli Kerem Aslısının öcünden
Ateşlere düşmüş deyu kınaman

Eşim gitti, yetemedim ardından
Geçemedim kızıl kanat yurdundan
(RUHSATÎ) de (MİHRİ) sinin derdinden
Bulanmış ta coşmuş deyu kınaman

— 2 —

Elinden dad ile feryat
Aman güneş başlım aman
Kara bulut gibi çökmüş
Yaman siyah saçlım aman

Siyah benler katar katar
Bana cevreyleme yeter
Gamzen oku kalbe gider
Aman hilâl kaşlım aman

Kara gözler oymak oymak
Olmaz cemaline doymak
Dudakların balla kaymak
Aman inci dişlim aman

Kerem kıl idelim pazar
Aman dokunmasın nazar
Benim ile küsü gezer
Mercimeği taşlım aman

(Ruhsatî) vasfını yazar
Aklı fikri sende gezer
Gine kimden aldın azar
Aman gözü yaşlım aman.

— 3 —

Benim oğlum, meydana gel, âşık ol
Çıkarma karayı bağla bir zaman
Aşk dediğin elde büyük sermaye
Coşkun sular gibi çağla bir zaman

Seherde el bağla durup niyaza
Haris olma yavrum kani' ol aza
Şunu güftarımdan çeküp beyaza
Oku da gönlünü sağla bir zaman

Evkatı hamsene gel eyle dikkat
Mümine buyrulmuş farz ile sünnet
Mecazi yâr ile eylersen ülfet
Boş yere sineni dağla bir zaman

Oğlum vasiyetim eğer tutarsa
Eyili kötülü her iş biterse
Gine vadem senden evvel yeterse
(Ruhsat baba) di de ağla bir zaman

— 4 —

Kadir Mevlâm şudur senden dileğim,
Koyma beni dağ başında bir zaman,
Her kimi sevdimse yâd oldu benden
Yâr hayali derman olur bir zaman.

Bir haber almadım gözü elâdan
Anın içün kurtulmadım belâdan
Haylı demdir görmemişim o yâri,
İşim, gücüm figan olur her zaman.

Yarabbi sevdayı kaldır başımdan
Elâlem yanmasın ahu zarımdan,
Bir yiğidi ayırırsan yârından
Onun hali yaman olur her zaman.

Ruhsati'yi böyle yakıp yandırma,
Gonca güle yâd bülbülü kandırma,
Ben ölürsem ezraili güldürme,
Yolla yâri canım alsın her zaman.

— 5 —

Günün geçmiş farim'şsin sevd'ğim
Yeni açmış gülüm idin bir zaman
Gice gündüz hayalinle yanardım
Can içinde canım id'n bir zaman

Her seherde yol oğrattım kapuna
Niceleri beler id' topuna
Yanakların şevk verirdi yapuna
Al kınalı yârim idin bir zaman

Hey (Ruhsatî) böyle m'ydi ahdımız.
Bir gül olup açılmadı bahtımız
Yâr seninle ne tatlıydı vadımız
Ahtı bütün yârim idin bir zaman.

— 6 —

Gine gözümüzde oldun tutya
Eski gördüğümüz koca boz ayran
Gönüz gönüz hayaline yıldırdın
Girdin düşümüze gice boz ayran

Yoksulluğun zinc'rini kırasın
Tarilada vare çoban turasın
Düşmanlar başına gelsin göresin
Gör bir yol yoksulluk nice boz ayran

Ben neyleyim baklavayı böreği
Anca sen soğutun yanık yüreği
Mevlâm eksiltmesin dinin direği
Yanı sıra bir güzelce boz ayran

Kadir Mevlâm şemamızı yandırsa
Pervaneyi başımızda döndürse
Her kim muhtaç'ara bir tas gönderse
Nail olur sekiz hacca boz ayran

Seni görenlerin yüreği yağlı
Seni görmeyenin ciğeri dağlı
Kaymağın torunu, yağın öz oğlu
Alçak mertebeli yüce boz ayran

Terk eyledin (Ruhsat) gibi yeğidi
Bilmem mihanetler senin nen idi
Davar sahibine verdin öğüdü
Döndürdün kalbini toca boz ayran.

— 7 —

Gine bahar oldu gönlüm bulandı
Benim gibi olmuş seller sabahtan
Kıble tarafından bulut toplandı
Bir haber getirdi yeller sabahtan

Ağaçlar hu çeker iniler taşlar
Fırkatından dağlar akıtır yaşlar
Bülbüller ah eder feryada başlar
Burcu burcu kokar güller sabahtan

Severim Sunamı candan can gibi
Gözlerimden akan yaşlar kan gibi
Sevdiğimi gördüm bir ceylân gibi
Düzülmüş gerdana teller sabahtan

Elinden nuşettim bir kadeh şerbet
Baktım ki yavruya bilecek kıymet
Diz dize oturup eyledim sohbet
Dihanından döker ballar sabahtan

(Ruhsati) dünyada olmaz ki beka
Ne çare vermişiz elinde yaka
Bizim hulûsumuz tamamdır Hakka
Varsın zem eylesin iller sabahtan.

— 8 —

Mahir beyin bir tanesi,
Uyan nazlı hanım uyan.
Rüştü beyin pervanesi,
Uyan nazlı hanım uyan.

Düğüncüler seçilecek,
Davette çay içilecek,
Yarın bayrak dikilecek,
Uyan penbe hanım uyan.

Çehizin sırıkla, denkle,
Beş yüz atlı geldi cenkle,
Bahar anan geldi bekle,
Uyan nazlı hanım uyan.

Bu sırada ölüm çetin,
Tepemizden çıktı tütün,
Yasın tutsun lala hatun,
Uyan penbe hanım uyan.

Açsana bülbül dilleri,
Kuşanup kemer şalları
Neye düzdün bu gülleri,
Uyan penbe hanım uyan.

Kalk dur salını salını,
Rüştü beyin gör halını,
Mihrali beyin gelini
Uyan nazlı hanım uyan.

Cümle beyler yasa geldi,
Kara giydi tasa geldi,
Nişanlın Sıvasa geldi,
Uyan penbe hanım uyan.

Başlığını kesecekler,
Söylemezsek küsecekler,
Sûretini basacaklar,
Uyan telli hanım uyan.

Yatma hanım bayın bayın,
Müsafirin dağıt çayın,
Pazarlık kürkünü giyin,
Uyan telli hanım uyan.

Ne inişin dibindesin,
Ne yokuşun başındasın,
Daha on beş yaşındasın,
Uyan güzel hanım uyan.

Donattılar, düzelttiler,
Bir tahtaya uzattılar,
Ahrete gelin ettiler,
Uyan güzel hanım uyan.

Mezarına diktiler taş,
Götürdüler yavaş yavaş,
Rüştü bey başında göz yaş,
Uyan nazlı hanım uyan.

Ruhsat da bu derde şaştı
Kasavet kazanı taştı,
Eller geldi helâllaştı,
Uyan nazlı hanım uyan.

— 9 —

Yüz bin tabib olsa ilâç edemez,
Bir kaşı karanın hastasıyım ben.
Eflâtun derdime çare bulamaz.
Sarhoşum o yârin mestisiyim ben,

Bağladı düşürdü fendine beni,
Münasib görmedi kendine beni,
Ruzü şep düşürdü derdine beni ,
Bağlayım karayı yastasıyım ben.

Fenada bizleri densiz belleme,
Sevdiğim ol dilber bensiz belleme,
Sefil Ruhsati'yi sensiz belleme,
Güzel sevmenin de hastasıyım ben.

— 10 —

Elli birde zuhur edip
Doğup meydana geldim ben
Altmışında âşık oldum,
Dalıp ummana geldim ben

Bir güzel cemale yandım
Elinden nuş edüp kandım
Bülbülden evvel uyandım
Gülü reyhana geldim ben

Komadım el nazarında
Gülüşmedim azarında
Belâyı aşk pazarında
Hemen kurbana geldim ben

Eğdim gerden yetim ettim
Bir mürşidin destin tuttum
Hemen bin kerre hatmettim
Miri mirana geldim ben

Ruhsatım oldu bir âşık
Amma her işim dolaşık
Deliktaştan çıkmaz âşık
Lâkin bir tane geldim ben

— 11 —

Billâhi ağyara v'rmezsem seni
El'mde bu kadar mesnet var iken
Çevirir dört yanın eylerim hisar
Bende ilmi simya kuvvet var iken

Haberdar olmadım kendi nârımdan
Dağlar âciz kaldı âhü zarımdan
Kimseler ayırmaz beni yârımdan
Ahdü peyman ile vuslat var iken

Gönül kuşun yücelerden uçurdum
Elimle yavruya bade içirdim
Ölüm acısını çoktan geçird'm
Ölümden de yaman gurbet var iken

Gine mi göründün dudağı kiraz
Aklımı yerinden oynattın biraz
O yârdan k'mseler almasun m'ras
Deliktaşlı (âşık Ruhsat) var iken

— 12 —

Yollarına feda canım
Dedim gine inanmadın
Ben senin sen de benim
Dedim gine inanmadın

Kusurumu söyle benim
Çıkarma arşa dumanım
Hem din'msin hem imanım
Dedim gine inanmadın

Oğrunda c'ğer püryanım
Sen oldun gözde seyranım
Okumuş ehli Kur'anım
Dedim gine inanmadın

(Ruhsatım) yoktur devranım
Aksine döner kervanım
Deminki söze pişmanım
Dedim gine inanmadın.

— 13 —

Müptelâyım bahçenizde ötmeğe,
Bülbül oldum güllerine Fatmanın,
Bir eşref saatte halk etmiş mevlâ,
Şeker katmış dillerine Fatmanın

Ben de yalvarırım terzi babaya,
Olanca emeğim gitti hebaya,
Zal'm düşman metîn girmiş araya,
Toplar kurmuş yollarına Fatmanın.

Kerem oldum dağı, taşı dolandım,
Sâil oldum kapı kapı dilendim,
Bahar seli gibi coştum bulandım,
Karıştıkça sellerine Fatmanın.

Ruhsatî'yim bir acayip hal oldum,
Yana yana ocağında kül oldum,
Altın idim, gümüş idim pul oldum,
Yana yana hallerine Fatmanın.

— 14 —

Her zaman bulanık akma,
Bir kapı aç durulasın;
Herkes biliyor ölüm var,
Ne boşuna yorulasın.

Vasıl oldum vara vara,
Gezme mudara mudara,
Bir güzel sev gözü kara,
Günde bir yol sarılasın.

Desinler bu kimin kızı,
Temiz olsun yüzü gözü,
Yâd oldukça güzel sözü,
Kuruldukça kurulasın.

Gayri lâl eyle dilini,
Gül isen bul bülbülini,
Mecaziden çek elini,
Nice böyle yâr olasın.

Nereden aldın firkati,
Kimden nuş ettin şerbeti,
Aferin âşık Ruhsatî,
Güzel dedin var olasın.

— 15 —

Gel böyle bulanık akma
Bir kapu aç durulasın
Herkes bilir ki ölüm var
Ne boş yere yorulasın

Kemalli ol vara vara
Gezme mudara mudara
Bir güzel bul kaşı kara
Günde bir yol sarılasın

Helâl olsun kaşı yayı
Dudakları virsin meyi
Servi gibi olsun boyu
Her baktıkça vurulasın

Zamane de pulsuz katı
Kaçırma elden fırsatı
Aferin (âşık Ruhsatî)
Güzel dedin var olasın.

— 16 —

Tutu hanım şu kızına
Söyle bana darılmasın
Güzelim deye yüksekten
Uçup bana kurulmasın

Beni ateşlere yakup
Bulanı bulanı akup
Benden gayrisine bakup
Kol açup ta sarılmasın

Eğer hünerim göstersem
Aşkın yelini estirsem
Bazı bir buse istersem
Örüldükçe örülmesin

Mailim hilâl kaşına
Mavi yemeni başına
İşte değmiş on beşine
Pek o kadar toy olmasın

Dinle (Ruhsatı) gel hanım
Yetmişine vardı sinnim
Kimseye yok fena zannım
Gaybetime söz olmasın.

— 17 —

Dudu hanım şu kızına,
Söyle bana darılmasın.
Güzelim diye yüksekten,
Uçup bana kurulmasın.

Beni ateşine yakup,
Bulanı bulanı akup,
Benden gayrisine bakup,
Kol açıp ta sarılmasın.

Eğer hüner gösterirsem,
Aşkın yelin estirirsem,
Bazı bir buse istersem,
Örüldükçe örülmesin.

Mailim hilâl kaşına,
Pullu yemeni başına,
İşte değmiş on beşine,
Olkadar da durulmasın .

Ruhsatım der telli hanım,
Yetmişine vardı sinnim,
Kimseye yok yaman sanım,
Gıyabıma sorulmasın.

— 18 —

Satı bacı var şu kıza,
Söyle beni koğlamasın,
Bir çift husenin ucundan,
Musturlanup ağlamasın.

Çekmesin başına yorgan,
Olmasın arada bir kan,
Beni zaptedemez urgan,
Zülfü ile bağlamasın.

Ocağını doğru yaksın,
Doğruca kaynasın aksın,
Tütünü doğruca çıksın,
Her tarafta çağlamasın.

Sahip olsun korusuna,
Peteğine, arısına,
Benden gayri birisine,
Verüp gönül bağlamasın.

Ruhsatî'yi kandırıp ta,
Gelmez yola gönderip te,
Ciğerini yandırıp ta,
Aşk oduna bağlamasın .

— 19 —

Siyah sürme çeksin elâ gözüne,
Eller beni kınar deyu korkmasın,
Aldanmasın rakiplerin sözüne,
Eski sözden döner deyu korkmasın.

Bahar seli gibi dalup taşıp ta,
Bilmediği karlı dağdan aşıp ta,
Minhac gibi bir sonsuza düşüp te,
Kerem gibi yanar deyu korkmasın.

Serbest salsın gemisini engine,
Sakın keder getirmesin rengine,
Ortalığın düzenine dengine,
İnanır da kanar deyu korkmasın.

Arzu edüp baharını selini,
Yetürmeyüp sümbüünü gülünü,
Duman çöküp yitirip te yolunu,
Eski yurda konar deyu korkmasın.

El yanında kara etmem yüzünü,
Karda gezer belli etmem izimi,
Hemen özü gibi bilsin sözümü,
Ruhsati'yi sınar deyu korkmasın.

— 20 —

Ben aşıtım deyu âh etme gönül,
Dağlarda duman var, sen nolacaksın?
Çağlar hak diliyle, Hakkı çağırır,
Şat, murat, umman var sen nolacaksın?

Yazıcıoğlu yanmış evrak elinde,
Mecnun Hakka yetirmiş, Leylâ dilinde,
Ferhat canı vermiş Şirin yolunda,
Fuzuli sultan var sen nolacaksın?

Arınmış Kuddusi hep masivadan,
Emrah göçün çekmiş dârı fenadan,
Mansuri bendini asmış semadan,
Canına kıyan var sen nolacaksın?

Âşık Ömer gelmiş çok yazmış ebyat,
Kâmili dünyada olmamış murat,
Nizam oğlu, Dertli çok kılmış feryat,
Belâyı bulan var sen nolacaksın?

Âşık Garip sazın asmış duvara,
Kerem yana yana dönmüş fenere,
Kusurî'nin gözü benzer, pınara,
Enelhak diyen var sen nolacaksın?

Ben âşıkım deyu çok kılma âzrı,
Otur bir köşeye edüp kararı,
Ne sultanlar gelmiş Âdemdenberi,
Feryâdî figan var sen nolacaksın?

Bazı âşık vardır sürer savurur,
Aşkından dağları yakar devirir,
Altmış beş yaşında çalar çağırır,
Mesleki suazan var sen nolacaksın?

Ben değilim Hak söyledir, dilimi,
Bâde içtim kimse bilmez halimi,
Şu yalan dünyadan çektim elimi,
Meftunî, nihan var sen nolacaksın?

Nice âşık gelmiş, nicesin geçmiş,
Nice sır saklamış, nice sır açmış,
Nicesi bu yolda serinden geçmiş,
Ummana dalan var sen nolacaksın?

Bilir misin âşıklığın sırrını,
Cümlesi bu yolda vermiş serini,
Daha öldürmedim nefsin birini,
Ruhsatım külhan var sen nolacaksın?

— 21 —

Ey koca devletin büyük veziri
Hamdolsun bu yana revan eyledin
Dağıttın âleme namu şöhretin
Gün gibi sen seni ayan eyledin

Reşit Paşa geldi deyu duyuldu
Fukara rüyası tâbir olundu
Eşkiya içine figan koyuldu
Geçirüp benzini saman eyledin

Gayri geçti eşkiyanın çağları
Hep kırıldı bayrakları tuğları
Korkusundan yatmaz derebeğleri
Büktün bellerini keman eyledin

Geçirdin nüfuzun dağ ile taşa
Titredi vilâyet etrafü köşe
Tûl ömürle sen binlerce yaşa
Cihan içre ulu nişan eyledin

Dağlardan korkusuz geçiyor kervan
Bunda rical oldu dedi arifan
Hakkında duacı sabi ve sübyan
(Ruhsatî) yoluna kurban eyledin

— 22 —

Hak vergisi yoksa sen mi yaparsın,
Bu gönül üzmeyi kimden öğrendin,
Nerde bir ant'ka görsen kaparsın,
Gözlerin süzmeyi kimden öğrendin.

Böyle bol kar ile, böyle yaz ile,
Böyle sohbet ile, böyle saz ile,
Böyle etvar ile, böyle naz ile,
Bu düğme çözmeyi kimden öğrendin.

Acı poyraz gibi yanık esip te,
Böyle nahak yere bana küsüp te,
Rakiybin yanında beni kesüp te,
Bu kuyu kazmayı kimden öğrendin.

İşitmez kulağın sağır sanırdım.
Herkese meyletmez soğur sanırdım,
Ben seni gayetle ağır sanırdım,
Bu kusur yazmayı kimden öğrendin.

Kimsenin yüzüne bakmaz diyordum,
Ruhsatın hatırın yıkmaz diyordum,
Kapıdan dışarı çıkmaz diyordum,
Bu mahle gezmeyi kimden öğrendin.

— 23 —

Başı elvan elvan biricik gelin
Var bana nisbetle gez suna gelin
Ben emmek dilersem turunç memenden
Göğsün düğmelerin çöz suna gelin

Gâh karalı geydin gâhi de allı
Yüzüne bakanlar der mahçup allı
Sağ yanında yeşil turna civalı
Sol yanında öter kaz suna gelin

Yüce dağ başında döğerler harman
Sevdana düşeli kalmadı derman
Kirpik ok, kalem kaş katlime ferman
Kınayı ellere yaz tuna gelin

Ruhsatî der ki nâra yanmayım
Düşmanlar sözüne ben inanmayım
Barim var deyu ben umutlanmayım
Sözün kes, umudum öz suna gelin.

— 24 —

Sana sözüm vardır bak
Darılma allı gelin,
Dudağın şeker kaymak
Dillerin ballı gelin.

Gözlerin oymak oymak
Olmaz hüsnüne doymak
Yanağın ballı kaymak
Küsme gel telli gelin.

Ne pek düştü hevesim,
Ahımdan yandı fesim,
Mavi sanma bir kesim
Acemden şallı gelin.

Yaşatmaz kaşın seni,
On sekiz yaşın seni
Dövdü mü kişin seni
Vah vah zavallı gelin.

Yürü hey bahtı kara
Kaderindir ne çare,
Benlerin sıra sıra
Gerdanı ballı gelin

Şal karayı bağlama,
Beni oda dağlama,
Dayanamam ağlama,
Gözleri nallı gelin.

Yüzün gözün ak eyle,
Ruhsatî çırak eyle,
Gel beni ortak eyle,
Diyorlar mallı gelin.

— 25 —

Çıktım yücelere seyran eyledim
Güzeller içinde gördüm bir gelin
Nasıl methetmeyim böyle dilberi
Başı elvan elvan telli bir gelin

Bağçasına girdim bülbüller şakur
İbrişim almış ta halılar dokur
Gözleri âşıka ne sevda okur
Göğsü deste deste güllü bir gelin

Önmüze getirdi kaymağı balı
Seni saran yeğit neylesün malı
Sermiş odasına ipekli halı
İzanlı erkânlı yollu bir gelin

Âşık Ruhsatî de derdiyle dolgun
Cihana gelmemiş böyle bir toygun
Tavus kuşu gibi her yeri uygun
Göğsü elvan elvan benli bir gelin.

— 26 —

Yosmam uzak durma yakın gel yakın
Zemzemesi battı yâr zülüflerin
Gönlüme gösterme gözümden sakın
Belâdır başıma nâr zülüflerin

..... gözler sürmelenmiş süzülmüş
Ak gerdana hattı mihrap yazılmış
Tel tel olmuş yanaklara düzülmüş
Bitirir aklımı sar zülüflerin

İnsaf et sevdiğim, azma, gel yola
Bozarsan ahtını düşersin dile
Yarısın sağa böl yarısın sola
Göreni öldürsün mar zülüflerin

(Ruhsatî) yim seyif gibi süzüldüm
Aşk elinden yana yana ezildim
Âşıkların defterine yazıldım
Uluşun üstüme ser zülüflerin

— 27 —

Doldalanma gel mevlâyı seversen
Yandırsın cihanı şanlı gözlerin
En sonu mevtime sebep olursun
Gösterme gönlüme kanlı gözlerin

Gamzelerin öldürmeğe yay tutar
Göz yaşlarım akar akar çay tutar
O kaşların geda değil bay tutar
Başıma belâdır canlı gözlerin

Sıra bekler ak gerdana yaslanır
Deli görse mah cemalin uslanır
Sivas, Diyarbekir, Van da seslenir
Belli her diyarda ünlü gözlerin

Bilemem ki (Ruhsatî) nin suçu ne
Mail olmuş bir güzelin saçına
Rabbim nasip etse koynum içine
Âkibet yer beni kinli gözlerin.

— 28 —

Kaşların üç günlük ay gibi durmuş,
Mevc urup ciğerde oynar gözlerin,
Bir buse ver yaratanın aşkına,
Çoşkun pınar gibi kaynar gözlerin.

Bu güzellik sende vardır ey peri,
Terkettirir bana kisb ile kârı,
Değmez bir dileği cihanın varı,
Nice âşık kurban eder gözlerin.

Bahar seli gibi coşkunca akar,
Garip bülbül gibi bizleri yakar,
Kan döker kirpiğin okumaz bakar,
Yekletüp derdimi taylar gözlerin.

Rakibin izine düşüp izleme,
Ciğerimi ateşinde közleme,
Ruhsati'yi başka gözle gözleme,
Her zaman sinemde yaylar (yaşar) gözlerin.

— 29 —

Kaşların Zülfikar gibi çatılmış,
İlle benzer pehlivana gözlerin;
Birisi zaptetmiş Şam'ı, Haleb'i,
Biri de hükmeder Van'a gözlerin.

Kimlerden öğrenmiş cilveyi, nazı,
Yaktın ateşinle kül ettin bizi,
Biri Harput, biri Diyarbekir (Diyarbakır),
Biri yeter Arabistan'a gözlerin.

Gören âşıkları bütün hapt etmiş,
Tekrar gine doğacağa aht etmiş.
Biri Belhi, Buhara'yı zaptetmiş,
Biri gitmiş Rumistan'a gözlerin.

Bir kemlik görmedim sen gibi dosttan,
Eyledim vasfını dillerde destan,
Birinin bahası şol Arabistan,
Biri azdır Hindistan'a gözlerin.

Canıma kasteder illâ birisi,
Ebri zülüf olmuş sultan kavisi,
Birisi Araptır, biri Farisî,
Biri Ruhsat ala cana gözlerin.

— 30 —

Eğer âşık isen imtihan olak,
Ben o dertli dervişanım, sen nesin?
Tarikat ehlinden evvel meydanı bulak,
Ben bu yolda çalışanım, sen nesin?

Mey içmeden oldu gönlüm harabî,
Yandı vücudum, pişti kebabî,
Cümle âlemlerin ayak türabî,
Kamu dile ben destanım, sen nesin?

Fanîdir dünya anladım bildim,
Kusurum düşünüp ah ettim soldum,
Yârimin aşkından ummana daldım,
Bu âlemde ben nişanım, sen nesin?

Ruhsat'ın kalbindedir kemanı,
Kadir Mevlâm nasip eyle iman.,
İrfan dağında lebbeyk zamanı,
Hak yoluna ben kurbanım, sen nesin?.

— 31 —

Yatarken seyrimde kırklar destinden,
İçiren şerbeti sen değil misin?
Şirin için nice kayalar delip,
Öldüren Ferhad'ı sen değil misin?

Kerem de yanmadı Aslı yoluna,
Mecnûn da gark oldu aşkın seline,
Beni asıp zülüfünün teline,
Bağlayan kaskatı sen değil misin?

Nice bir çekeyim adû kahrını,
İçirdin her zaman aşkın zehrini,
Yıktın, viran ettin gönül şehrini,
Sevmeyen cenneti sen değil misin?

Serimden aklımı alıp yitiren,
Bir derdimi bin deftere yetiren,
Âhiri her derdi başa getiren,
Gurbeti doğuran sen değil misin?

Ulu bezirgândan almalı bacı,
Arasan bulunmaz dünyanın ucu,
Nakşi tarikin urunup tacı,
Giydiren hil'ati sen değil misin?

Rakiybe uyup ta içimi çeküp,
Gözümün göherin yerlere döküp,
Kırk iki yaşında belini büküp,
Kocadan Ruhsatî sen değil misin?

— 32 —

Bedeni akıldan kıldın feramuş,
Sevdiğim tükenmez derde düşesin.
Bürüsün yolların dum ile kış,
Kıymetin bilmedik Kürd'e düşesin.

Dökesin kan yaşı edüp ahûzâr,
Yastık yoldaşınla olma ihtiyar,
Ellerin koynunda gezip derbeder,
Derdin üçü geçip dörde düşesin.

Bu günlerde mezarını kazsınlar,
Umarım ki elvanını bozsunlar,
Kara kara destanını yazsınlar,
Kadrini bilmeyen kurda düşesin.

Ey âşık gel nazar eyle pendime,
Bâlâ'daki sözlerimden gücenme,
Ruhsatî'yim bütün sözüm kendime,
Kabristan gibi bir yurda düşesin.

— 33 —

Ah, bi vefa dünya senin elinden,
Peygamberi âhır zamanı nettin?
Güvenilmez düzenine, dengine,
Ebubekir, Ömer, Osman'ı nettin?.

İntikamın aldı nice kâfirden,
Elinde Zülfikar zağlanır nurdan,
Arıttı Kâbeyi puttan, küfürden,
Aliyül'hayderi, Aslanı nettin?

Pederi sadırda kölesi Kamber,
Nurdan halkolmuş kokusu amber,
Hafidi Muhammed Seyyidi server,
İmam Hasan ile Hüseyni nettin?

Ken'an illerinden gitti Mısır'a,
Arzeder hüsnünü Bağdat, Basıra,
Güneş hicabından inmezdi yere,
Zeliha, Yusufu Ken'anı nettin?

Hakkın emrettiği yere giderdi,
Valideyne canın feda ederdi,
Bin deveyi bir akçaya güderdi,
Veyselkara gibi çobanı nettin.

Böyle bir hodgâmsın süren, savurun,
Dağı dağ üstüne vurun devirin,
Ey Ruhsatî daha Fatma çağırın,
Ölüyorsun hani imanı nettin?

— 34 —

Allahı seversen gel doğru söyle,
Bu yeşili, alı kime düzüyon.
Tavuskuşu gibi her yerin uygun,
Bu zülüfü, teli kime düzüyon.

Gönlünden kim geçer, kime âşıksın?
Sırrına sır yetmez çok dolaşıksın,
Karanlık gecede sen bir ışıksın,
Bu cemâl gülünü kime düzüyon?

Bu hilâl kaşları, kara gözleri,
Bu şirin dilleri, böyle nazları,
Böyle dertli dertli güzel sözleri,
Bülbül gibi dili kime düzüyon.

Böyle Ruhsat alup ruhsat virmeyi,
Böyle erkân ile ava girmeyi,
Böyle kâhkül kesüp, zülüf burmayı,
İnce bele şalı kime düzüyon?.

— 35 —

Kerem eyle Hak dinini seversen,
Daha gözleyim mi bana ne diyon,
Geçer akça dokuz yüzü geçer, sen
Çürük akçe ile bine ne diyon?

Kaşların uruyor sineme teber,
Kirpiklerin katlime ediyor sefer,
Ben anlarım gönül anlamaz haber,
Mah yüze serpilen bene ne diyon?

Serim ayık olmaz bir kara yastan,
Gayrı kulaklarım kapandı sesten,
İsmimi dillere eyledin destan,
Arada seslenen çana ne diyon?

Bir kere yüzüme bakacak mısın?
Zülfünü boynuma takacak mısın?
Yoksa Kerem gibi yakacak mısın?
Ruhsatî gidiyor, buna ne diyon?.

— 36 —

Göründü gözüme bir melek simâ,
Ne sever, ne kovar, ne sarılırsın.
Kime şikâyete gidem elinden,
Ne kaçar, ne kovar, ne yorulursun.

Aşkından bülbüller Kur'an okuyor,
Gül dalında feryad edüp şakıyor,
Cemâlin envarı beni yakıyor,
Ne bir buse verir, ne darılırsın.

Ruhsatî'ni çok düşürdün feryada,
Başıma belâdır sendeki eda,
Senin gibi mahbub var mı dünyada,
Ne edalanup, ne kurulursun.

— 37 —

Eğer kadir Mevlâm izin verirse,
Karşılayıp yorulmaya ahd olsun.
Kolkola verip te kucak kucağa ,
Çaprazlayın sarılmaya ahd olsun.

Komşular gelince ey ağa deyu,
Getirin şerbeti pür safa deyu,
Buyurun ağalar merhaba deyu,
Koparup ta kurulmaya ahd olsun.

Ruhsatî der günahını tez bilüp,
Kış ta geçer ara yerde yaz gelüp,
Soylu, boylu bir güzelce kız bulup,
Düğün yapıp yorulmaya ahd olsun.

— 38 —

Burası Hazreti Yusuf makamı,
Yatalım bir zaman ne olur olsun,
Günde kâse kâse zehir verseler,
Yutalım bir zaman ne olur olsun.

Sultan Mehmed şanı zati âlişan,
Erer maksuduna payine düşen,
Ehlj iyal kapardında perişan,
Yatalım bir zaman ne olur olsun.

Görüyor hâlini bâyu gedanın,
Hiç haceti yoktur savtü sedanın,
Hulûsi kalb ile emrin Hudanın,
Tutalım bir zaman ne olur olsun.

İrademle satın aldım gamleri,
Hilâf olur değil dostun kemleri,
Dışarıda sürdüğünüz demleri,
Unutalım bir zaman ne olur olsun.

Ey Ruhsati dürümünce dürelim,
Lira yok ki yaramıza saralım,
Gel bu zehri çilemize verelim,
Yutalım bir zaman ne olur olsun.

— 39 —

Ey güzel, yüzünü gören,
On günlük ayı neylesün.
Kaşların mihrabın gören,
Komanı, yayı neylesün.

Zülüflerin ne dolaşık,
Kanıma girdi bir kaşık,
Lebinden nûş eden âşık ,
Kevseri, meyi neylesün.

Garip olan öz yanına,
Baka kalır elvanına,
Günde senin seyranına,
Çıkanlar toyu neylesün.

Sen eyledin beni mecnûn,
Arttı efganım günâgün,
Seni gören olur mecnûn,
Dahi sevdayı neylesün.

Senin nazını getiren,
Senin hizmetin yetiren,
Senin hükmünle oturan,
Ruhsat şekvayı neylesün.

— 40 —

Can boğaza gelüp öldüğüm azman,
Yazıyor ölmüş deyu duyarlar bir gün.
Rahat döşeğine girdiğim zaman,
Dünya zeynetini soyarlar bir gün.

Buna ölüm derler, gelir yanaşır,
Bacı, kardaş yana yana ağlaşır,
Kimi odun yarar, kimi su taşır,
Teneşir üstünde yuyarlar bir gün.

Ne boş kaldı yurdu yuvası deyu,
Tebişsin evliya duası deyu,
Sevap için mevt namazı deyu,
İmam efendiye uyarlar bir gün.

Bazıları bana şaşkındır diyor,
Bu aşkın elinden pişkindir diyor,
Ruhsatî öleli kaç gündür diyor,
Benim «Kırklarımı» sayarlar bir gün.

P

— 1 —

Erişti, nevbahar oldu,
Şeyda bülbül figanda hep.
Deli gönül cuş eyledi,
Dağlar başı dumanda hep.

Şaşırdık haftayı, ayı,
Doldurduk biz de çileyi,
Yarabbi bir sahip iyi,
Bütün âlem gûmanda hep.

Mürtekip aldı cihanı,
Kimde arıyan imanı,
Ehli hakkın yanar canı,
Geda olan amanda hep.

Fesat koganları kaynar,
Allah Allah yer, gök oynar,
Sabreyle gör Hudâ neyler,
Melekler de gûmanda hep.

Mehdi'nin zamanı geldi,
Musibetlik kemal buldu,
Yetmiş iki millet doldu,
Bihakkın yer tufanda hep.

Sürüye çoban kalmadı,
Damarda hiç kan kalmadı,
Din garip, iman kalmadı,
Yazılmıştır Kur'anda hep.

Doğru söylemiyor nâip,
Herkes zamaneye tâlip,
Eğer bulunmazsa sâhip,
Lezzet bulmam cihanda hep.

Sen ne ararsın Ruhsatî,
Geçirme elden fırsatı,
Kıyâmetin alâmeti,
Varın görün divanda hep.

R

— 1 —

Hey ağalar, derdim kime yanayım,
Gönül yoldaşını bulana kadar,
Kişi sevdiğinden ayrı düşerse,
Yanar ateşlere ölene kadar.

Göz yaşımdan mektup yazdım almadı,
Eğer tâlip isen yaram sar şimdi,
Demir çarık giydim o da delindi,
Dolaştım o yâri bulana kadar.

Gözün yaşı o ummana getirir,
Vefalı güzeller derman yetirir,
Sevdiğim karşında küsmüş oturur,
Ağlarım saçımı yolana kadar.

Ruhsatî nerede kaldı vatanım,
Kesildi takatım, bitti dermanım,
Geldi kederimden ağzıma canım,
Ölmem yâr yanıma gelene kadar.

— 2 —

Gine bahar geldi, bülbül sesinden
Sada verüp seslendin mi yaylalar.
Çevre yanın lâle sünbül bürümüş,
Gelin olup süslendin mi yaylalar?

Yedi veren bağlar nasıl dözenmiş,
Darı, çiçek elvan elvan bezenmiş,
Yoktan var eyleyen ne hoş özenmiş,
Boynun eğüp doslandın mı yaylalar?

Gözüm yaşı sel olmuş ta çağlıyor,
Kömür gözlüm karaları bağlıyor,
Bülbül gelmiş gül dalında ağlıyor,
Deli idin uslandın mı yaylalar?

Zülüfler perişan, kâhküller deste,
Ah, ne yapayım ki gönlüm şikeste.
Daha benden gayri kalmadı yasta,
Derdim çeküp poslandın mı yaylalar?

Sefil sünbül boynun eğmiş bakıyor,
Şeydalanmış kuşlar sevda okuyor,
Senin bu hasretin beni yakıyor,
Al geyinüp feslendin mi yaylalar?

Ben de senin gibi irsem murada,
Neyleyim ki, elimde yok irade,
Ruhsati'yim gam yüklerim kirade,
Beni görüp yaslandın mı yaylalar?.

— 3 —

Yen'ce bir bağa bağıban oldum,
Lebi sükker yanakları al çalar.
Kemhalar giyinmiş servi boyuna,
İnce bele lahuriden şal çalar.

Nereden baksam karşı gelir de,
Adulardan intikamım alır da,
Benim mecnûn olduğumu bilir de,
Emsin diye dudağına bal çalar.

Haşarı hey, deli gönül haşarı,
Ah ettikçe elâ gözler yaşarı,
Kerem et sevdiğim, çıhma dışarı,
Seher yeli zülüfünden tel çalar.

Güzelliği şu âleme tanıtma,
Ara yerde nahak yere kan etme,
Kerem et Ruhsat'ını unutma,
Düşmanlar sevinip bize el çalar.

— 4 —

Ayrılık şerbeti tatlı mı sandın,
Ne tez tebdil olmuş çemenin dağlar.
Bu güzellik geçer, sana da kalmaz,
Daha neye bağlı kemanın dağlar.

Nice güzellerden alırsın bacı,
Al, yeşil renklerden geyersin tacı,
Yârdan ayrılması zehirden acı,
Anınçün gitmiyor dumanın dağlar.

Gece gündüz yalvarırım suphana,
Bir dem vuslet bulamadım sunama,
Daha şimden geru beni kınama,
Semaya erişmiş figanın dağlar.

Ruhsat gibi karaları bağlarsın,
Aşkın ateşiyle sinen dağlarsın,
Benim ahvalime sen de ağlarsın,
Var ise zerrece imanın dağlar.

— 5 —

Nice feryat ettim, nice ağladım,
Bir dem yâri bana baktırmadılar.
Ateş aldım yüreğimi dağladım,
Encamı bir ocak yaktırmadılar.

Gözleri sürmeli, yanağı kiraz,
Yüzünü görmeğe kasteder her gez,
Bakın yalvarmadık komadım bir gez,
Bir nişan yüzüğü taktırmadılar.

Ruhsatî'ye bu dert Haktan verildi,
Çok bulanık akıyordu duruldu,
Seb olan birer birer vuruldu,
Neticei kelâm, çaktırmadılar.

— 6 —

Ezel kâtipleri tertip idende,
Âlemde bahtımı kara yazmışlar.
Bilirim güldürmez devri âlemde,
Bu ahımı yüz bin zâra yazmışlar.

Derdini kılmıştır, âciz, derbeder,
El itse sevdiğim sanki kim iver,
Olaydı dünyada ikbalim yaver,
Benim tecellimi biçar yazmışlar

Ârif bilir, aşk ehlinin hâlini,
Kaldırır kalbinden kıl ü kalini,
Herkes yâre virdi arzuhâlini,
Benmkini o rüzgâra yazmışlar.

Hapta idim geldi kırklar, yediler,
Sadaları hoşça, hop dervişanlar,
Bir bir kaydolurken çok dervişanlar,
Ruhsati de bir kenara yazmışlar.

— 7 —

Felek ayak ayak çarha yanaştı,
Melhem kabul etmez yaram kuzular,
Eflâtun el katmaz, Lokman karışmaz,
Kesildi her yerden çarem kuzular.

Mahşerece çıkmaz anandan sızı,
Başında var imiş bu kara yazı,
Tanrıya emanet eyledim sizi,
Geyinin bir zaman kara kuzular.

Eksiğiniz dayınıza danışın,
Emminizden gayri yoktur tanışın,
Derdinizi ananızla konuşun,
Uzak düştü benim aram kuzular.

Kadir Mevlâm bana gayri gel etti,
Kesti bülbül dillerimi lâl etti,
Ayrılık ateşi beni kül etti,
Ben gibi yanmadı Kerem, kuzular.

Ruhsati unudup kesme arayı,
Beşikte salladın benli karayı,
Eyyup gibi kabul etmem yarayı,
Sancağı altına varam kuzular.

— 8 —

Gönül, ne dertlere soktun başını,
Kimse bilmez ne irenkte gülüm yâr.
Dört ırmak almıyor gözüm yaşını,
Herdem akar boz bulanık selim yâr.

Bağlarda açılmış lâle, gül, sünbül,
Seydaya gelenler hâl eder müşkül,
Yârin bağçesinden almadım bir gül,
Uzattım bir kerre çekmem elim yâr.

Daim ağyar ile işim savaştır,
Yaralıyım yâre haber ulaştır,
Yavrum bana âbu hayat ulastır,
Yandı susuzluktan ağzım, dil'm yâr.

Ruhsat âşık arzuladım dostumu,
Dost yolunda feda ettim postumu,
Gelen, geçen ko, çiğnesin üstümü,
Yâre giden toz dumanlı yolum yâr.

— 9 —

Gam yeyip, gam çekme divane gönül,
Cümlenin nasibin daim veren var.
Ettiğin işleri bilmez belleme,
Kara karıncayı gece gören var.

Doğruyu koyup ta sen eğri gitme,
Bir kulun sırrını bir kula satma,
Bırak kibirliği mağrurluk etme,
Binbir ayak üzerinde duran var.

Yitirip fikrini ummana dalma,
Kul olan bir kulun hakkını alma,
Senden aşağıya zulümkâr olma,
Sırat köprüsünde sorgu soran var.

Âşık olan yetmişinde sorulur,
Sahipsiz kuş kanadından kırılır,
Ol mahşer yerine iki ev kurulur,
Biri cennetâla, bir de niran var.

Dünyaya geleni ölmez belleme,
Her dem ağlayanı gülmez belleme,
Âşık Ruhsatî'yi bilmez belleme,
Buna dilimiz nuru Kur'an var.

— 10 —

Bihamdillâh beni yalnız sanmanız,
Sükür eşim, dostum, akranım da var.
Öyle pek pedersiz, pirsiz sanmanız,
Tarikatim, şeyhim, çobanım da var.

Zikri şerif ile kurulmuş tahtım,
Tariki naksi nakşiden açılmış bahtım,
Ârif meclisinde oturdum, kaldım,
Hizmetim, erkânım, izanım da var.

Aşkı mecaz'den bir dükkân açtım,
Nefsimin elinden dağ ile dağ kaçtım,
Kefenim elimle ben kestim biçtim,
Ateşim, tütünüm, dumanım da var.

Bir kimseye yalan ta'nım yoktur, yok,
Gizli, yanlış söyleyenler çoktur, çok.
Gökten inen yüz dört kitap Haktır Hak,
İnandım, dinim var, imanım da var.

Âşık Ruhsat elli üçtür yaşında,
Siyah kıl yok sakalında, kaşında,
Ölüm fırtınası eser başında,
Ruzü şeb ahımda, figanım da var.

— 11 —

Buyursun dertliler gam dükkânıma,
Kangı çeşit isterlerse bende var.
Doksan üçte Meryemimi yitirdim,
Od bağladı hasret nârı canda var.

Felek gelir benim ile güleşir,
Talihim tersine döner dolaşır,
Kızıl kanat kuzularım meleşir,
Acep benim gibi olmuş kande var?

Ayrılık ateşin çektim oturdum,
Bir derdimi bin deftere yetirdim,
Sadakatli yoldaşımı yitirdim,
Bakmıyon mu, gözlerimde kan da var.

Derdime bir Lokman bulup deşmedim,
Geçti ömrüm bir dengime düşmedim,
Çok emeğim geçti helâllaşmadım,
Nice hakkı hukukumuz nan da var.

Ruhsat bu hikmette kalmıştır dona,
Ecel satın alınmıyor yüz bine,
Derdin kaçtır deyu sormayın bana,
Yedi de var, sekiz de var, on da var.

— 12 —

Beni böyle süründürmek ruzü şep,
O güzel şanına düşer mi yâr, yâr.
Kerem kıl sevdiğim gel insaf eyle,
Âşık bildiğinden şaşar mı, yâr, yâr.

Rahmeyle serimde olan savaşa,
Rakipler ediyor bizi temaşa,
Elbette pervane döner ateşe,
Yanmadan çiğ lokma pişer mi, yâr, yâr.

Şeyda bülbül gül dalında ötmese,
Gönül firkatinden yanıp tütmese,
Tealâ kuluna ihsan etmese,
Dururken cezbesi taşar mı, yâr, yâr.

Ebrü zülüf mah yüzünde dolaşık,
Kerem eyle dilber göster bir ışık,
Akranımı bulmayınca bir âşık,
İpeğini kıla koşar mı, yâr, yâr.

Eğer benim kıymetimi bilmezsen,
Yazık sana intizarım almazsan,
Ervahı ezelden benim olmazsan,
Ruhsatî böyle çoşar mı, yâr, yâr.

— 13 —

Yüzüme bakıp ta hayvan bellemen,
Nutuk da var, lisan da var, dil de var.
Bir tüccarım, yeni bedesten açtım,
Katmı da var, kumaş da var, şal da var.

Ateşim de yoktur, dumanım tüter,
Yaramın üstüne yaralar katar,
Yaz, baharın gelmiş bülbüller öter,
Susam da var, sünbül de var, gül de var.

Nerede bir pîr görsem hadden aşarım,
Elini kor ayağına düşerim,
Sevdiğime ben bir oda döşerim,
Şeker de var, şerbet te var, bal da var.

Necat bulmaz münkir ile yalancı,
İflâh olmaz dülger ile palancı,
Sanmayınız bu Ruhsatî dilenci,
Mansup ta var, irad da var, mal da var.

— 14 —

Bir taze cenana bağlandı gönül,
Velâkin anında amma yeri var.
Domurlanmış ak memeler baş vermiş,
Baktım arasında emme yeri var.

Başına takınmış pullu ferayı,
Üstüne bağlanmış ipek karayı,
Cennete misaldir köşkü sarayı,
Gönül eğlemeğe emmi yeri var.

Taze nervestedir gülleri solmaz,
Vaslına ermiyen nolduğnn bilmez,
Sahibi vekardır çağırsan gelmez,
Gelmeğe sür'atli emme yeri var.

Salını salını geldi pınara,
İşimden gücümden etti avara,
Dedim sübhanallah kaşları kara,
Dedi ki öpersin, emme yeri var.

Ruhsatî'yim yeni düştüm derdine,
Atına bindim de yettim ardına,
Nazar ettim yaylasına, yurduna,
Muhabbet etmeğe emme yeri var.

— 15 —

Beni sen ne sanırsın behey bi vefa!
Şu âlemde sensiz olamaz mıyım?
Hep bana kıldığın cevr ile cefa,
Kul olunca sultan bulamaz mıyım?

Yâre selâm eyle var seher yeli,
Değme artık gönülcüğü hoş olsun.
Gönül bahçesinde gülün dalına,
Kuş konmazsa bizim dallar boş olsun.

Acep ne diyardan uçup gelirsin,
Bir haber sorayım durun turnalar.
Sevdiğim yârimden neler bilirsin,
Bana bir teselli verin turnalar.

Gönüller perişan, telleri eğri,
Dayanmaz cevrine âşıkın bağrı,
Yolunuz uğrarsa o yâre doğru,
Üstüne kanadı gerin turnalar.

Ruhsat'ım, yâr eski sözde durursa,
Gözlerimin yaşı bir gün kurursa,
Yolunuz o yana dönüp varırsa,
Ayrılık nicedir sorun turnalar.

— 16 —

Geldi geçti yiğitliğin harmanı.
Koyver gayri tutma benim peşim yâr,
Ellibeşte keçimizi seçelim,
Otuz beşte lâzım idin eşim yâr.

Genç olanlar işin görüp haklıyor,
Esrarını sezdirmeyüp saklıyor ,
Çün ezrail haftada bir yokluyor
Eksik değil yüreğimde şişim yâr.

Gençliğimde nere varsam bulurdu
Üç beş defa hatırımı alırdı
Kocalığın alâmeti belirdi
Yavaş yavaş titiriyor başım yâr.

Her ne kadar gayret etsem olmadı,
Gamda kaldı deli gönül gülmedi,
Yemeğin de halâveti kalmadı,
Haftada bir dökülüyor dişim yar.

Ölüm fırtınası çöktü özüme,
Sekizde bir kanan yoktur sözüme
Can gözüyle bakan yoktur yüzüme,
Gözümün üstüne indi kaşım yâr.

Hiçbir yerde halâvetim tadım yok,
Hocalıktan gayri başka adım yok,
On senedir kısırladım sütüm yok,
Ne ayranım kaldı ne de keşim yâr.

Gönül kuşun yücesinden uçurdum,
Bade deyu seni, zehri içürdüm,
Gitti gayrı yaz, baharı geçürdüm,
Çar etrafım hisar etti kışım yâr.

Sabır köşesine geçtim oturdum,
Her hesabı bir kapıda bitirdim,
Ne hal ile iki evlât yetirdim,
Büyüğü boşadı attı eşim yâr.

Söylerim sözüme yalan katamam,
Metaımı az paraya satamam,
Ruhsatî'den kes ümidi yatamam,
Yetmişe kadem bastı yaşım yâr.

— 17 —

Beniyle bir güzel sevdim cihanda
Kirpikleri kaşı ile beraber
Âşıklara cevrücefa olunmaz
Tutar beni başı ile beraber

Her zaman karşımda çıkıp gülünce
Sinemi odlara yakup gülünce
Ta kalbime doğru bakup gülünce
Dudakları dişi ile beraber

Bir yavru şahindir gör bazı bazı
Hey (Ruhsat) sorarsan aşiret kızı
Şirindir çekilmez edası nazı
Sadakatlı işi ile beraber.

— 18 —

Aman seher yeli car sende kaldı
Mihri keklik sekişinden bir haber
Gine bahar geldi bulandı gönül
Göğsü elvan nakışlıdan bir haber

Başı selâmet mi yoksa hasta mı
Zülüfleri perişan mı yoksa süste mi
O da benim gibi kara yasta mı
Kaşı çatma çatışlıdan bir haber

Yaşı vardı yiğirmiye dayandı
Şimdi gaflet uykusundan uyandı
Seher vaktı m'sk ü anber boyandı
Güller gibi kokuşludan bir haber

Eli gönder hayran oldum yüzüne
Muhabbet tuzağı kurdum izine
Rağbet itmez (Ruhsatî) nin sözüne
Süzgün süzgün bakışlıdan bir haber

— 19 —

Cemali mahmı Hak hub yaratmış,
Bakıyor gözlerim şâhane dilber,
Cümle güzellere serfiraz etmiş,
Bulunmaz hüsnü behâne dilber.

Eridir ateşi dağların karın,
Yok yere geçirdim, ömrümün varın,
Arzu ile Zöhre, bir dahi Şirin,
Bir de sen gelmişsin cihana dilber.

Gerçi şu cihanda güzeller çoktur,
Güzeller içinde emsalin yoktnr,
Kaşların kemandır, kirpikler oktur,
İnci dişler uymuş dehâne dilber.

Bazı solar, bazı açılır gülün,
Frenk şekerinden tatlıdır dilin,
Bu sefil Ruhsatî kapıda kulun,
Can verir uğrunda daha ne dilber.

— 20 —

Nefsine gücü yetmeyen ,
Öğünür pehlivanım der,
Taş atar ehli tarika,
Çık aradan be canım der.

Açık emmaresi olan,
Ağı yok karası olan,
İki üç lirası olan,
Kurulur ben irfanım der.

Sureti Haktan görünür,
Ahmaklar bakar yerinür,
Başına bir taç vurunur,
İşte ben bir sultanım der.

Alır kendine bir pâye,
Ömrünü verir hedaya,
Nedir bilmez edep, hayâ,
Şerafette bir benim der.

Suç sende sakalı sarı,
Tanıtman namusu ârı,
Bütün hep lirânın zoru,
Yalan dünya hep benim der.

Ruhsat yaran sarıyorsun,
Hesap nesep soruyorsun,
Ehli tarîk arıyorsun,
Dünya benim düşmanım der.

— 21 —

Nice sizin için olurum mecnun ,
Nedir bu sizdeki eda güzeller,
Bizi koyup yada âşina olalı,
Asumana çıktı seda güzeller.

Sevdalı güzeller geldi yanıma,
Anladım ki kasdı vardır canıma
Dedim gel sevdiğim girme kanıma,
Bin yaşatsın sizi Huda güzeller.

Hudayı seversen vaz gelme benden,
Severim ben seni derunu candan,
Gözüm seçmez oldu görmüyor kandan,
Atar gamzeleri cidağ güzeller.

Cidağsı değdikçe cana dokunur,
Tamam üç harfi ile ismi oknur,
İnce bele sim kemerler takınır,
Ederler canımı feda güzeller.

Feda olsun size bu şirin canım,
Ruzü şeb didemden akıttım kanım,
Unutma Ruhsatî kaşı kemanım,
Olmuş balanız da geda güzeller.

— 22 —

Bir rayiha geldi kıbladan beri,
Müjde esen bâdi seba dediler,
Yine gönül dalgalandı mevç vurdu ,
Nuşet bu badeyi caba dediler.

Badı şeriatte yanar özümüz ,
Hakıykatten atılmıştır tuzumuz,
İnan ki dünyada yoktur gözümüz,
Bir keşkül, bir asâ, abâ dediler.

On beşimde bir kurulu yay idim ,
Elli bir yaşımda yattım uyudum ,
Deliktaşta doğdum dağda büyüdüm,
Şi'rime bakanlar kaba dediler.

Vuslatı yâr için her dem everim,
Ne elde varım var, ne simü zerim,
Bahçe zevkin, hub güzeli seçerim,
Cennetin şöhreti tâha dediler,

Eşref saattir gelmedi mehti,
Elesti ezelde birledim abdi,
Bir zaman İcadî bir zaman Cehdî,
Şimdi de Ruhsatî baba dediler.

— 23 —

Sana derim sana ey arif âşık
Evvel besmeleyi yazan kimiydi
Yedi iklim çar köşeyi dolaşan
Devredüp dünyayı gezen kimiydi

Sana diyom sana behey dlvane
«Kalem» dir dünyayı yazan dediler
Yedi iklim çar köşeyi dolaşan
Seher rüzgârıdır gezen dediler

Evvelinde kim çiğnedi sakızı
Farz eyle yiğirm ; on dört, sekizi
Yer altında duran sarı öküzü
Kuyrukta kılını sayan kimiydi

Çağırmadan duyan bakmadan gören
Cümle kuşların da nasibin veren
«Şuayp» peygamberdir kuyruğu sayan
Onu da söyleyen (Ruhsat) dediler

— 24 —

Toplanup top'anup ge'men yanıma
Zatı yürek yaralıca güzeller
Hakkı seversenïz girmen kanıma
Gam yükümüz kiralıca güzeller

Bir yanık âşıkım, gel hoca sanma
Gönlümüz alçaktır hiç yüce sanma
Adımı duyup ta pek (koca) sanma
Daha gözüm çıralıca güzeller

Bak gine açılmış yolu bağların
Misafir alıyor başı dağların
Yeni gelmiş sarılacak çağların
Öpülmeniz sıralıca güzeller

Ne yapayım, yeşilim yok, alım yok
Sana lâyık şekerim yok, balım yok
Ruhsatî'yim mangırım yok pulum yok
Ararsınız paralıca güzeller.

— 25 —

Son günümde sevda çöktü serime
Acap sorup nolmuş ta mı dimezler
Ben böyle ağlarken bakup cevrime
Belâsını bulmuş ta mı dimezler

Gelen yok ki haber alam yurdundan
Öldüm gitti duyamadım derdinden
Gire gündüz birisinin virdinden
Sararup ta solmuş ta mı dimezler

Belki de böyledir Hakkın fermanı
Aksi döner gariplerin devranı
Arayup ta yarasına dermanı
Dert içinde bulmuş ta mı dimezler

Aptal olup terk eyledim şalımı
Kaba yel değdi de kırdı dalımı
Sağlığımda sormadılar halımı
Bari (Ruhsat) ölmüş te mi dimezler.

— 26 —

Zamanenin mahlûkatı
Bütün dünyaya düşmüşler
Ederler dinini yağma
Mülkü davaya düşmüşler.

Nisalar açık gezerler,
Cehennemden od üzerler,
Melekler günah yazarlar,
Âkiller zabe düşmüşler.

Kadı işi yarım görür,
Hükûmetler baştan savür,
Bayı müftü fetva verir,
Kuru fetvaya düşmüşler.

Kitaptan kaçan ürkekler,
Cehennem yolu beklerler,
Müminim deyu erkekler
Acep sevdaya düşmüşler.

Ruhsat bu ne dolaşıklar,
Karede yanan ışıklar ,
Bu derdi çekmez âşıklar ,
Varup Mevlâya düşmüşler.

— 27 —

Tarikatim Nakşi amma,
Bize Veysi kulu derler.
Her gidişi yahşi amma,
Teaccüp ki deli derler.

İlik zar isen damarda,
Ne merde bak, ne namerde,
Liran var ise kemerde,
Ya kutup, ya veli derler.

Dil ehli bir âşık isen,
Hayrı, şerri fârik isen,
Kelâmında sadık isen,
Bu adam sevdalı derler.

Ocakta yok ise çömlek,
Haznede yok ise ömlek,
Yok ise arkanda gömlek,
Nesini sevmeli derler.

Ne kadar yüzün ağ ise,
Lekesiz sızma yağ ise,
Ruhsat kunduran yoğ ise,
Meclisten koğmalı derler.

— 28 —

Kayıt gör başına uzaktır yolun,
Elinde bir zerre var mı amelin,
Oğluna, kızına yetişmez elin,
Cümlesine hasret kor birer birer.

Elli bir yaşında tufan erişti,
Yağmaya başladı kar birer birer.
Haraba yüz tuttu bezmi gülistan,
Yakar vücudumu nâr birer birer.

Boş yere gevherin calma gel tasa,
Her ne dersem hilâf değilim hâşa,
Ne genç der, ne koca, ne bey, ne paşa,
Değer musallaya ser birer birer.

Kimse yetmez bu feleğin atına,
Tutmuş yakamızı çeker çetine.
Topraklar susamış adam etine,
Hemen ağzın açmış yer birer birer.

Ey Ruhsati hakka çevir yönünü,
Nola bâri kurtarasın dinini,
Haram ile beslediinse tenini,
Elbette sokacak mar birer birer.

— 29 —

Cennetlik kullardan haber sorarsan,
Bir Allahı, Tanrı bilenler girer.
Babanın, ananın hizmetlerini
Yetirüp duasın alanlar girer.

Gece, gündüz aşk oduna tutuşup,
Kâmillerin zümresine karışup,
Abdest alup cemaata yetişüp,
Beş vakit namazın kılanlar girer.

Dinle nasihatım bay ile, geda,
Kabul edenlere canımız feda,
Dini bir uğruna olup şüheda,
Diyarı gurbette ölenler girer.

Buğzu, adâveti kalbten kaldırıp,
Muhabbetin nuru ile doldurup,
Nefsi emmareyi basıp öldürüp,
Ruhsatî imanı bulanlar girer.

— 30 —

Yok ise elde sermayen,
Muhammede selâvat ver.
Temiz, tahir ise mayan,
Muhammede selâvat ver.

Hem müjde, hem şetarettir,
Hemi haccı ziyarettir,
Bin günaha kefarettir,
Muhammede selâvat ver.

Kulum der rahmeti rahman,
Senden uzak olur şeytan,
Nâsip olur sana iyman,
Muhammede selâvat ver.

Huriler hak kerim desin,
Bu zat benim yârim desin,
Melekler aferin desin,
Muhammede selâvat ver.

Ruhsati ol Hakka vasıl,
Varup bir mürşide yasıl,
Koğdan, gaybetten ne hasıl,
Can Ahmed'e selâvat ver.

— 31 —

Sevdiğim kızı gördüm,
Gelişi bir hoşçadır,
Başına pullu yağlık,
Çalışı bir hoşçadır.

Mavi saltadır donu,
Tarlada görseniz onu,
On dördünde gördüm bunu,
Gülüşü bir hoşçadır.

Yola sevdiğim yola,
Kolun boynuma dola,
Zülfünü sağa sola,
Bölüşü bir hoşçadır.

Akşam gelüp, sabah gitme,
Mey içüp niyetime,
Süzülüp hizmetime,
Yelişi bir hoşçadır.

Sevdaya çekmiş serin,
Kimseye dimez sırrın,
Ruhsat'ın yadigârın,
Alışı bir hoşçadır.

— 32 —

Kadir Mevlâm budur senden dileğim,
Bu yalan dünyayı taşlamalıdır.
Yâri güzelin uyku girmez gözüne,
Uyanıp cilveye başlamalıdır.

Gönül bir âsiyap olmuş öğünür,
Dertli sinem taşlar ile döğünür,
Bazı kötü bir ney alır öğünür,
Öyle kötüleri taşlamalıdır.

Ruhsati ne bilirsin bâde süzmeyi,
Destur alıp göğüs bendin çözmeyi,
Neylemeli melûl melûl gezmeyi,
Ağ göğsün üstünde kışlamalıdır.

— 33 —

Her nereden baksam tanırım yâri,
Zülüf teli yanağına bağlıdır.
Söyledikçe dillerinden bal döker,
Sihri füsun dudağına bağlıdır.

Tâ ezelden bağlanmışım hâline,
Garip bülbül gibi kondum`daline,
Bir canım var feda olsun yoline,
Boğazlarsa bıçağına bağlıdır.

Ilgıt ılgıt esen seher yelleri,
Hayâlimde kaldı yârin illeri,
Yanağında taze açmış gülleri,
Yaz baharın ilk çağına bağlıdır.

Ruhsti'yim benim aklım tam durur,
Gice, gündüz çekticeğim gam durur,
Nerede rastgelsem gerdan emdirir,
Gönlüm her dem puhağına bağlıdır.

— 34 —

Dedim dilber ne güzelsin,
Dedi Huda'dan ihsandır.
Dedim ihsana ihsan et,
Dedi dileğin nerdendir?

Dedim muradın yüzümden,
Bir kaşından, bir gözünden,
Dedi güzel buyurdun sen,
Etrafımız hep düşmandır.

Dedim düşmana düşmanım,
Yoluna koymuşum canım,
Dedi helâl olsun kanım,
Yoluna kurbandır canım.

Dedim gel bir safa sürek,
Rakipler öldüğün görek,
Sabır zindanına girek,
Yüce dağlar hep dumandır.

Dedim sabra kararım yok,
Ara yerde rakipler çok,
Dedi saat birde gel çık.
Güneş gurubu, akşamdır.

Dedim Ruhsat yok besbelli,
Verelim kalbe teselli,
Naza çekilme zavallı,
Benim sözüm bil en'amdır.

— 35 —

Kömür gözlüm, yoktur emsalin, mislin,
Şirin dudakların, dillerin vardır.
Cennetten mi çıktı, huri mi neslin?
Akar bozbulanık sellerin vardır.

Mekânın şehir mi, yoksa kasaba,
Sakın yakın olma hariç mezhebe,
Baha verme ile gelmez hesaba,
Mah yüzünde çifte hallerin vardır.

Gelir geri gider isen buradan,
Tanrı selâmım kesme aradan;
Güzelliği sana vermiş yaradan,
Nice Ruhsat gibi kulların vardır.

— 36 —

Ellerin devranı, demi var ise,
Hamdolsun bizim de sabrımız vardır.
Yevmî cedit, rızkı cedit gönderir,
Yaradan Mevlâya şükrümüz vardır.

Değirmeniz, susuz döner taşımız,
Elli beşe kıdem bastı yaşımız,
Kudret haznesinden gelir aşımız,
Tarikî nakşîden zikrimiz vardır.

Boşuna mı geldin fanî cihane,
Kim demiş ki Ruhsat âşık, dîvane,
Delile ne hacet birdir rahmane,
İnandık aklımız, fikrimiz vardır.

— 37 —

Bahtıma bir remil attım,
Baktım ki hep sıfır sıfır.
Sevdiğim o kızı gördüm,
Dönüyor kıfır kıfır.

Şekerdir dudakları,
Emdirsin bana bâri,
Güldükçe, yanakları
Oluyor çukur çukur.

Sevda aştı başımızdan,
Vaz geldik te işimizden,
Bak göründü karşımızdan,
Yâr geliyor tıkır tıkır.

Söz kâr etmez mi beynine,
Günahımız el boynuna,
Ruhsatî'yi al koynuna,
Gülüşelim fıkır fıkır.

— 38 —

Seher vaktında baktım ki,
Derdim Muhammed çağırır.
Kalbe bir nazar kıldım,
Virdim Muhammed çağırır.

Gönül dünyadan usanık,
Bir güzel cemale yanık.
Mustafa'ya olmuş tanık,
Gördüm Muhammed çağırır.

Sureta diyor ki, gül, gül,
Boyun eğmiş sefil sümbül,
Dedim derdin nedir bülbül?
Sordum, Muhammed çağırır.

Ağaçlar feryada gelir,
Bir acayip edâ gelir,
Yellerde bir sadâ gelir,
Durdum, Muhammed çağırır.

Yalandır dünyanın üstü,
Hazırlanmış ecel teşti,
Ruhsat'ım kıblaya postu,
Serdim, Muhammed çağırır.

— 39 —

Kanaat babının pehlivanıyız,
İşim olsa da bir olmasa da bir.
Umuru dünydan bütün vazgeçtim,
Başım olsa da bir olmasa da bir.

Keşfoldu gözümüz, göründü gayya,
Bir yanda ejderha, bir yanda hayya,
Meşhur kelâm Deliktaş'da bir kaya,
Taşım olsa da bir, olmasa da bir.

Halâvet yok bulgurunda, tuzunda,
Aksi kalem çalınmıştır yazımda,
Ne esnaflık, ne rençberlik gözümde,
Koşum olsa da bir, olmasa da bir.

Bu aşkın tiğrine durdum, barıldım,
Mansur gibi yarıp dâra asıldım,
Kızılırmak gibi doldum eksildim,
Coşum olsa da bir, olmasa da bir.

Aşkın zincirini taktım boynuma,
Muhabbet ateşin koydum koynuma,
Olur olmaz söz kâr etmez beynime,
Gûrûm olsa da bir olmasa da bir.

Ruhsatî'yem ahu zâra bağlandım,
Terkedüp namusu âra bağlandım,
Çok kapı dolandım bire bağlandım,
Eşim olsa da bir olmasa da bir.

— 40 —

Ben eski derdime derman ararken,
Yeni dert yazmada meramın nedir?
Özü gamlı yüze güler sevdiğim,
Gönlümü ezmede meramın nedir?..

Şahin gibi yükseklerden uçup ta,
Kâhkülleri mah yüzüne saçıp ta,
Bana nispet ak göğsünü açıp ta,
Düğmeler çözmede meramın nedir?

Vusletine yol bulmaya iverim,
Sana gelen gazaları savarım,
Aman küsme, gözlerini severim,
Yüzümden bezmede meramın nedir?

Coşkun sular gibi çağup akmadın,
Ben gibi sineni öde yakmadın,
Merhamet eyleyüp bir gez bakmadın,
Kirpikler süzmede meramın nedir?

Ruhsatî'yim, ben yanarım özümden,
Nice bir kanlı yaş dökem gözümden,
Ne vaz geçer ne dönerim sözümden,
Kalbini bozmada meramın nedir?.

— 41 —

Yer altında sarı öküz,
Yüz on dört bin yaşındadır.
Mevlâm anı hoş yaratmış,
Bütün dünya başındadır.

Kendi sarı, alnı sakar,
Dünü, günü Hakka bakar,
Silkince âlemi yıkar ,
Bir büğelek (sinek) peşindedir.

Kuyruğunun ucu ağdır,
Yelesi Mısır'a çağdır,
Seksen bin boynuzu sağdır,
Her birisi dışındadır.

Âşık Ruhsat söyler bunu,
Dağlardan kalındır gönü,
Çifte koşaydım onu.
Hesap onun işindedir.

— 42 —

Aşk ile pervane dönmek,
Ne güzeldir, ne güzeldir.
Düşüp şem oduna yanmak,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Atanın öğüdün tutmak,
Masivayı hep unutmak,
Sabahtan camiye gitmek,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Kâmil olana erişmek,
Şeriat bahsi görüşmek.
Küsülü isen barışmak,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Komşunun işin bitirmek,
Bazı eksiğin yetirmek,
Daim selevat getirmek,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Müsafire öyün vermek,
Rızaullah tayin vermek,
Şeriate boyun eğmek,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Rençber olup ekin ekmek,
Müsafire nimet dökmek,
Derviş olup zikir çekmek,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Nefsine daim cebretmek,
Helâl, doğru yola gitmek,
Haktan gelene sabretmek,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Hayrını şerrinden seçmek,
Helâl yemek, helâl içmek,
Haramdan, küfürden kaçmak,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Ölmede ol ehli kubur,
Kalmasın gıllu gış, kibir,
Her belâya kılmak sabır,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

Ruhsat almak, ruhsat vermek.
Ruhsat'la cennete girmek,
Hakkın didarını görmek,
Ne güzeldir, ne güzeldir.

— 43 —

Aman Allah; yerin, göğün sahibi,
Halkeden sen, bütün cihan senindir.
Kün demekle var eyledin âlemi,
Hâlimiz hep sana ayan, senindir.

Kimisine verdin sarı altını,
Ömründe düşünmez yerin altını,
Kimi de bulamaz kekik otunu,
Aç, susuz kırılan hayvan senindir.

Kimine giydirdin efhar donları ,
Kimisinin uryan geçer günleri,
Kimisinin arşa çıkar ünleri,
Ahü feryad, bunca insan senindir.

Kimine yedirdin kuzu büryanı,
Kuş tüyü döşekte incinir canı,
Kimi de bulamaz arpadan nânı,
Dilsiz, sağır, köle, çoban senindir.

Kimisine verdin aşkı, firkati,
Kimisine verdin derdi mihneti,
Hiç birisin istemiyor Ruhsati,
Verirsen bir zerre iyman senindir.

— 44 —

Anamın karnından inmeden yere,
Dokuz ay yaslandım kanda misafir,
Geldimse ben de geri giderim,
Bir ulú bezirgân handa misafir.

Munafığın ahretini yıkarlar,
Mü'minin de tarikine bakarlar,
Bir gün olur canını da çekerler,
Cesedin içinde can da misafir.

Melekler dirildiler, geldiler,
Yönü kıble, sağ tarafa durdular,
Hicap perdesini benden aldılar,
Havanın yüzünde gün de misafir.

Yalvar Ruhsat yalvar, subhana yalvar,
Yalan dünya dirler bin türlü hâl var.
Hazır ol vaktına c hanı server,
Bir gün ümmetlerin sende misafir.

— 45 —

Nazlı yârim çıktı gitti yaylaya,
Bilmem ki canânım ne zaman gelir?
Biz de mecnûn olduk saçı leylâya,
Lâleli reyhanım ne zaman gelir.

Sırma saçlar ırgalanır belinde,
Şeker ile bal karışmış dilinde,
Canım karar almaz gözüm yolunda,
Çeşmi hurimanım ne zaman gelir.

Düştü içerime hasretin nârı,
Ne olur sevdiğim tiz gelse bâri,
Görünmez gözüme dünyanın varı,
Gitti yâru canım, ne zaman gelir.

Ruhsat verdi anın için ararım,
Hasret hançeriyle bağrım yararım,
Tükendi sabırım, yoktur kararım,
Sermede dumanım, ne zaman gelir..

— 46 —

Ezel, bahar yaz ayları gelende,
Bülbül feryat ider, güle çevrilir,
Gonce güller baş kaldırup duranda,
Her biri bir türlü hâle çevrilir.

Başım koyup yatsam dizin üstüne,
Yavrum naz götürmez nazın üstüne,
Yıkmış kaşlarını gözün üstüne,
Al yanaklar sıra tele çevrilir.

Sevdanın elinden çekerim yası,
Bir dem silinmedi kalbimin pası,
Sevdiğim geyinmiş türlü libası,
Altun kemer, ince bele çevrilir.

Baktım ki, sevdiğim bir belli şansin ,
Her serimde bir bölücük dumansın,
Seyreyledim el değmedik reyhansın,
Ruhsati oğuldur bala çevrilir.

— 47 —

Mehpare hüsnüne perde çek dilber,
Görenler aklına gaflet getirir.
Ol lâli lebinden nûş eden âşık,
Cennet şarabından lezzet getirir.

Bu gözellik sana kimden mirastır?
Yoksa Zeliha'dan aldın mı destur?
Birinin elinde zehirli tastır,
Biri Lokman olmuş şerbet getirir.

Biz de mecnûn olduk saçı leylâya,
Hâlden bilen yok ki derdim söyleye,
Güzeller toplandı gitti yaylaya,
Gene bir gün gider Ruhsat getirir.

— 48 —

Belli oldu gittiğin, benim efendim,
İndelhan olanlar seni arıyor.
Yıkıldı bir yanı koca Sivas'ın,
Dervişan olanlar seni arıyor.

Bozuldu elvanı yuca binanın,
Gamı arttı içindeki çobanın,
Kesildi kısmeti hane viranın,
Cennette gılmanlar seni arıyor.

Yükledi göçünü can Mehmet Ali,
Bir zaman dillerde söylensin hâli,
Mahir bey kızının kırıldı kolu,
Akıttı al kanlar, seni arıyor.

Gayri şahin uçtu, dalda yar kaldı.
Vefasız dünyanın ömrü az kaldı,
Bağlar çiçek açmış güllü yâr geldi,
Bağçavan olanlar seni arıyor.

Ne muhalif değdi feleğin taşı,
Yaktı nâsı ayrılığın atesi,
Gine eşkiyalar kaldırdı başı,
Bezirgân olanlar seni arıyor.

Hani senin gibi ellerde rehber,
Senden ziya umar günler, giceler,
Carsılarda esnaf, köylerde rençber,
Dağlarda çobanlar seni arıyor.

Olanca muradın mahsere kaldı,
Felek bu belâyı bizlere saldı.
Âsık Ruhsatî de meddahın oldu,
Nice pehlivanlar seni arıyor.

— 49 —

Âşıklar büyüğü Yazıcı oğlu,
Ben senin dâvana bakarım, diyor.
Ferhat külüngünü çekmiş yürümüş,
Sebebin evini yıkarım diyor.

Kerem, Aslı için çok konmuş, göçmüş,
Derdi Yok, sırrını her yerde açmış,
Fuzulî, bu yolda kendinden geçmiş,
Huzuru divana çıkarım, diyor.

Ruhsat'ım, bulmadım kıymet bileni,
Çok sözüm var, geri kalsın kalanı,
Mihrî mezarında sebep olanı,
Koyup ateşlere yakarım, diyor.

— 50 —

Nereye gidem şu gönlün elinden,
Gine bir güzele sevdalanıyor.
Yeni değmiş on üç, on dört yaşına,
Selvi, kavak gibi ırgalanıyor.

Başına bağlamış allı bürüncek,
Serden aklım gitti yüzün göründeck,
Siyah zülfün mah yüzüne bölüncek,
Tercan ekin gibi dalgalanıyor.

Kurban olam kaşlarının yayına,
Kemhalar yakışır suna boyuna,
Baştan hatem koysam iner pâyına,
Rakıybi görünce perdeleniyor.

Ruhsat'ım da der ki, yüzün gülmez mi?
Rahmeyleyüb didem yaşı silmez mi?
Dedim bir öpücük versen olmaz mı?
Kızarmış yanaklar elmalanıyor.

— 51 —

Eğer ârif isen gözümün nuru,
Benlik kapusuna yapışmayı gör.
Ben kendimi bir kayadan atarım,
Aklın tamam ise sen düşmeyi gör.

Bu kadar cemaat hep bize bakar,
Adavet fi'lini kalbinden çıkar,
Bu aşk deryasıdır, bulanık akar,
Cehteyle ciğerim katışmayı gör.

Müslümansın, beş vaktını kılaman,
Cennet bağçesinden bir gül alaman,
Eğer fasit isen âşık olaman,
Boş yere yanup ta tutuşmayı gör.

Gülsen bağçesinde var mı semerin,
On iki tarikten var mı kemerin,
Vezinden, mevzundan var mı haberin,
Yok ise boş yere yarışmayı gör.

Ne çükürüm, ne kavalım, ne sazım,
Ne bir Hakka yarar vardır niyazım,
Deliktaşlı Ruhsat Baba ustazım,
Hacı Necati'yle çekişmeyi gör.

— 52 —

Rizasında bulun gani rahmanın,
Gazâya razi ol, belâya sabur.
Sakın ha, yağmaya virme imanın,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

Kimisi naz ider, kimisi niyaz,
Kimisi gaybet eyler, kimisi gammaz,
Kimisi kan ider, kimisi garaz,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

Kimisi kazanından çalar aşını,
Kimisi peynirini, kimi keşini,
Kimi haksız yere yarar başını,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

Kimisi açığa verir sırrını,
Kimi namusunu, kimi arını,
Kimi utanmaz alır yerini,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

Koymaz şu dünyada taş üstüne taş,
Rahı Hakka yürü sen, yavaş, yavaş,
Kimisi keşiştir, kimi kara baş,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

Kimi zemmedici, kimi öğücü,
Kimisi sevici, kimi döğücü,
Kimisi muskacı, kimi büğücü,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

Gayri geçti isteracın kallavî,
Tadı ile yiyemedik pilâvı,
Kimi kızılbaştır, kimi alevî,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

Kimi Ruhsatî'dir, kimisi koca,
Kimisi âşıktır, kimisi hoca,
Kimisi Cehtî'dir, kimisi yuca,
Gazâya razi ol, belâya sabur.

— 53 —

Bir bakup ta bir geriye çekilme,
Naz götürmez kara bağrım üzgündür.
Al yanağa civan teller sokunma,
Aşk elinden zira canım bezgindir.

Hacet değil ben de bildim güzelsin,
Ceylân gibi yad avcudan tezersin,
Niçin böyle melûl, melûl gezersin,
Fes bir yana, zülüflerin bozgundur.

Kaşların nevrestir, benzer kemana,
O da perişandır, devri zamana,
Gören kâfir niçin gelmez imana,
Humurlanmış elâ gözler süzgündür.

Ruhsatî der, kereminden bimaye,
Ok tutayım şu sen melek simaya,
Utanırım hâlim şudur demeye,
Canım hasret bir busene vurgundur.

— 54 —

«Divriği» siteminden tezviç etsem,
Siyah gözlerini süzegen olur.
«Darende» ye doğru yönelüp gitsem,
Kızlar hane, hane gereğen olur.

Bir def'a evlendim, gönül pek özler,
Öylesi güzeli göresi gözler,
«Kerven» de bulunur edalı kızlar,
Arkan sıra dudak büzeğen olur.

Her güzele artık inanmıyorum,
Gaflet uykusundan uyanmıyorum,
«Sivas» a eyice güvenmiyorum,
Korkarım ömrümü üzeğen olur.

Olursa bizlere olmalı köylü,
On sekiz örgülü, kaşları yaylı,
«Hafik» ten getirsem bir suna boylu,
Geri kaçırırım, bezeğen olur.

Arayup bir güzel bulamıyorum,
Başıma bir çaput dolamıyorum,
«Alacahan», «Kangal» bilemiyorum,
Saklamaz sırrını, sezeğen olur.

Bu sözlerim altun küpe bellidir,
Çerkezin kızları ince bellidir,
Nezaket cilveli tutu dillidir.
Altuna, gümüşe çözeğen olur.

Nefsi emmareyi baştan atmalı,
Bu dünyayı şu ukbaya satmalı,
Gerek eyi, gerek kötü, netmeli?
Cümlesinden Ruhsat, bezeğen olur.

— 55 —

Mecidiye küstü, metelik düşman,
Zaten lira ile aramız yoktur.
Her kuluna bir dert vermiş Yaradan,
Açıkta görünür yaramız yoktur.

Aşkın kâseleri şimdi esildi (eksildi),
Nefis turab oldu yere basıldı,
Kime yâr dedimse ağyar kesildi,
Sabırdan başka da çaremiz yoktur.

Kimi âsi diyor, kimisi veli.
Kimisi boş diyor, kimisi dolu,
Kimi derviş diyor, kimisi deli,
Velâkin bakıyan ser'amız yoktur.

Tarikim dolmakta yetmiş yaşına,
Gine dünya için bak savaşına,
Günahım veznettim kendi başıma,
Terazi baş vurdu, abramız yoktur.

Ruhsat'ın bahtında ağ (ak) yok Yarabbi!
Arkamı verecek dağ yok, Yarabbi!
Ramazan geliyor, yağ yok, Yarabbi!.
Satın almaya da paramız yoktur.

— 56 —

Ağyarın ettiği işi duydun mu?
Düşman etti bize kızı kaç gündür.
Rakipten, engelden dokunmuş bir söz,
Düştü yüreğime sızı, kaç gündür.

Gine hekim gelmiş, dermana muhtaç,
Can telef ediyor, kurbana muhtaç,
Artık geri dönmez, fermana muhtaç,
Karıştı araya muzu kaç gündür.

Ruhsati köylerde dolaştım, gezdim,
Nice güzellerin methini yazdım,
Gayri bu sevdanın ipini özdüm,
Astım bir köşeye sazı, kaç gündür.

S

— 1 —

Malûm oldu, bunların gidişi gidiş değil ,
Gözü baktı, dili durdu hakiykatten geldi ses.

Murat oldu, cana geldi, ervahı embiyanın,
Hamdolsun, dinin sahibi Muhammed'ten geldi ses.

İnkâr etmediler, hâşâ dediler suç bizimdir,
Müslümana sözümüz yok, nasihattan geldi ses.

Şevketlimiz kadim olsun affetti kusurların,
İâne, erzak buyurdu, hükûmetten geldi ses.

Atalardan kalma cevap, kul oyar gelir kaya,
Bu sözlere iman eden tarikattan geldi ses.

İncil, Tevrat, Zeburda var mı beylik dâvası,
Zannım var Kur'anda da yok, şeriattan geldi ses.

Gerek beylik, gerek paşa âlurde, faydası yok,
Fakirle etti muhabbet nur Ahmetten geldi ses.

Herkes kendin islâh eder, sen karışma Ruhsatî,
Kendi düşen ağlamaz, hiç tebiyetten geldi ses.

Ş

— 1 —

İr kalkan âşık, menzile yetti,
Sen de tedariki gör, yavaş, yavaş.
Geçti nevbaharın, tufan erişti,
Yağar dört yanına kar yavaş, yavaş.

Alıyor serimi hicrile firak,
Vefasız dünyanın yakasın bırak.
Uzaktır yolların, menzilin ırak,
Kaygıdır yükünü sar, yavaş, yavaş.

Hülâsa, çare yok artık bu gamdan,
Bize içirdiler şerbeti Cem'den,
Yeter gayri vaz gel bu hay, haşemden,
Tariki rahmana gir, yavaş, yavaş.

Ruhsati bu yola bayrak gerektir.
Susuzdur çölleri, bardak gerektir,
Avuyu kesmeye tayrak gerektir,
Sokmadan vucudu mar, yavaş, yavaş.

— 2 —

Yâr, beni düşürdün dilden dillere,
İncitme sevdiğim, gel yavaş, yavaş.
Gönlümü döndürdü garip illere,
Göründü gözüme yol, yavaş, yavaş.

Boyunu benzettim ben bir fidana,
Seni seven âşık olur divane,
Dudağından emsem ben kana kana,
Aksa tatlı tatlı bal; yavaş, yavaş.

Kaşların benziyor mahı hilâla,
Gözlerin hükmeder yedi kırala,
Seher vaktı yorganını arala,
Değsin ak göğüse yel; yavaş, yavaş.

Öğmüş de yaratmış yaratan seni,
Ruhsati görünce o siyah beni,
Yollara düşürdün divane beni,
Dedin ateşimle öl; yavaş, yavaş.

— 3 —

Haber anlamıyana anlatmak haber,
Saatçilikten de gayet zor imiş.
Kendi kusurunu bilmeyen adam,
Kulağı işitmez, gözü kör imiş.

Ocak yanmaz olsa yaşa behane,
Kendi düşen bulur taşa behane,
Akıl yoksa bulur başa behane,
Bilmezdim farkettim bu da var imiş.

Bir diken batarsa cüda sanırdım,
Sabrımı sınıyor Huda sanırdım,
Ruhsat'ım kendimi geda sanırdım,
Benden çok beşbeter geda var imiş.

— 4 —

Bugün yine yârdan bir haber geldi,
Sıkça sıkça bize gelmesin demiş.
Benden kendisine bir fayda yoktur,
Beyhude nârıma yanmasın demiş.

Feleğin elinden yandık nâre biz,
Yaratan Mevlâya kaldı işimiz,
Döğsün dizlerini, geysin kara bez,
Her zaman ağlasın, gülmesin demiş.

Felek kemendini takdı boynuma,
O gülün hayâli düştü aynıma,
Bir hançer sapladı bu söz beynime,
Hasret kıyamete kalmasın, demiş.

Kalkıp gidip yâr yanına varmalı,
El bağlayup karşısında durmalı,
Ruhsatî düşmandan öcün almalı,
Sağ koymalı değil, vurmalı, demiş.

— 5 —

Bir arzıhal yazdım şahlar şahına,
Sabır köşesine otursun, demiş.
Nefsin arzusuna etmesün heves,
Ekmeğini suya batırsın, demiş.

Kimse bilmez hikmetinin batnı ne,
Kim bilir ki zâhiri ne, bâtını ne,
Habibim de taş bağladı batnına,
Aklına burayı getirsin, demiş.

Bir ismim Gani'dir, bir ismim Gaffar,
Rezzak ismim dilde eylesin ezber,
Şükür ismim ile eylesin iftar,
Cennet meyvelerin bitirsin, demiş.

İhlası şerife bağlasın özün,
Tariki rahmana tam etsin izin,
Nâmert kapusuna değmesin gözün,
Gıllı gışşı kalbden götürsün, demiş.

Ey Ruhsati, nefsin ne yaman azgın,
Yalnız sen değil, zamane bozgun,
Ölmeyince kesmem kulumun rızkın,
Emrimi yerine getirsin, demiş.

— 6 —

Bir şirin güzele ben oldum meftun,
Serinde fino fes şirazelenmiş .
Bakışı gönlümü eyledi meftun,
Nevreste tıfl iken mümtazelenmiş.

Âşıklar zümresi arar bu yolda.
Bulamaz emsalin sağ ile solda,
Üslûbu endamı birdir usulda,
Kameti selviyle endazelenmiş.

Taramış perçemi pek şirin olmuş ,
Dolaşmış gerdana yasemin olmuş,
Yüzü güneşlerden kor ateş olmuş,
Dostluğun destinde yelpazelenmiş.

Seni de defterden sildi mi şahın,
Bu yüzden mi oldu ateş külâhın,
Yakar asümanı feryadu ahın,
Ruhsatî içinde dert tazelenmiş.

— 7. —

Tedbiri Huda lemyezel.
Takdirini bozar imiş,
Cümlesin levhi muhfuza,
Her ne vardır yazar imiş.

Bu fenaya kılma nazar,
Melekler cümlesin yazar,
Çek elini, eyle hazer,
Sana kuyu kazar imiş.

Var mı elinde bir ışık,
Yârin yolların dolaşık,
Dünyayı terkeden âşık,
Sağ, selâmet gezer imiş.

Bütün dünya benim olsa,
Cevahir sayvanım olsa,
Bin başlı kervanım olsa,
Âhır yerî mezar imiş.

Kör yoluna çeker muzu,
Bir gün berbat eder bizi,
Âdem oğlunun düzü,
O da okur yazar imiş.

Ruhsat alıp da yandığım,
İçip şerbetin kandığım.
Benim deyu güvendiğim,
Bütün sonsuz pazar imiş.

T

— 1 —

Melekülmevt gelir bir gün,
Bir kimse edemez imdat.
Geçirme vaktını gamla,
Elinde var mı bir senet.

Sararlar on arşın beze,
Gelir duman çöker göze.
Dört tekbir ile namaza,
Dururlar eyleme inat.

Gayret gör kaşına erken,
Nasihat kabul et derken,
Yılan, çiyan seni yerken.
Ne fayda kılmışsın feryat.

Niçin almaz keder seni,
Bağlarlar derbeder seni,
Kara toprak yutar seni,
Ne kolun var, ne bir kanat,

Ölümden evvel ölmeli,
Ölümü yakın bilmeli,
Buna bir çare kılmalı,
Ne Şirin bilir, ne Ferhat.

Ruhsatî böyle bilirsin,
Hem sever, hem sevilirsin,
Belânı sen de bulursun,
Edersin sen seni berbat.

— 2 —

Tarih bin üç yüze kondu,
Çok aradım dini polat.
Herkes zamaneye uydu,
Ne yol belli olur, ne hat.

Felek bu çarhı dönderir,
Boşuna seni gönderir,
Her deryaya baş endirir,
Ne şat kalır, ne de Fırat.

Dembedem havan uçan,
Sen ölümden niçin kaçan,
Ey Ruhsatî bir gün geçen,
Kıldan ince, önün Sırat.

— 3 —

Tarih üç yüz üçe kondu,
Ne gün bellidir, ne saat,
Adil kalktı, zulm indi,
Ârife târif ne hacet.

Doğru söze derler deli,
Ben de kabul ettim, beli,
Kapandı şeriat yolu,
Söylenir dilde şahadet.

Sen namusu ârı bilmen,
Yolunda yalvarı bilmen,
Ruhsat gibi nârı bilmen,
Elverir sana şerafet.

— 4 —

Bin üçyüze tarih kondu,
Ne gün belli, ne bir saat.
Büyük, küçük belli değil,
Ârife târif ne hacet.

Doğru söze derler deli,
Ben de kabul ettim, beli,
Kapandı şeriat yolu,
Söylenir dilde şehadet.

Sen namusu ârı bilsen,
Yolunda yalvarı bilsen,
Nefsini kurtarı bilsen,
Elverir sana iradet.

Kör şeytan böğrüne dürter,
Emmare yakanı yırtar,
Sahip ol dininj kurtar,
Mahşerde olma malâmat.

Eğer sen de Ruhsat isen,
Divanında temmet isen,
Muhammed'e ümmet isen,
Her zaman getir salâvat.

U

— 1 —

Buyur âşık bu dâvete,
Ciğer yandı kebabdır bu,
Bu meydan aşk meydanıdır,
İçersen hoş şaraptır bu.

Çekme gel dünyanın kahrın,
Boşa nuş eyleme zehrin,
Zeynedelim gönül şehrin,
Gelen mahı Receb'dir bu.

Terkeden bu yola varın,
Koyan Hak yoluna serin,
Didar arzu eden yarın,
Görmekliğe sebebdir bu.

Bu dünyada olmaz safa,
Meyil verme kuru lâfa,
Her saat cevrü cefa,
Son encamı harabdır bu.

Ruhsati, sen seni yakma,
Hatır kırma, gönül yıkma,
Basıp gezdiğine bakma,
Adam yiyen turaptur bu.

— 2 —

Usandım gayri ağyarın,
Elinden eyledim rücu.
Gece, gündüz gaybetinden,
Dilinden eyledim rücu.

Ederler bin türlü garaz,
Selâmet gezelim biraz,
Dudakları olsun kiraz,
Balından eyledim rücu.

Tanıdım namus, ârımı;
Harcettim cümle varımı,
Geçirdim yaz, baharımı,
Selinden eyledim rücu.

Dolup dolup esilmenem (eksilmenem),
Seyranından kesilmenem,
Mansur olup asılmanam,
Telinden eyledim rücu,

Her sırrım açamam dursun,
Rakibin beli kırılsın,
Güle bir diken sarılsın,
Belinden eyledim rücu.

Altın iken bir pul oldum,
Yitirdim eşim pul oldum,
Ruhsati'yim bülbül oldum,
Gülünden eyledim rücu.

— 3 —

Gittiğim gam gama sökenüp gider,
Aman Allah; benim ceranim noldu?
Azdı yaralarım hekim bulunmaz,
Emdürüp yaramı saranım noldu?

Şahin değilim ki uçup tutayım,
Bülbül değilim ki dalda öteyim,
Yanımda değil ki alup yatayım,
Başı yene telli canânım noldu?

İş bozanlar nzattılar arayı,
Sevdiğime bağlattılar karayı,
Söndürdüler yaktığımız çırayı,
Her gün hallarımı soranım noldu?

Tavus kuşu gibi boynun uzadup,
Zülüfleri sola, sağa düzedüp,
Telli turna gibi eşin gözedüp,
Süzülüp karşımda duranım noldu?

Ruhsati'yim seyif gibi süzüldüm,
Aşk elinden gice gündüz ezildim,
Âşıkların defterine yazıldım,
Soyunup koynuma girenim noldu?.

— 4 —

Eğer insan isen gözüm,
Uyan, vaktı seher oldu.
Sakın güç gelmesin sözüm,
Uyan, vaktı seher oldu.

Cilâsını arzeder gül,
Boynun eğer sefil sümbül.
Figana başladı bülbül,
Uyan, vaktı seher oldu.

Ötüşür dilince kuşlar,
Halince tesbihe başlar,
Allah diyor dağlar, taşlar,
Uyan, vaktı seher oldu.

Seher vaktı akıdup yaş,
Secdeye indirüp de baş,
Nefes ile kurup savaş,
Uyan, vaktı seher oldu.

Elinde var iken fırsat.
Akıdup gözünden fırkat,
Böyle kulluk olmaz Ruhsat!
Uyan, vaktı seher oldu.

— 5 —

Ne ağlarsın kömür gözlüm,
Söyle derdin, sana noldu?
Sayılı gün gelir geçer,
Gidiyorum, günüm doldu.

Çok ağladım, çektim cefa,
Hiç kimseden yoktur vefa,
Yâr ile sürdüğüm safa,
Şimdi bana hayâl oldu.

Her zaman çıktın karşıma,
Ağu kattın sen aşıma,
Bin gaza gelse başıma,
Geçt'ğim gine o yoldu.

Arşa çıktı ahu zârım,
Ruhsat öde yandı zârım,
Kimseler bilmezken sırrım,
Hep âleme âyan oldu.

— 6 —

Dünyanın temeli yitti,
Geçinmesi çetin oldu,
Fukaraya gün kalmadı,
Mürtekipler metîn oldu.

Kime edersin riayet,
Ne derman kaldı, ne takat,
İnsanlarda yok şerafet,
Elekçiler hatun oldu.

Aksine yazmam hattı,
Böyledir dünyalar zatı,
Bu derdi çekmez Ruhsatî,
Yana yana tütün (duman) oldu.

— 7 —

Gel gönül, cemeyle aklın başına,
Döner çarhı devran karar olur mu?
Dünyada ömrünü geçirme boşa,
Yalan dünya sana hiç yâr olur mu?

Düşünüp bir kere eyle efraset,
Zahirde, batında olmuş işaret,
Fırsat elde iken gel eyle gayret,
Okuyup yazmadan zarar olur mu?

Havayı hevesle konup göçersin,
Zevki safa ile gelip geçersin,
İkindi vaktında dükkân açarsın,
Akşam ile peyi, pazar olur mu?

Bu nakdi ömrünü verme havaya,
Sakın aldanma gıl dârı fenaya,
Ruhsat'tan nasihat baya, gedaya,
Nazar kıl beyhude güftar olur mu?

— 8 —

Doğru çıktık yaslı belin başına,
Sarılan boş kalmaz hakkın peşine,
Her iş biter sen yorulma boşuna,
Saldık öküzleri pınara doğru.

Birez içti, yarısını dökerek,
. . . . ayağını bükerek,
Girdim suya ayağından tutarak,
Güç belâ çıkarttım kenara doğru.

Bin hal ile kardeşleri aşıdık,
Bir aşk geldi tebdilimiz şaşırdık,
Sükût ettik kendimizi düşürdük,
Vardık eğri köprü kemere doğru.

Sabah namazında girdik meydana,
Rahatlık geldi bak bu şirin cana,
Bir yüz sürdük Şemsi Aziz hubana,
Yalvardık perverd'gâra doğru.

Gün değdi gözledik müşteri gele.
Söktük çovalı ki zehir zenbele,
Virdik alnımızı çektik bir çile,
Çok felâket geldi bu serre doğru.

İl kırka verdi, biz otuz beşe,
Dönderdik yolumuz Deliklitaş'a,
Öküz boş kağnıyı götürmez boşa,
Sarıldı züğürtlük damara doğru.

Gine koştuk komşuların malını,
Doğrulttular Deliktaş'ın yolunu,
Süval etme fukaranın hâlini.
Soğan katık olur nâçara doğru.

Çok süz geldik hanemizin önüne,
Nazar eyle sen bu işin sonuna,
Vardık düştük bir muhannet yeğine,
Örüldü yüceldi divara doğru.

Yarabbi! Nâmerdi hatten aşırma,
Ruhsati'yi tarikattan şaşırma,
Sonrdan görmüşe yolun düsürme,
Tek böyle dolaşsın fukara doğru.

— 9 —

Nice gün yalvardık gani rahmana,
Bir çift öküz verdi bahara doğru.
Otuz urublağı arpa yükledim,
Dönderdim yönümü şehire doğru.

Yolu yarı eyledik, öküz yoruldu,
Kolum kaldı, kanatlarım kırıldı,
Perişanlık yakamızdan sarıldı,
Kulağın biri tut hayıra doğru.

Çağırdım yoldaşlar hele durunuz,
Toplanup ta müşavere kurunuz,
Şu bizim öküzün hâlin sorunuz,
Uzatır boynunu betere doğru.

Dediler sür peşin hele buraya,
Geri kalma, düşürelim araya,
Senin nene lâzım gelmek kiraya,
Dönderüp yönünü zarara doğru.

Gine yavaş yavaş sürdük öküzü,
Bir yandan zorlatup virdik omuzu,
Mümkün değil koş istersen eamuzu,
Gine yürütemen pazara doğru.

Komsulara bildi gayri kalacak,
Yatsu namazını anda kılacak,
Dedim ki yoldaşlar nasıl olacak,
Yan yan bakıştılar harara doğru.

Bazı Yusuf koştu bazı İsmail,
Eylemesin Mevlâ hiç kanda zâil,
Dilerim olsunlar murada nâil,
Uğratmasın Allah nazara doğru.

— 10 —

Sizin âşıkınızın medhin edeyim:
İki ayağı eksik bir âlâ hımar.
Bir boncuklu yular, bir tane semer,
Sabahtan çekeyim pazara doğru.

Sizin âşıkınız aradan çıktı,
Akşam iyi idi şimdicek koktı,
Yalını yiyince irkildi baktı,
Kuyruğun kanırdı davara doğru.

Lemse imiş âşıkınız yapısı,
Kasediyor cemaatın hepisi,
Otuz beş yaşında eşek sıpası,
Çulunan göt atar pınara doğru.

Ruhsat'ım böylece destan eylese,
Destan eylemese, mestan eylese,
Bir fakir bir yerde bostan eylese,
Tuz alır seğirdir hıyara doğru.

Ü

— 1 —

Benim sana düzenim yok, dangim yok,
Eğri gitme sunam yola düz yürü,
Düşmanla barışığım, cenaim yok,
Kaşın eğip kirpiklerin süz yürü.

Sapma yoldan, düşürürler tuzağa,
Niçin meyil eylemezsin bu bağa,
Beyaz çemberini çekme dudağa,
Dillerine kandi şeker ez yürü,

Başına bağlamış pullu yemeni,
Yüzüne bakanın artar imanı,
Daha küçücüktür bilmez amanı,
Var arada adû engel düz yürü.

Doğru yürü imanını bulasın,
Mahşer günü şad ola da gülesin,
Nice böyle inkisarım alasın,
Ruhsati'ye doldur bâde süz yürü.

— 2 —

Sabahtan yüzümü yere,
Sürem Allah Allah deyu.
El bağlayıp divanına,
Duram Allah Allah deyu.

Aksın gözlerimin yaşı,
Çalayım bağrıma taşı,
Postumu kıblaya karşı,
Serem Allah Allah deyu.

Gene dilim bülbül olmuş,
Gene dağlar sümbül olmuş,
Aşk ile yanmış kül olmuş,
Kerem Allah Allah deyu.

Sakla Yarab imanımı,
Okusunlar divanımı,
Son nefeste bu canımı,
Verem Allah Allah deyu.

Nazarımız Yusuf ola,
Ey Ruhsati gir bu yola,
İnşallah kendile bile,
Girem Allah Allah deyu.

Y

— 1 —

Gönül yeter sevdin çirkefi câhı,
Hakıykatten kurarım bir pazar hey,
Yeter gayrı vazgel bu hay haşemden,
Kiramen kâtibin şerrin yazar hey.

Ey gönül ne zaman gelirsin yola,
Nice bir boy yere çekersin çile,
Yeter âşık oldun vefasız güle ,
Değer bir gün Mihricanı bozar hey.

Ne şerafet vermiş bülbüllere de,
Ne ziynetler vermiş o güllere de,
Dünya güle kalmaz, bülbüllere de,
Sen de düşün, sen de eyle hazer hey,

Alçak yürü vezir olma Ruhsatî,
Her bir ayba nazar olma Ruhsatî
Pek öyle kibirli olma Ruhsatî,
Bir gün olun iki taşlı mezar hey.

Z

— 1 —

Benli dilber vasfın nasıl yazayım
Hayalin şulesi güne yol virmez
Kaşların zay eder bütün cihanı
Gözlerin cellâttır kana yol virmez

Nolur kâkülleri yaşmaktan çıkar
Kirpiklerin o kadar nice can yakar
Gonce dihanında şekerler saçar
O tatlı dillerin hane yol virmez

İşiden âşıklar hep seni öğer
Sırma saçların topuğu döğer
Gerdanın dünyanın yarısın değer
Göründükçe tatlı cana yol virmez

Lebinden nuşettim, beni söyletir
Ne çare sevdiğim kader böyledir
Ak göğsün üzeri uzun yayladır
Mihri Süleymana dahi yol virmez

Hiç bir yerde bulamadım eşini
Bir gece rüyada gördüm düşünü
Hasretle kanattın gözüm yaşını
Ruhsatî coşkundnr sele yol virmez.

— 2 —

Görün ki âşık tecrübedide
Huzuru sultanda kabahat etmez
Belki olur deyu bir hat keşide
Arzuhal sunmağa cesaret etmez

Toplanmış bir yere erbabı divan
Bir iki müptelâ ettiler kurban
Gazabı tahttadır o şahı huban
Zümrei uşşaka adalet etmez

Gülün ünsiyyeti naçardır harla
Bülbül maşukunu bekler zar ile
Gönül özler sarılmayı yâr ile
Bir iki buseye kanaat etmez

Dertliler sabahadek olur uyanık
Merhem arıyorken zahmına sadık
Mansur gibi dara çekile âşık
Yârini ağyare şikâyet etmez

Neylesün uyanup babı mihnette
Gelüp pervaneler dönmez hizmette
Kûşei vahdette şebi zûlmette
Kaapndı Ruhsatî şecaat etmez.

— 3 —

Şimdi mercimeği attık furuna,
Dost uğruna yanup tütenlerdeniz.
Varsın eller ne derlerse desinler,
Harabat ehliyiz, atanlardanız.

On araba mere ile yanmayız,
Sofiye meyledüp hiç inanmaz,
Üçte, dörtte, beşte, onda kanmayız,
On iki destiyi yudanlardanız.

Kim bilir ki ne sır vardır özümde,
Hicap perdeleri gitti yüzümde,
Mührü Süleymanın yoktur gözünde ,
Kûşei meydane varanlardanız.

Seri verir sırrı vermez ağyare,
Varsın Mansur gibi çeksinler dâra.
Halimiz malûmdur perverdigâra,
Pirler damenini tutanladanız.

Hakkı bir biliriz, Muhammed nebi,
Kimisi âlem der, kimi turabî,
Lâ diyen kâfirdir, olamam tâbi,
Ruhsat alıp böyle satanlardanız.

— 4 —

Telli turnam gelişiniz nereden?.
Yâr köyüne uğradı mı yolunuz?
Bir haber isterim gül yüzlü yârdan
Kerem eyle lâl olmasın diliniz

İnin şu yaylada idelim sohbet
İçerimde yara açıldı kat kat
Semaya ser çekti ah ile firkat
Hele biraz dertleşelim geliniz.

Yaz bahar mı sevdiğimin illeri
Düzeldi mi aşk elinin çölleri
Yüreğimde hayâl oldu hâlleri
Yaktı beni yeşiliniz alınız

Kesilmeli feryadımız ünümüz
Ol tarafa düz mü ola yoğumuz
Fırkatımla yaşardı mı diliniz
(Âşık Ruhsat) kurbanınız kulunuz

— 5 —

Sen de benim gibi firkatte misin?
Gine uzak düştü ara turnamız,
Bir arzuhalim var huplar şahına ,
Götür amma yoktur para turnamız.

Göz yaşıyla yazdım derdin hepisin,
Benim için ziyaret et kapısın,
Nazar eyle kudretullah yapısın,
Doğruca var ol hünkâra turnamız.

Dizde derman yoktur ben de varayım,
Siyah ruyum âsitane süreyim.
Bari burda feryat edüp durayım,
Beyan et halimi yare turnamız.

Firkat ile yanmaktadır yüreğ'm,
Ne eğlencem kaldı, ne de durağım.
Ne sebebten sevdiğimden ırağ.m,
Ney neyim yok elde çare turnamız.

Derdü fırak ile dosta mail'm,
Akıl, fikir gitti serden sâilim,
Ben Ruhsat'ın her cevrine kail'm,
Gittikçe artıyor yâre turnamız.

— 6 —

Sen Ali'ye çağır ben de Allaha,
Görelim hangim'z haklı çıkarız.
İptida danışak Resulullaha ,
Görelim hang'miz haklı çıkarız.

Darılma gel kardeş gibi konuşak,
İkimiz de sert gitmiyek barışak,
İnanmazsan dedelere danışak,
Görelim hangimiz haklı çıkarız.

Ruhsatım âhiret, ölüm, mezar var,
Sağda, solda defterimiz yazar var,
Bu kadar müftü okur, yazar var,
Görelim hangimiz haklı çıkarız.

— 7 —

Vaz gel derler bu sevdadan,
Geçersem yâr rıza olmaz,
Yâd elinden bâde sunsam,
İçersem yâr rıza olmaz.

Dökeyim âbı eşkimi,
Yıkayım bâbı köşkümi,
Her yerde sırrı aşkımı,
Açarsam yar rıza olmaz.

Âşıkım kapında köle,
Gelmesün derd ile, belâ,
Başım alıp gurbet ele,
Geçersem yâr rıza olmaz.

Ruhsati yim yâre küsüp,
Acı poyraz gibi esip,
Yakasız gömleği kesip,
Biçersem yâr rıza olmaz.

— 8 —

Benim biraz nekre kelâmlarımdan,
Darendeli ister çite kıyamaz,
Deliktaştan dahi isteyen çoktur,
Bir kalbur samana ota kıyamaz.

Kendi içerimde neşterim benim,
Her kazada vardır isterim benim,
Sıvastan da çoktur müşterim benim,
Bir kebap yedirip ete kıyamaz.

Yaz geldi ortalık güllük, gülüstan,
Gine benim başım kurtulmaz yastan,
Mihralı beye yazdım bir destan,
İkrar verdi amma ata kıyamaz.

Birisi dünyadan almamış murat,
Bazan Güründen de isterler ebyat,
Nice Şirin geçmiş, nice bin Ferhat,
Tazıya, zağara, ite kıyamaz.

Bunca âşık, şair geldi cihana,
Bazan Güründen de isterler ebyat,
Nice Şirin geçmiş, nice bin Ferhat,
Velâkin onlar da duta kıyamaz.

— 9 —

Zenginin züğürdün vasfın edeyim.
Züğürt nere varsa han da bulamaz,
Zengine, baklava, börek çekilür,
Züğürt arpa, darı, nan da bulamaz.

Zenginin yoluna çıkarlar karşı,
Aralıkta kalır züğürdün başı,
Zenginler giyerler kutnu numaşı,
Züğürt bacağına don da bulamaz.

Zenginin yoluna olurlar turap,
Züğürt nere varsa her işi harap,
Zenginler giyerler kundura, çorap,
Züğürt ayağına gön de bulamaz.

Zenginin paytonu dağlardan aşar,
Züğürt düz ovada yolundan şaşar,
Zenginin helvası balınan pişer,
Züğürt hellesine un da bulamaz.

Zenginin iki, üç kat olur damı,
Gece şule vermez züğürdün mumu,
Kızılırmak gibi zenginin demi,
Züğürt damarında kan da bulamaz.

Zengin nere varsa ırahat olur,
Züğürdün her işi kabahat olur,
Zengin'n kefeni dokuz kat o'ur,
Züğürt gömleğine yan da bulamaz.

Ruhsat bu güftarı yazar bitirir,
Züğürdün vasfını dile getirir,
Zengin zemheride terler oturur,
Züğürt Ağustosta gün de bulamaz.

— 10 —

Gel ey gözüm tedarik gör,
Çalış Hakka deme çok az,
Sersem gezmek ne lâzımdır,
İsterler senden beş namaz

Derviş isen teberin yok,
Ölümden hiç hazerin yok,
Göçtü kervan haberin yok,
Eriş Hakka açıp pervaz.

Ârif ol nefsini tanı,
Boşa sarfetme gel canı,
Görelim neyler ol gani,
Kesme ümidini kış, yaz.

Kâmillerden kemal ara,
Cahile etme mudara,
Tabib bul azmasın yara,
Seni rüsva eder mecaz.

Hakikat eşiğine düş,
Şeriat kazanında piş,
Hak ile et alış veriş,
Elverir bu kadar niyaz.

Var iken elinde fırsat,
Bir tüccar ol hemen al, sat,
Kemal arıyorsan Ruhsat,
Arzuhalin dikkatli yaz.

— 11 —

Gel gönül gurbete düşme
Ya gelinir ya gelinmez
Her güzele meyil virme
Ya sevilir ya sevilmez

Bağçalarda biter cehri
Doldur vir içeyim zehri
Zalim gurbet elin kahrı
Ya çekilir ya çekilmez

(Ruhsatî) yim düştüm yola
Hızır bana yoldaş ola
Kız dediğin muhkem kala
Ya alınır ya alınmaz.

— 12 —

Muhalif esmeyiz dostun köyüne,
Biz bigâne sehâlardan değiliz.
Söz içinden söz anlarız be yahu,
Öyle beyni kabalardan değiliz.

Destur alup pirden doldurduk çile,
Aşk ile ederiz dosta gulgule,
Deliktaşın yerlisiyiz esselâ,
Konar, göçer obalardan değiliz.

Revnakı dünyada yoktur fikrimiz,
Birliğine bend olmuştur fikrimiz,
İnşallah kabul eder zikrimiz.
Biz emeği hebalardan değiliz.

Tariki nakşiden tamdır postumuz,
Muhannetten gayri yoktur dostumuz,
Türab olduk çiğnesinler üstümüz,
Mağrur olan babalardan değiliz.

Zuhur ettik Ruhsatımız verildi,
Bulanık gönlümüz Hakka duruldu,
Nefakamız tevhid ile çevrildi,
Alıp satan ziybalardan değiliz.

— 13 —

Gine göçü yükletelim
Ya bu fare durur ya biz
Ya karakol bekletelim
Ya bu fare durur ya biz

Dört yanımız hep tarladır
Ekin yok bize zorlatır
Karanlıkta göz parlatır
Ya bu fare durur ya biz

Bacamızdan çıkmaz tütün
Unu teslim ettik bütün
Kaçak döğüşüne metîn
Ya bu fare durur ya biz

Kuyruğunu idiyor yay
Unu. bulguru etti pay
Aman komşular bire hay
Ya bu fare durur ya biz

Denizden çıktık adaya
Hasmın gözünde tutıya
Arzuhâl yazak kediye
Ya bu fare durur ya biz

Dahi yoktur böyle nursuz
Utanmaz budaksız, pirsiz
Ne gözümdür kara hırsız
Ya bu fare durur ya biz

Cehtederse derler anı
Gel (Ruhsatî) yıkak damı
Pencereye taktım camı
Ya bu fare durur ya biz

— 14 —

Salla seyip bir söz atar meydana,
Kendini bir adam sanır devamsız
Yari tay olamaz sarı samana,
Dinliyenler hayran sanır devamsız .

Ben ârifim deyu posta kurulur,
Devamsız, devamsız söyler yorulur,
Her sözünde damdan hezan kırılır,
Kendi kendin irfan bilir devamsız .

Ne Frenge benzer, ne de Nemseye,
Nalsız atın sürer da'm keseğe,
Vırıl vırıl söz düşürmez kimseye,
Bütün bende sanır meydan devamsız.

Nur bulunmaz sakalında, saçında,
Yedi, sekiz yamalık var kıçında,
Bütün yalan, essahı yok içinde
Doğru sözü güman sanır devamsız.

Suya varır pınar ile konuşur,
Ağla varır danası ile konuşur,
Eve varır duvar ile konuşur,
Boncuğunu mercan sanır devamsız.

Ey Ruhsatî niye derdin taylaman,
Varıp bir yaylada gezip yaylaman ,
Devamsız olmasan sen de söylemen,
O da seni yaman sanır devamsız.

SON

HATÂYÎ DİVANI

ŞAH İSMAİL SAFEVÎ

Hayatı ve Nefesleri

Coşkun ilhamlarile büyük bir şöhret alan Hatâyî, halk şiirinde yeni çığır açmış, okuyanları coşturmuş ve halk edebiyatına yeni temeller atılmasına sebeb olmuştur. Hatâyî divanının biri Londra'da Britiş Müzeum'da, ikincisi Moskova kütüphanesinde, üçüncüsü Tahranda, dördüncüsü de Fatih Millet Kütüphanesinde olmak üzere dört nüshası bilinmektedir. Hatâyî'nin divanına geçmemiş; el yazısı cönklerde, mecmualarda ve defterlerde kalmış birçok nefesleri vardır ki, bunların ekserisi halkımızca meçhul kalmıştır.

İstanbul'da Beyazıt Umumî Kütüphane Müdürü merhum Sadeddin Nüzhet Ergun elindeki geniş kaynaklardan faydalanarak Hatâyî'nin bütün el yazısı cönklerde bulunan ve mecmualarda intişar eden nefeslerini topladı. Fatih Millet Kütüphanesindeki divana ilâve ederek çok mükemmel bir eser meydana getirdi ve eserin baş tarafına Hatâyî'nin edebî hayatı hakkında da bir kısım ilâve etti ve böylelikle gerek Türk edebiyatına ve gerek Türk edebiyatile iştigal eden müsteşriklere büyük bir hizmette bulundu.

Anadolu halkının ve Türk edebiyatile meşgul kimselerin bildikleri gibi Hatâyî mahlâsile yazı yazan bu büyük Türk halk şairi meşhur Şah İsmail Safevîdir. Kitap her bakımdan çok mükemmel bir halde intişar etmiştir. Eser, bütünlük itibarile Londra, Moskova ve Tahrandaki yazma nüshalardan kat kat üstün olduğundan kıymeti de o nisbette büyüktür. Kitabın baş tarafına Şah İsmail ve Kızılbaşlık ünvanlı bir yazı ilâve edilmiştir. Kitabın adı:

ŞAH İSMAİL SAFEVÎ - HAYATI VE NEFESLERİ

dir. Cildi fiyatı: 3 liradır.

Satış yeri: İstanbul Maarif Kitaphanesidir.

BEKTAŞÎ ŞAİRLERİ VE NEFESLERİ

Bundan yedi asır evvel yaşıyan (Yunus Emre) öldükten sonra onun gittiği yol boş kalmadı. Halk arasından yetişen birçok bağrı yanık şâirler, coşkun ruhlarının ilhamı ile daima yaşıyan şiirler yazdılar.

Bu şairler, şiirlerini halkın dilile söylemiş, halkın diliyle Allah'a hitab etmiş, hayatı, cemiyeti, aşkı halkın göziyle görmüş ve herkesin anlıyabileceği bir dille nağmeler emişlerdir.

(Yunus Emre) den bugüne kadar geçen 700 sene içinde yaşıyan bu şairlerin ölmeyen şiirlerine ilâhî ve nefes denir.

İstanbul Umumî Kütüphane Müdürü merhum Sadeddin Nüzhet Ergun, bu nefesleri topladı ve Maarif Vekâleti bunları (Bektaşi Şairler) adiyle 1930 da kitap halinde bastı. Fakat basılan nüshalar az zamandâ bitti ve tanesi 8, 10 liraya bulunmaz oldu.

Şimdi kitap, ilâveleriyle birlikte Maarif Kitaphanesi tarafından basılmıştır.

Bu ilâhilerin, bu nefeslerin, bu aşk ve heyecan kaynaklarının adı:

BEKTAŞÎ ŞAİRLERİ VE NEFESLERİ

dir. Buna benziyen ufak tefek kitaplar varsa da yanlışlığa mahal kalmamak için Sadeddin Nüzhet Ergun adına ve Maarif Kitaphanesi adresine dikkat etmelidir. Kitap 320 sahifedir. Fiyatı, ciltli 300 kuruştur. Posta ücreti alınmaz. Kitabın adı:

(Bektaşî Şairleri ve Nefesleri) dir.

17 NCİ ASIRDANBERİ

BEKTAŞÎ - KIZILBAŞ - ALEVÎ

ŞAİRLERİ VE NEFESLERİ

Merhum Sadeddin Nüzhet Ergun'un uzun çalışmalarla hazırladığı:

BEKTAŞÎ ŞAİRLERİ VE NEFESLERİ

adlı eser, içindeki ilâhi ve nefeslerin güzelliğile derhal dikkati çekti ve büyük bir rağbetle karşılandı.

Bu kıymetli eser asırlara ayrılmış ve neşredilebilen kısmı, Yunus Emre ile 13 üncü asırdan başlıyarak, 16 ncı asrın sonunda nihayet bulmuştu. 17 nci asırdan sonrası ise, yeniden tasnif edildi ve iki yüze yakın Bektaşî şairinin hayatları ve nefesleri sıraya konarak çok mükemmel ve kıymetli bir yeni eser daha vücuda getirildi. Bu eserin adı:

17 NCİ ASIRDANBERİ

BEKTAŞÎ - KIZILBAŞ - ALEVÎ

ŞAİRLERİ VE NEFESLERİ

dir. Bu kitap, bundan evvel basılan Bektaşî şairleri ve nefesleri adlı eserin ikinci kısmı sayılabilir.

Bu kitabın da ciltli hiyatı 3 liradır.

Satış yeri : İstanbul Maarif Kitaphanesidir.

KARACA OĞLAN

Karaca Oğlan'ı Türkler arasında bi'miyen yok gibidir. Bu büyük Halk Şairin'n şiirleri parça parça neşredilmiştir. Fakat onun şiirlerini tam olarak toplayan ve hayatını ilk defa olarak yazan Sadettin Nüzhet Ergun olmuştur. Sadettin Nüzhet'in on altı senedenberi üzerinde çalıştığı **KARACA OĞLAN** Maarif Kitaphanesi tarafından 12 nci defa olarâk baş'amıştır. Bu on ikinci baskı eski nüshalarla kıyas edilmiyecek derecede mükemmeldir. Sekizinci baskıda bulunmayan 140 şiir (iki bin iki yüz beyit) bu nüshaya ilâve edilmiş ve Karaca Oğlan'ın hayatı hakkında da yeni incelemeler yapılmıştır. Kitap 400 sayfa olmasına rağmen şaşılacak derecede ehven olarak 250 kuruşa satılmaktadır. Satış yeri: **İstanbul Maarif Kitaphanesi**'dir.